HISTORIA
PASSIONIS
CHRISTI
Punctatim

Animæ deuotæ

Per tres Libros &
Capita exposita.

EDITIO SECVNDA.

CRACOVIÆ,
Apud LVCAM KVPISZ,
S.R.M. Typ. A. 1652.

Recogitate eum, qui talem ſuſtinuit à peccatoribus aduerſùm ſemetipſum contradictionem, vt nè fatigemini, animis veſtris deficientes.

Epiſt. ad Hebr. c. 12.

P. Ottav. Camald. Eremi Vigrensis

JESVS.

Instruit Euangeliũ, Salutaris Vitæ Semitam
In Ecclesia Summa Veritas Sapientiæ.
Inenarrabili ExultoSpeVidendi Saluatorem.
Innumeri ElectiSanguineVnigeniti Saluãtur.
Infelix Exul Societatem Volo Sanctorum.
Ignis Et Sulphur Vret Scelestos.
Intelligenda Est Spernendaq́, Vanitas Seculi.
Iudiciũ Exterminabit, Seuerè, Vulcano, Scan-
Intrinseca Ecclipsis SublatoVero Sole. (dalæ.
In Extremis Sumenda Verecundè Sinaxis,
Inuoca Eheu Suspirio Vulnera Sacra.
Iubilo Extolle, Serenâq́; Voce Seruatorem.

MARIA.

Mater Admirabilis Redemptoris IESV *Aue.*
Mortem Amaram Remoue In Agone.
Maxima Aduocata Respice infimos Alumnos.
Meritis Altissima Regina Inclyta Angelorũ
Mirabile Antidotum Renouans Inquinatas Animas.
Matutina Aurora Radians Incredibili Ardore.
Margarita Artificiosa Resplẽdet Inclusa Auro.
Munitum Afflictorum Refugium Inter Aduersitates.

Misericordiã Attritus Reus Implorãs Agnosco.
Musica Angelica Resonet In Auribus.
Mystica Arca Reclinatoriũq; Immaculati Agni
Murus Antemuraleq; Resistẽs Ingressui Auerni

IOSEPH.

In Oculis Saluatoris Eminentem Passionem Habeto, (Humo.
Intentâ Oratione Supplex Extensá Procide
Inter Opera Stude Exercere Pietatem Homo.
In Orco Scelesti Extremo Punientur Horrore.
Illicita Offensa Sauciat, Exulceratq; Periculosa Hamo,
Infinita Omnipotentia Sanat Excessus Pœnitentiæ Honore. (Hoste.
Immoriar Ouans Superato Egregiâ Pugnâ
Indica Obsecro Seruator Effluentem Peregrinationis Horam.
Interitus Optandus Spiritum Educendo Placido Halitu.
Intus Omnes Sanctificemur Extincto Prauo Habitu.
Imprime Osculum Sacræ Effigiei Profundâ Humilitate.
Inuigila Operibus Semper Exhibe Pauperibus Hospitalitatem.

VENI

VENI SANCTE SPIRITVS.

Tua Christe Pasʃio, ſit noſtra meditatio & compaſſio.

Faſciculus Myrrhæ Paſsionis CHRISTI, *collectus pro anima redamante.*

CVm non potueris patientiſſime IESV vberius beneficium inimico generi humano contuliſſe in exceſſu benignitatis & charitatis tuæ carmen aſſumendo; eam pati dira tormenta, crucem, mortem, ſepulturam permiſiſti, vel potiùs te in ea vt homo ad paſſionem obtuliſti. Quod ergo præmium tanti amoris requiris? quale telonium à natura humana exigis? Non aliud ſcio niſi gratitudinem, quæ & deſiderio tuo correſpondeat, & nos ad ingrediendum in cœleſtem patriam per te inuitet. Compati imperas tibi in

hac vita, & quid iustius? Congaudere æternalitèr in altera promittis, & quid felicius? Pro Passione acerbissima tua, exiguo dolore te imitari iubes, & solatio perenni refundis.

Libentèr & ego mandato tuo ex amore reciproco obtempero, & Passionem tuam viuis repræsentabo affectuum coloribus (in tres libellos diuidendo) cordibus Passionis tuæ mærore transfixis.

Primus ergo libellus ante Passionem facta tua ac dicta percurret.

Secundus totam Passiõis tuæ proponet historiam.

Tertius, quæ à morte gesta sunt, debili ac fideli notabit calamo.

Tu qui passus es, adsis conceptui & menti, vt dignè exprimatur tuo iuuamine, quod destinatum est tuo dictamine.

GESTA CHRISTI ante Paſsionem.

LIBER PRIMVS.

CAPVT I.

Hora Paſſionis à Chriſto cognita, Et Matri ſuæ Mariæ communicata.

Diſceſſus lugubris vtriuſq;.

PAtientiſſime IESV, Creatorem non latet quod creatum eſt, nec cogitationes hominum abſconditæ: ergo nec tempus, nec hora Paſſionis tuæ tibi ignota, dum ab æterno elegeris, quo & quâ redemptioni inchoandæ initium dares: te ipſum motibus cœleſtibus ſubieciſti, & obſequio eorum paruiſti, dicens: Hæc eſt hora veſtra, & poteſtas tenebrarum; eritnè hora otioſa oculorum meorum, & hoc tempus tam aridum, vt fontes lachrymarum non decurrant, neque guttam emittant humidam, quâ admirationem & dolorem teſtentur? non faciam Domine, non: exprimam tan- quam

Luc. 22. v. 53.

Intentio Authoris

quam torculari compassionis affectu è genis meis aquam pœnitentem, & simul obtestabor, vt tui imitatione (non exquirendo curiosè horam, & tempus discessionis meæ è corporis sarcina) subdam me voluntati tuæ: vt quando & quomodo vis, fiat quod vis, dùmmodo sit potestas lucis tuæ, horâ meâ vltimâ vel potiùs tuâ, vt tenebræ peccatorum meorum lumine gratiæ tuæ discutiantur, & obedientiâ horæ Passionis tuæ ad obedientiam mandatorum tuorum deducar, & ad præmium remunerationis, mediante vulnerum tuorum medicinâ, transporter.

Nec dubito horam & tempus Passionis tuæ communicâsse te MARIAE Matri dilectissimæ, sed tunc afflictissimæ, cui vti alia secreta æterna, ita quoq; te æternùm commiseras, etiam in dolorosa vita, dolore tibi sociare decreuisti. Fortè sic alloquendo eam:

Alloquitur Christus matrè Mariam.

Scis, ô mea Mater supra omnes creaturas dilecta, me de cœlo ideò in vterum tuum descendisse, vt perditum genus humanum ab æterna morte liberarem, morte meâ iram Patris placando: & quia grauia delicta mortalium cœlum offenderant, ne inferni cru-

cruciatibus addicerentur, ego in meo corpore inaudita vulnera sustinere proposui. Hactenus ergo, ô Mater, tibi subditus fui, & consolabar te in puerili ætate mea, sed admixtus consolationi fuit dolor, cùm & in Ægyptum fugâ te & me saluaueras, & in templo me perdideras. Verùm eheu, quæ comparatio doloris tui quem patieris, dum acerbissimam mortem meam proprijs videbis oculis, hodie vesperi à Iuda proditore discipulo meo, furentibus tanquam leonibus Iudæis extradar, neq; requiem vllam habebo, vsque ad exitum animæ meæ è corpore. Attamen ne deficias dolore, ô Mater mea, considera voluntatem esse Patris mei, qui in cœlis est, cui & ego & tu te conforma. Iam tibi valedico, quarto die ab hinc in gloria post Resurrectionem te reuisurus, plorabis quidem per hos dies, sed tristitia tua vertetur in gaudium.

Quis posset attingere conceptu, quantâ tristitiâ repletum fuit cor MARIAE, auditis talibus verbis amantissimi Filij sui, tacita prouoluta in terram consensum præbuit, mente voluens illum prædictum à Simeone gladium, qui animam eius transire

Mariæ mæstitia.

Luc. 2. v. 35.

debuerat; sensit primum illius ictum sibi infigi, & desiderâsset tunc mortem. Imò pro summo beneficio eam reputasset, diuerso modo ab illo Rege dicendo, & exclamando: *Quare non separas amara mors?* quam iam non dicerem amaram, sed suauem præ anxietate animæ de imminente Passione vnigeniti Filij mei. O quæ lingua discessum vtriusq; lugubrem verbis comprehendere valebit? mæror & fletus erant tunc testes doloris ex separatione amborum, sed neq; nunc desunt descriptores amaritudinis & Filij & Matris.

1. Reg. 15. v. 32.

Incitatur anima ad lachrymas.

Tu anima mea rumpe cataractas duri cordis, in fluctusq; pœnitentiæ conuertere, tum & Dominum, & Matrem eius, ad terram prostrata roga, quatenus in separatione tui à corpore ita diffluas copiâ lachrymarum, vt mediante dolore illorum in discessu mutuo, congressu felici in gloria Resurrectionis cum illis coniungaris.

CAPVT II.

Iudæ pactum cum Iudæis: Vili pretio vendita inæstimabilis Margarita.

PAtientissime IESV, dolor tuus augetur domestico & familiari tuo, facto

cto ex discipulo traditore: auaritia & amor pecuniæ cæcus, inæstimabilem vendit pro triginta aureis vnionem: Emptio & venditio horrenda, detestabilis, cruenta, pro nummo exiguo sanguinem purissimum & innocentissimum distrahere. Perditus venditor & emptores abominandi: ille pro beneficijs & eruditione, Magistro mortem mercatur, hi pro miraculis & paterna correctione, tormenta rependunt: infelix discipulus surdâ aure non admiserat dictum Creatoris. *Simile est regnum cælorum homini negotiatori, quærenti bonas Margaritas, inuentâ autem vnâ pretiosâ Margaritâ, vendit omnia quæ habet, & emit agrum illum:* Inuenerat Iudas Margaritam pretiosam, nimirum tantum Magistrum, & doctrinam eius: imò ipse erat Iudas pretiosa Margarita, cùm in numero duodecim discipulorum fuisset, sed vili pretio vendidit & Dominum, & animam propriam.

Ita mi Redemptor in extremo gradu pati incepisti, quando à dilecto quondam discipulo tuo traditus, inimicis tuis in prædam cessisti, non continebo lachrymas, animaduertendo me peiorem esse Iudâ, quem tantopere

perè iam condemno, ille semel, ego millies te trado, ille pro pleno marsupio, ego pro vacua voluptate, ille Iudæis vendit, ego tua dona mihi con[illegible] sa Diabolo, ille statim punitus, eg[illegible] n diu impunitus viuo, ille suspe[illegible], ego misericordiæ tuæ abysso à laq[illegible] eo præseruatus.

Eius tamen pœnitentia felicior. Ve[illegible]m si misericordiæ tuæ magnitudinem animo reuoluo, recolligo me & doleo, quòd tuam Maiestatem offenderim: non Iudæ maledictâ pœnitentiâ ductus, at spe veniæ erectus, maior enim tua æquitas meâ iniquitate, copiosior tua redemptio, meâ tot malorum commissione, abundantior absolutio, meâ inquinatione; non vis vere Domine mortem peccatoris, qui me morte tuâ ab æterna morte eripuisti.

Vili suspirio emitur Christus à peccatoribus. Vili pretio Iudas te Iudæis addixit, ego viliori pro me te emam, non vt te tradam, sed vt me ipsum tibi totum offeram. Quid vilius & abiectius, quàm suspiria, & aqua oculorum? hæc fœmineæ naturæ imbecilli, illa timido adscribuntur pectori: at tu qui omne superas pretium, ideo exiguo lucro venditus es, vt & nos leui oblatione pœnitentiæ te emamus; Væ tamen

men mihi, qui te toties & emo, & iterum vendo, statim enim post pœnitentiam reuocatur peccatum, & post veniam redit culpa.

Quæ autem fuerit causa, cur eò Iudas electus ab ipso Deo deuenerit, vt benefactorem inimicis vendiderit? imprimis radix auaritia, cùm & Euangelista scripserit *eum habuisse loculos.* & cùm non suffecisset pecunia, cogitauerat de vendendo vnguento, quo Christus à Magdalena inunctus fuerat ante passionem: & quidem non manifestè sed quæsito colore, & prætextu iuuãdorum pauperum: hac spe frustratus, coactus tandem vendere Dominum suum, quem sciebat esse Devm, & videbat sæpius euasisse periculum Iudæorum, cùm capere eum destinâssent. Sic ergo secum argumentabatur. Impossibile est, vt Devs possit à Iudæis vinciri & occidi, (nam & Petrus & alij discipuli idem putârant) ergo accipiam nummos, ipse verò euadet manus eorum, cum aliàs & per medium eorum transierit, & absconderit se ab eis: nunc quoq; idem facere potest, & ego memor notæ mihi misericordiæ eius, deprecabor culpam, cuius & veniam obtinebo, quæ certò ab illo mihi igno-

scetu

ſcetur, & pecuniam poſſidebo: miſer malè conſequentiam intulerat: Nam & Chriſtus fuit captus à Iudæis & mortuus; & ipſe pecuniam oblatam reſtituit, veniâ indignus iudicatus, patibulum, execrandi ſacrilegij ſui præmium, potiùs mercatus eſt.

Cautella neceſſaria. Caue anima, duo quæ in Iuda tibi proponuntur pro exemplo, ante peccatum nimis extollere miſericordiam DEI, poſt peccatū deſperatè rigorem iuſtitiæ Diuinæ timere: ante lapſum præſumptione laborare, poſteà in deſperationis barathrum incidere, per hunc aculeum doloris à diſcipulo Redemptori inflictum, ſupplex ores anima mea, ne in iudicio extremo cum maledicto Iuda ſortiaris partem æternæ damnationis, verùm pretioſo ſanguine eius redempta, tanquam magni pretij margarita, in theſauro gloriæ cœleſtis colloceris.

CAPVT III.

Lauat pedes diſcipulorum Maieſtatis Dominus, etiam Iudæ ſacrilegi; Magna Petri humilitas: ſed quantò ſublimior CHRISTI.

PAtientiſſime IESV, ô quàm plenum charitatis fontem aperuiſti, dum

Veteris Testamenti peractâ cœnâ legali, quâ figura Agni mox verè immolandi conclusa, veste depositâ, linteo te præcinxisti, & ad lauandos non solùm aliorum, sed & maledicti Iudæ pedes te inclinâsti. Cohorruit ad tantum humilitatis actum ipsa Petra Ecclesiæ à te constituta: quis hinc Angelorum sensus? quæ cœli attoniti extasis? quis ipsius Patris cœlestis intuentis affectus? cordis secreto relinquo ruminandum: quâ confusione Lucifer, & asseclæ eius affecti? videntes Creatorem, ad pedes discipulorum, sacrosancta genüa inclinantem, & benedictas manus demittentem: Vlulatus, indignatio, & fremitus inferni secutus, simulq; inuidia, quâ peccatum humanæ superbiæ, profundâ humilitate Dei incarnati abolebatur, & illorum ambitio absq; spe condonationis luenda, igni æterno relinquebatur.

Lotio pedũ Petri quid designet?

Ceremonia hæc sancta cuiuslibet animæ deuotæ oculis obüersari deberet, quomodo Petrus detrectet lauari sibi pedes, cum Saluatore certãdo humilitate: quasi diceret; Quis ego sum, vt mihi sordidos pedes lauari ab ipsa puritate permittam? sed intellecto responso, quòd de parte in Regno cælesti

sti possidenda, ab ipso Domino dubitatio inijceretur, totum se lauari desiderat: at Christus pedes tantùm lauare decreuerat, per quos (humilitate armatos) totum mundum conuertere statuerat: fundamentum ergo in lotione pedum iecerat, & à Petro quidem, vt à primo lapide fidei à se electo, inchoauerat; tum & reliquorum discipulorum, quorum peregrinatione Euangelizando, & peragrando orbem terrarum, superba trophæa diuersorum dogmatum deiicere parabat.

Cur lauat Christus pedes Iudæ?

Quid autem causæ, quòd & Iudæ proditoris non præterierit Dominus spurcos lauare pedes? At hæc cogitanti, an non interrumpent lachrymæ & scribendi & legendi cursum? facient certè: Auditumné vnquam à sæculo, proditoris pedes à Deo lauatos? Auditumné adhuc magis, humanitate tantâ & humilitate non elotos? Auditumné adhuc magis, lauatos non ad munditiem, imò impulsos ad proditionem? sic exuberat charitas, vbi perfecta: verùm vbi quàm in DEO perfectior, & tamen, quod deplorandum, ignis infernalis, instrumento auaritiæ humanæ accensus, extinxit, vel obruit aquam

it aquam, cœlesti manu mundare sordes cupientem?

Non frustra tamen factum à Saluatore, quòd & Iudæ pedes abluerit: quinq; potissimū causæ assignari possunt, vel vt Patrem communem bonis & malis ostenderet, iuxta illud: *Pluit Deus aquè super bonos atq; super malos, & oriri facit solem super iustos & iniustos*, omniaq; beneficia extrinseca largitur electis, & damnandis. Vel, vt nos instrueret, etiam inimicis benefacere: nouerat Iudam fore proditorē, nihilominùs tamen illum Dominus & à ceremonia lauandorum pedum non exclusit, & ad cœnam sacrosanctam adhibuit, & plùs præ cæteris præstitit, vt manum cum Christo simul intingeret in paropside.

Causæ afferūtur.

Mat. 5. v. 45.

Quomodo non erubescis anima, dū de tuis inimicis vindictam sumere cogitas, & Redemptorem tuum, hostem suum tractare, tàm humaniter cernis? Vel vt præsumptio omnis è pectoribus humanis tolli possit: quis enim dubitâsset non felicem fuisse Iudam, qui ab ipso Christo inter duodecim Apostolos electus fuerat, omnibus secretis præsens adfuerat, miracula patrârat, & postea eò deuenit, vt benefa-

Cum timore salus anima operanda.

ctorem

1. Cor. 10. v. 12. ctorem suum inimicis proderet: Recte Apostolus admonet: *Qui stat, videat ne cadat.* Stetit Iudas in solio Apostolatûs, sed tàm turpiter cecidit, vt omnia viscera eius effluxerint, & vsq; ad profundum barathri demersus sit. Vel vt præ scientiam lapsus Iudæ, tanquam DEVS, declararet, dixerat discipulis eum se traditurum, & tamen æqualiter cum alijs eundem & lauit, &

Pro lucrandis proximis sollicitè laborandum. pauit. Licèt non omnes mundos esse sciret, docere nos voluit, ne prædestinationem DEI temerè indagare præsumamus, cum Dauide reseruando in successuram æternitatem tale iudicium. Vel vt ad conuersionem proximi nostri omnem conatum adhibeamus, etiamsi fructu laboris careamus. Quid non fecit Christus, vt animam Iudæ lucrifaceret? verbo, exemplo, opere, viam ad salutem ei demonstrauerat, ad punctum Passionis, allicere ad sui amorem studuerat: frustra omnia facta, prædominãte stimulo auaritiæ in corde proditoris peruerso. Iudas potiùs

Ioan. 13. v. 9. debuisset exclamâsse cum S. Petro. *Domine, non tantùm pedes laua, sed & manus & caput.* & cum Dauide repe-

Psal. 50. v. 4. tere: *Amplius laua me ab iniquitate mea;* Non prodest, vt Ætyops laue-

tur

tur; neq; Iudæ profuit, denigrato carbone infernali caractere auaritiæ, & desperationis.

Ergo tu anima mea, in genua tua procidens ante Saluatorem dic: Rogo te, humillime Domine, velis meos lauare pedes meorum affectuum ad salutem, lauâsti me lauacro Baptismatis, sed maculæ teterrimæ actualium peccatorum successerunt; lauâsti balneo Sanguinis tui, sed iterum peccata mea inquinauerunt. Fateor me peiorem esse Iudâ, dum te sæpiùs tradens, & voluptatibus indulgens, abusus sim lotione pedum & tanti pretij lauacro. Laua tandem aquâ efficacis pœnitentiæ, vt in exitu vitæ meæ munda in conspectu tuo appareat, à quo coinquinatum omne eijcitur, ne eijcias me Christe sanguine tuo mediante, & à gratia, & à gloria tua. *Apostrophe ad animam.*

CAPVT IV.

Institutio SS. Sacramenti à CHRISTO; *nec Iudæ denegata eius sumptio.*

PAtientissime IESV, verè Aquilæ sublimitate exuberantem charitatem

tuam

tuam describit, recumbens in pectore
Ioan. 13. v. 1. dilectus tuus Euangelista, illis verbis:
Cùm dilexisset suos, in finem dilexit eos.
Non poterant ex armamentario coelesti contra insultus Principis mundi eligi fortiora arma, DEVS qui eligit vt Dei Filij adoptiui essent homines, etiam carnem in Deo existentem ab hominibus manducandam proponere, & sanguinem Diuinum propinare elegit: finis est bonitatis & charitatis Diuinæ in finem æternum collatum beneficium, quod ex finitis & mortalibus, in infinitos & in immortales transmutat,
Cant. 8. v. 6. *In finem dilectio*: quia mors temporanea successit diligentis, *Fortis vt mors dilectio*: comprobatâ morte breui amantis, imò fortior morte, eximens à
Ioan. 6. v. 58. morte æterna genus humanum: Qui manducat hunc panem, viuet in æternum, *dura vt infernus æmulatio*: infernus per os impurum euomuerat:
Ioan. 6. v. 60. *Durus est hic sermo*, noluit intelligere medicinam contra venena spiritualia, nec potuit; vltra Cerberi cerebrum inuentum, antydotum peccati; contra paradisi vetitum cibum degustatum, nectar ambrosium: Caro & San-
Gen. 6. v. 12. guis offertur Christi. Ante diluuium prohibitæ carnes, *Quia omnis caro cor-*

ruperat

ruperat viam suam: Post diluuium, concessus esus carnis: intrauerant ante aquæ, vsq; ad animas mortalium: tanquam cadauera fœtentia, huc & illuc ferebantur impulsu voluptatum. Post diluuium, videlicet, post effusum Sanguinem, & laniatum in cruce Corpus Domini, indultum epulum Carnis Sacrosanctæ. Illa dispensatio diluuialis carnium, minuit vitam & vires: hæc oblatio cibi & potûs CHRISTI, corroborat vitam in æternum, & vires Giganteas Leoninasq; largitur, exhortante D. Chrysostomo. (*Tanquam Leones ignem spirantes ab illa mensa recedamus, facti Diabolo terribiles, & caput nostrum mente reuoluentes, & charitatem quam erga nos, ostendit.*) Non visum in terris donum, quia non visus in terris vt homo DEVS: nemo absens seipsum reliquit. DEVS vbiq; præsens, vt homo specialiter in Sacramento manducandum Corpus & Sanguinem Testamento deposuit: Hoc ergo admirandum & adorandum, verum & exhorrescendum, cùm & tunc dispar fuerit exitus comedentium: bolo suaui sumpto Iudas armatur in Sanguinem Magistri, Petrus confortatus eadem refectione, gladio arcet à Domi-

Sanctus Chrysost. hom. 61. ad pop. Ant.

Domino inuasorem. Cur hæc? Cha-
ritas operabatur in Petro defensio-
nem, obstinatio & auaritia in Iuda,
impulit eum ad proditionem. verè
dictum illud: *Sumunt boni, sumunt
mali, sorte tamen inæquali* Corpus
CHRISTI. Quanta inæqualitas, vni-
us è manducantibus & è schola Chri-
sti, fit fundamentum fidei, danturq́;
ei simul claues ad cælum aperiendum.
Alter ex eadem schola, & ex recum-
bentibus in cœna, crepuit medius in
patibulo, & absq́; claue, aperto ore in-
fernus eum deuorauit.

Cur Christus Sacramentũ corporis sui instituit.

Tu anima, considera bonitatem
Saluatoris in instituendo venerabili
Sacramento, & quam ob causam hæc
Cœna peracta sit? Vel vt necessitatem
nobis sumendi Corporis & Sanguinis
proprij imponeret: quid enim ma-
gis necessarium quàm cibus & potus
homini, & quo magis alliciuntur mor-
tales ad recognoscendam beneuolen-
tiam alicuius, quàm pane & vino?
ideò sub specie panis & vini Christus
proposuit manducandum Corpus &
Sanguinem, vt ad frequentem acces-
sum mensæ suæ nos alliceret. Vel vt
potentiam suam ostenderet, quòd non
tantùm vno verbo mundum tam mi-
rabilem

rabilem creârit: ſed etiam vno verbo Sacerdotis, Panem & Vinum in Corpus & Sanguinem veri DEI immutare poſſet; vel, vt ad immortalitatem conſequendam nos accenderet, immortali cibo animam immortalem in vita mortali paſcendo. Vel, vt æternitatem intimaret, cùm eundem panem cæleſtem, & vnus, & tot millia ſumant, ſemper remanente integro Corpore Chriſti, vel vt charitatis abyſſum palàm faceret, ſe ipſo relicto in pignus amoris generi humano. Lachrymæ vbi eſtis? congregate vos ad oculos meos: & tu anima procide in terram, rogans obnixè, vt dilectioni Domini, amore reciproco, à te reſpondeatur, vt Caro & Sanguis Chriſti, quem ſumis, non Iudæ patibulum in imo terræ, verùm Petri ſedem in Cœlo tibi præparet, vt quem guſtas in terra peregrino ſapore, eodem fruaris in Patria Cœleſti, inæſtimabili ardore.

CAPVT V.

Colloquia CHRISTI *poſt Cœnam cum Diſcipulis, inſtar Teſtamenti.*

Pati-

Patientissime IESV. Excluso à successione hæreditatis æternæ scelesto Iudâ, ac post eius discessum, ad impiam mercaturam ab auaritia attracto, distribuis Domine testamento munera adoptiuis electione tuâ filijs. Vna quidem hæreditas, at summam omnium diuitiarum complectens, dilectio, quam & discipulus in Cœna pectori tuo indormiens ad senium vsq; proprijs Discipulis commendabat, obsonia multa allata quæ commendarent charitatem, suauissimis labijs distillabas verba amore plena. Ex tot, sumam mihi quinq; ruminanda, ad cor meum charitate accendendum. Spiritum Sanctum consolatorem à te discipulis promittis mittendum. Mundi tempora etiam longissima & ætates millenas modicum appellas. Mansiones multas & diuersas in domo Patris tui esse, firmiter asseueras. Mundi Principem, nihil in te habere, nec in tuos, constanter prædicis. De tua glorificatione, quam habuisti in cœlo, antequàm mundus fieret, enarras.

O verè Diuinum Testamentum, accomodatum & tempori & personæ: Spiritus Sancti promisså missione suc-

curristi afflictis Discipulis consolatione futurâ, cùm se orphanos breui, te absente, fore cognouerant, præuenisti itaq; eorum mœrorem, ne tristitiâ nimiâ, ob tui ex hoc mundo abitum consumerentur. Scimus enim quales fuerint ante aduentum Paracliti, & quales post acceptum eundem: non quidem capiebat mens caduca eorum tunc, nam in Passione tua fugâ dilapsi, de tua redemptione desperârant; postquam verò superuenit promissus Spiritus Sanctus, timor versus est in audaciam, ita vt irent gaudentes à conspectu concilij, quòd passione tuâ eos dignos effeceris. Et modicum tunc intellexerunt, esse mundi longissimas ætates, cùm varijs tormentis, & tortoribus ipsi sese offerrent, vt è modico hoc abirent, & ad æternitatem aspirarent, infinitisq; alijs persuaserunt, vt modicum hoc relinquerent, & æternitati se manciparent; paruus mundus videbatur illis, non vt Alexandro magno ob ambitionem, sed ob desiderium eum tibi lucrandi.

Actor. 5. v. 40.

Quid enim mirabilius, quàm vt duodecim Personæ, non præliando; nec armis militaribus vincendo, sed faciendo & moriendo, idola destruerent,

rent, & ad verum Dei cultum totam machinam mundi adducerent. Condimentum fuit ad labores perferendos Apostolorum, multitudo mansionum in tua residentia cœlesti commendata, ne incapacitate loci putarent multos fore exclusos, vel illâ comparatione sagenæ missæ in mare, existimarent esse exigua loca & angustias, quibus coarctari electi deberent, agnouerunt plurima loca, eaq; infinitæ magnitudinis dictante Spiritu Sancto, & tuum verbum hac in parte de mansionibus diuersis in cœlo explicante; vt vnus
Apo. 7. v. 9. ex Euangelistis viderit turbam electorum, quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gentibus, & nationibus, & tribubus, his omnibus specialia loca assignata sunt à Patre Cœlesti, ante constitutionem mundi. Quomodo non poterant Apostoli mederi suæ tristitiæ, cùm hæc audirent? Fortasse tamen imperfectio & imbecillitas, oculos & intellectum eorum velauerat: quod velamen Spiritus Sanctus superueniens sustulerat, vt hunc timorem Apostoli excluderent. De Principe mundi, incassum venabula sua vibrante, edocuisti Domine: abijt ille tristis & confusus in barathrum.

thrum, absq; lucro, potiùs cum detrimento tot animarum electarum.

Tu enim Christe, dixeras in exordio Passionis tuæ ad Patrem: (*Quos dedisti mihi, non perdidi ex eis quenquam*) Contentus sis Sathana solo Iudâ, reliqua caterua extra tuam potestatem in sinu Saluatoris mansit, manebitq; in æternum. Et hoc est quod subintulisti, Domine, *de claritate tua, quam habuisti ante mundi creationem.* Apage Ariane, cum tuo temporaneo DEO: Testamento credo Christi, qui rubicundo sangninis sui sigillo veritatem consignauit, omnesq; in se credentes ad illam claritatem ab æterno habitam suæ Passionis triumphali gradu perduxit. Hæc consideranti, anima mea, defluant ex oculis plurimæ guttæ pœnitentes, demissè agendo gratias Christo, quòd tantâ curâ salutem tuam procurauerit, & loquere ad tuum Redemptorem: Dic Domine, & factum erit, vt idem testamentum audire possim, in abitu ex hoc mundo. Spiritus Sanctus, inter anxietates intrinsecas consolator adsistat: modicum hoc contemnatur, quod quotidie euanescit, mansio, æterna electione tuâ diuinâ

Ioan. 18. v. 9.

 mihi

mihi attribuatur: Princeps tenebrarum in agone victus tuis meritis abscedat: Claritate tuæ gratiæ perfusa & illuminata, cruoreq; tuo (licèt immunda) mundata, ad illam perueniam claritatem, quam habuisti priusquam mundus fieret, & in æternum habebis.

CAPVT VI.

Recessio Iudæ ad Iudæos: CHRISTI *iter ad Hortum, & conuersatio.*

PAtientissime IESV. Absolutâ coenâ, & Testamenti Discipulis
Ioan. 14. v. 31. enucleatione, dixisti: *Surgite eamus hinc*: Iuisti ad hortum, tuæ captiuitati designatum, in quo elegisti, vt initium Passioni tuæ ab æterno præordinatæ dares, neq; Iudæ ipsi locus non cognitus. Ille ergo tum temporis
Psal. 17. v. 3. cum Dauide loquendo, habuit *Veloces pedes ad effundendum sanguinem*: discurrebat furens, vt acceptâ pecuniâ, verbo iniquo staret: ergò synonyma inter se tripudiant; & similis similibus & nomine, & insaniâ, & malitiâ congaudet. Iudas cum Iudæis instruit contra te aciem, vt quantociùs ad effectum, perfidiam & prauam in-

tentio-

tentionem perducant. Tu verò armatus charitate, quæ tibi vindictam abſtulerat, expectabas voluntariè ictum: Turbatus eſt oculus tuus (cui nihil ſecretum eſt) paſſione crudeli imminente, & ſtante ante faciem tuam, repræſentabat memoria, recentibus coloribus, plagas & vulnera; intellectus cogitabat enormitatem dolorum & vellicationum; voluntas ad hæc omnia toleranda, amore animarum lucrandarum ferebatur. Hoc illis verbis teſtatus es Domine: *Triſtis eſt anima mea vſq; ad mortem.* Mar. 26. v. 38.

O quàm graue ſcelus peccatum! Mar. 14. Ipſam conſolationem, & Deum toti- v. 34. us conſolationis mœrore ingenti afficit, præſertim eo perſeuerante ad mortem: nouerat Saluator mœrorem futurum in inferno mortalium infinitum: ideo propria triſtitiâ ad mortem ſatisfecit iuſtitiæ diuinæ, illamq; auertit, vt ipſemet Diſcipulis retulit: *Triſtitia veſtra vertetur in gaudium:* Ioa. 16. v. 20. quaſi voluiſſet dixiſſe: Ego iam contriſtor, ſed mea triſtitia, cauſa erit, vt vos afflicti, conſolatione ſuperueniente, obliuiſci tribulationum veſtrarum poſsitis: interim tamen, occupauerat pauor corda Diſcipulorum,

cùm Magiſtrum tædere animaduerterent. verùm non fruſtra hæc dicta verba à Saluatore: Hominem verum ſe eſſe, hac voce verè confeſſus eſt, neq; ficta futura tormenta, neq; in apparenti corpore tolerata, prædixit: confuſis Hæreticis, qui talia affingere capitibus ſuis erroneis conabantur. Deum etiam ſe eſſe non negauit, dum futura vt præſentia intuitus, verbera & mortem, & horrorem fragilitati carnis communicauit. O quàm funeſta conuerſatio! cùm in capacibus diſcipulis, in via, mortis ſuæ auſterum nuntium adeſſe propalauit, ſignumq; mœroris ex vultu ſacroſancto & geſtu oſtendit.

Inter hæc colloquia mutua, horti conſpectus adfuit oculis, memoriâ ſubeunte horti Paradiſi, à quo primi Parentes eiecti, inobedientiâ & præuaricatione inſtigante, in exilium huiuſmodi, & ex hoc mundo ad gehennam deſtinati; vt iterum non horto, ſed cœlo reſtituerentur, & cum illis omne genus humanum, hactenus perditum, in funeſtum hortum, Pater, iuſtitiâ inſtante, & amore non repugnante, incluſit Saluatorem, in quo, ſatisfaciendo delicto delicati cibi, contra

man-

mandatum gustati, amarissimum poculum expectabat; vt tanquam medicinæ pharmaco eijceretur noxa pomi comesti, & vt Angelus post delictum primorum Parentum, clauserat portas Paradysi; ita iam Angelus etiam annuntiaret, post euacuatam potionem à CHRISTO, non tantùm Paradysum, imò totum cœlum apertum fore, nunquamq; occludendum.

O nimia charitas! quæ dum oculis peccatorum occurrit, ariditatenè lapidescent? De hoc horto loquitur Sponsa aliquoties in Canticis, semel inuitando in persona naturæ humanæ, quasi nolentem. *Apprehendam te, & ducam in domum matris meæ, ibi me docebis, & dabo tibi poculum ex vino condito, & mustum malorum granatorum meorum.* Cant. 2. v. 8. Quæ domus alia Matris Euæ, nisi hortus Paradysi? itaq; ad similitudinem illius horti, ad hunc inuitat. Docetur à Sponso in eodem horto, & modus orandi, quo Diuinæ voluntati se subiecit: & vigilantia commendatur Discipulis, & mansuetudo, quâ inimicum Iudam benigno responso excepit, innotescit.

Propinatur poculum ex vino condito amaritudine: & quia recens, ideò

mustum vocatur, in Cruce, tum demum antiquum vinum & forte, ebibetur: malorum granatorum, quæ & rubra sunt & amara; ita in horto Sponsus, sudore sanguineo granata rubra & amara, expressit. In alio loco, inuitat
Cant. 5. v. 1. Sponsa ad hortum: *Veniat dilectus meus in hortũ suum, & comedat fructum pomorum suorum.* Fructus, ex pomo à Parentibus nostris consumpto, sunt peccata; hæc absorpsit voluntariâ in horto resignatione suâ ad Passionem tolerandam. Eadem Sponsa, declarat
Cant. 6. v. 1. venisse in hortum Sponsum: *Dilectus meus descendit in hortum, vt pascatur in hortis, & lilia colligat.* Collegit CHRISTVS in horto, vel potiùs seminauit Lilia, ex quo tanta messis Martyrum excreuit. Eheu anima mea, resoluas te in planctum, & si non primorum Parentum, saltem tua defle peccata, quæ Dominum cœli & terræ, in angustum hortum concluserunt, procidens roga, vt tristitiam tuam de peccatis, in gaudium æternæ gloriæ transferre, mediante pretiosissimâ suâ morte, Saluator velit.

CAPVT

CAPVT VII.

Derelicti alij Discipuli, tres tantùm à Domino in hortum assumpti.

PAtientissime IESV, Nihil à te actum est sine insigni mysterio, at occultum nostræ simplicitati manet, possumnè te tamen interrogare, ô Domine, cur non omnes, verùm tres in hortum, locum traditionis tuæ Iudæis, discipulos tibi associâsti? Agnosco me indignum responso tuo, quæ enim communicatio creaturæ abiectissimæ cum Creatore, circa mysterium Redemptionis? Ergò audebo ipse mecum ratiocinari, cum amatorio affectu. Hæret mihi illa tua seuera sententia: *Multi vocati, pauci electi.* Fortè paucitas discipulorum, electorum exiguum denotabat numerum, non quidem & alij Discipuli reprobati; similitudo tamen terret, si intueor, & plures Catholicos, & me ipsum licentiosâ lege decurrere scenam vitæ: vel, Domine, paucos incolas prioris infelicis horti imitatus, expectâsti serpentem, quem fouisti in sinu tuo, vt te astu blandi osculi, non seduceret, sed abduceret, non excluderet, sed educeret,

Cur Christus tres tantùm discipulos secũ in hortũ assumpsit.

Mat. 22. v. 14.

ret, non intercluderet mœrorem, sed augeret mortis dolorem; vel, vt in minima assistentia, resoluendo te, vt tradereris Iudæis, comparuisti, vt eò magis, voluntati Patris te accomodares, vt ipse postea in passione Pilato

Ioa. 18. v. 36. respondisti: *Regnum meum non est de hoc mundo:* si ex hoc mundo esset Regnum meum, ministri mei vtiq; decertarent, vt non traderer Iudæis. Habebas defensores & Angelos, & Discipulos: illos prohibuisti, nè auxilium tibi ferrent, hos pauore perculisti, vt fugerent.

Quid si, vt in quatuor partes mundi, fructus tuæ passionis dilataretur: ideò cum tribus Discipulis, tu ipse quartus, hortum petijsti? Occasum tuâ morte tibi sumpsisti, & verissimè; quia & ascendisti in crucem super occasum, & occidere in passione solem, non seruato cursu naturali, fecisti; & idola omnia, Ethnicasq; superstitiones, tum & ceremonias veteris Testamenti occumbere iussisti. Petro, Septemtrio debebatur, frigebat miser destitutus calore charitatis, ideò calefaciebat se, Boreâ timoris flante, & in corpore, & in corde. Cùm enim te CHRISTE negâsset, intensum frigus

sensit.

sensit. Ioannes Orientem, inuentâ castimoniæ & Asiæ mansione, figurabat. Nam cùm in pectore Redemptoris in Cœnâ obdormisset, euigilans intellexit in se ortum specialis gratiæ Diuinæ, vnde præ cæteris discipulis magis diligebatur, & secreta Cœlestia præcipua ei fuerant communicata, & ex Discipulo, Filius DEI Matris, voce pendentis Domini in Cruce factus, quasi denuò renatus, & ortus videbatur. Meridiem Iacobus præsignabat, in calidis partibus, doctrinæ CHRISTI præco effectus, tantoq; ardore erga Dominum spirituali accensus, vt primus omnium Apostolorum, sanguine proprio obtulerit holocaustum, & iam, vbi in vita fidem Catholicam seminauerat, feruentissimos fructus Euangelij, vigere mundus agnoscit.

Sed quid hoc, quòd secretum Orationis tuæ ad Patrem, exiguâ eâq; dormiente assistentiâ, absoluere elegeris? Non mirùm, id fecisti, quod docuisti, clauso ostio cordis, & solo DEO Patre teste, precando, vt & nos similiter ad te supplicationes nostras attollamus. Fortasse etiam tot numero Apostolos, ad Transfigurationis tuæ gloriam ostendendam, quot ad ignominiam ca- Mat. 6. v. 6.

ptiuita-

ptiuitatis tuæ testandam, elegisti; eosdemq; adesse voluisti, vt quem DEVM antea nossent, humilitatis saccum induisse, etiam scirent; & vbi antea in monte Thabor, bonitatem DEI prædicabant, & residentiam loci optabant, iam fugâ, solâ abscisâ hostis auriculâ, sibi consulerent. Adhuc hac paucâ electione discipulorum, quis scit, an non vocationi nostræ regulam præscribere voluisti Domine, dum hos propiùs inuitâsti, alios longiùs abesse permisisti, vt quilibet suâ vocatione contentus, sentiat tuæ passionis meritum. Vt enim vita tua communis omnibus fuerat, participareq; cuilibet licitum eam considerando, sic & passio omnis generis peccata deleuit, & in quacunq; vocatione ad brauium capessendum, inuitauit.

An non per hos tres discipulos vicinos tuæ orationi, tres virtutes præcipuas ad promerendum cœlum, & DEO appropinquandum eminenter proposuisti: videlicet, fidem in Petro, quem & fundamentalem lapidem post te in terris designâsti: Spem in Iacobo, qui à dextris, vel sinistris, in regno tuo desiderabat esse, colorâsti: Charitatem in Ioanne depinxisti, quâ recum-

recumbentem in pectore tuo, abundè imbuisti, Hinc Ecclesia recitat illum versum. *Omnipotens sempiterne* DEVS, *da nobis fidei, Spei, & Charitatis augmenta, & vt mereamur assequi quod promittis, fac nos amare quod præcipis.* Anima mea, humi succumbens, ora, vt in virtutibus, maximè verò his tribus, proficias, & assequaris quod Passio Christi promittit, nimirum vitam æternam.

CAPVT VIII.

Oratio Christi ad Patrem breui stylo Euangelistæ descripta.

PAtientissime IESV. Quis non miretur, dum sciens voluntatem Patris tui, quæ immutari nunquam potuit, & tua in idem consentiente, tamen vt auferretur calix à te, diligentissimè orâsti, & quidem ter repetijsti, quandam immutationem Paternæ voluntatis desiderando? Latet arcanum nobis, nostræq; seruiens vtilitati, præscribendo mortalibus normam precandi, scilicet, vt & nos etiam si imminens flagellum pro excessibus nostris, cœlitùs conspiciamus, oratione,

Quare Christus calicem à se auferri orauit.

tione, lachrymis, pœnitentiâ auertere conemur, si verò nihilominùs fulmen illud non recesserit, subeamus, colla subijciamus cum Saluatore no-
Mat. 6. v. 20. & Luc. 11. v. 2. stro dicendo: *Fiat voluntas tua Deus, sicut in cœlo & in terra.* Vel cum alio Sancto: Ipsa gratissima voluntas tua, sit semper summa consolatio nostra.

Sed cur pro tanta Passione auertenda, tam succincta & breuis Oratio? Fortè dormientibus testibus Discipulis, non tota nota. Ait enim vnus ex Euangelistis, prolixiùs Christum orâsse, vt vt est, breuis quidem illa; at quintam essentiam, & succum petiti-
Mat. 26. v. 39. onis doctrinæq; exprimit. *Pater mi, si possibile est, transeat à me calix iste, verùmtamen non sicut ego volo, sed sicut tu.* Ter ore tuo sanctissimo Domine repetijsti hæc verba: vel, vt Sanctissimam Trinitatem & tres Personas in vnitate Deitatis, edoceres: ideoq; eandem orationem ter iterâsti, vt vnum DEVM in tribus Personis esse, nobis aperires: vel, quòd pro hominum triplici genere pati designas, videlicet, quod ante Incarnationem tuam erat, & quod tunc sub tempus Passionis tuæ viuebat, & quod residui erant ad consummationem sæculi.

Omnia

Omnia tria tempora: præterita, præsentia, & futura, Deo Patri præsentando, & passionem, in satisfactionem delictorum diuersorum temporum, offerendo: Vel, denotando tres horas, quibus cruci affixus, viuus, voluntati paternæ obedijsti, eamq; ad effectum deduxisti. Mira & imitanda Oratio tua nobis, in omni etiam summa angustia nostra, Patrem Deum vocare, qui paternè immittit correctiones, quibus ei placuerit castigare mortales, hoc tu nos facere docuisti.

Quod sequitur; si fieri potest, vt transiret calix, quid aliud exercuisti, nisi nostras orationes improbando, quibus extorquere à Deo volumus, non quod illi, sed quod nobis placet, qui solus scit meliùs quid nobis conducat; imò si vel non statim recedit à nobis afflictio; vel non eo modo, vt nos optamus, succedit; cœlum implemus clamoribus si non blasphemiis: vtamur potiùs illo verbo: Si fieri potest, si non fiet, patienter sustineamus; si verò fiet, gratissimus pro beneficio accepto: Vltimò addidisti: *Verùmtamen non quod ego volo, sed quod tu.* Ecce summa & regula nostra, considerando Filium Dei, Passio- Mat. 26. v. 39.

onis

onis tempore, Dei Patris se submisisse voluntati, quid nos, & ego maximè cinis & puluis, facturus sum? Debeonè refragari voluntati Diuinæ, & Patri meo clementissimo recalcitrare? Si ruminares, anima mea, quoties reiecisti à te voluntatem Diuinam, & obliuioni dedisti orationem Redemptoris? Doleas & dic: feci id millies, iam sicut tu Domine, dolore ingenti circumdatus, & lachrymis vberrimis perfusus, hæc verba protulisti, ita fac vt & ego aquam diffluam contritionis, in omni tribulatione & mœrore, instruar petere, id quod Deo, non mihi, videtur bonum, quod iudicio superno, non quod meo imbecilli, prodest animæ.

Audebo tamen plorans, similitudine tuæ orationis, interpellare Patrem illum cœlestem: Pater mi, si possibile est, transfer à me calicem perpetuæ damnationis, & calicem furoris tui, qui est in manu tua, & quem bibent omnes peccatores terræ in æternum, transfer à me lugubre canticum, Væ, væ, quo à tua gratia in æuum separati, horribili voce vlulabunt: verùmtamen non sicut ego volo, sed sicut tu: scio autem tuam

volun-

voluntatem, quòd non vis mortem peccatoris, ſed vt conuertatur & viuat, Magiſtrum meum te eſſe agnoſco, & in ſchola tua erudiri cupio, maximè, vt orationis tuæ modum, & tenorem retineam, nihil vnquam, neq; orando, nec operando admittam, quod Maieſtatem tuam offendere poſsit: verùm eheu quoties illud mihi ſeruit, quòd te tantùm labijs honorem, cor meum autem à te longè ſit, ante conſpectum tuum verbis me ſiſto, cogitationibus per mundum diſcurro, & & quòd maius, peccatis me occupo. Humiliter itaq; peto, per meritum orationis & Paſsionis tuæ, da mihi, Redemptor, vt hîc & orem, & viuam, toto tibi deuinctus amoris & gratitudinis affectu, quatenus in altera vita, in illa felicitate æterna viuam, defixus in glorioſo tui aſpectu. *Mat. 15. v. 8.*

CAPVT IX.

Inauditus Chriſti ſanguineus ſudor, Angelo confortante præſente.

PAtientiſsime IESV Plena quidem ſtupore Oratio tua, in præcedenti capite dicta fuerat, at excedit captum humanum, monſtroſus & inauditus

ſanguineus in Oratione ſudor tuus, rapitur admiratione recogitans incenſum amore cor, tale Paſſionis miraculum. Verba tua CHRISTE verè vera fuerant in Cœna coram diſcipulis

Luc. 22. v. 15. prolata: *Deſiderio deſideraui manducare hoc Paſcha vobiſcum, antequam patiar.* Quid eſt deſiderio deſiderare, niſi præuenire Paſſione Paſſionem? id tu feciſti, cùm deſiderio Paſſionis præueniſti intrinſeco dolore, omnia tua ſubſecutura vulnera: ſicut enim anima præeſt corpori, ita & tu ſanguineo ſudore, cruciatus animæ tuæ, antequam Corpus tuum ſacroſanctum exponeretur tormentis, quales debuerunt ſubſequi, oſtendiſti, ac forti, recentique imaginatione, guttas ſanguineas ad terram vſque decurrentes, expreſſiſti.

Auditumné hoc à ſæculo, ſudâſſe aliquem ſanguine? Non. In tuo ſolo Corpore hoc apparuit, qui & crudeli tuâ Paſſione, ante Paſſionem illud colorâſti, & anxietatem animi, emiſſo è corpore cruore, manifeſtâſti: nemo vnquam mortalium tanta paſſus: nemo ad oculum tormenta imminentia, tam euidenter ſibi propoſuit toleranda, ideo nemo tanto exteriori ſigno dolo-

dolorem oſtendit. Si licebit tamen cauſam tanti amoris inueſtigare, quis ſcit? annon fuerit paucitas ſaluandorum, cùm non per totum hortum, at exiguam partem conſperſam cruore tuo videam. Ah Domine, timor & tremor occupat oſſa noſtra, dum copioſa recolitur memoria tam diræ tuæ afflictionis, & tamen tot animæ pereunt? Tu anima mea, compatiaris tanto dolori Chriſti, non ſis cor lapideum, vel adamantinum: emolliat, & liquefaciat te Dominus in agonia poſitus, qui mala multa, indigniſſimaq; tormenta præſentiens, mœrore ingenti, fluctuq; curarum obrutus, ad imminentia ſibi funera immaniſſima, prouolutus in terram, ſudore ſanguineo, non ſolùm corpus irrigauit proprium, verùm & puluerem, riuis abundè defluentibus, purpurauit. Quare hoc? vt tuas teterrimas nimirum maculas elueret, vt pauorem tuum excluderet, vt te perditum, & deſperatum, & obrutum, & à cælo ſeparatum, iterum reciperet, in gratia ſtabiliret, atque erigeret. O bonitas inexhauſta! ô miſericordia conceptu non aſſequenda.

In tali anguſtia interna Chriſto manenti, apparuit Angelus, illum con- *Luc. 22. v. 43.*
fortans

fortans quidem, ſed cum calice. Indigebaſné tu Deus totius conſolationis confortatione, ad cuius nutum omnes Angeli tremunt, & micam conſolationis expectant? Quid eſt, quòd á creatura tua conſolationem tibi afferri voluiſti, & ſimul horrendum calicem in manu eius conſpexiſti. Ideò fortè admiſiſti Angelum, vt te non fictè afflictum probares, vt te verum hominem eſſe, & cælum, & terra commprobaret, vt verè paſſum te mundus agnoſceret, propterea confortatio illa cum calice adfuit, qui plenus à Patre miſſus, mixtâ acerbitate, tibi propinabatur, & porrigebatur. Tu ergo ebibiſti totum plenè pro ſalute noſtra, ita vt nihil nobis relinqueres, niſi exiguas reliquias doloris. Quid enim nos patimur pro proprijs delictis, reſpectu tuæ Paſſionis pro alienis? Ebibiſti totam amaritudinem, vt nobis conciliatam integram, & perennem dulcedinem. Exhauſiſti poculum mœroris, vt nos cœleſti ambroſiâ potares: non reiecisti calicem dolorum, vt nos ad menſam lætitiæ æternæ collocares: Propinas quidem nobis calices anguſtiarum, ſed quàm exigui, & quàm citò auferuntur à nobis, & præmij loco,

Cur adfuit Angelus Christum confortans.

loco, si ebibimus, hilari vultu æternam mercedem promittis, & donas.

Procide ergo anima mea ad terram, coram Diuina Maiestate supplicans, vt quotiescunque sanguineus sudor Christi, polluens tellurem, tibi in mentem veniet, (vtinam autem quàm sæpissimè veniret) perfundas & tu terram tuam copioso imbre lachrymarum, dicendo ad cruci affixum: Rogo te Christe per agoniam, & confortationem ab Angelo, da mihi, ne ampliùs timeam timorem illum nocturnum, cùm exacto cursu diurno vitæ meæ, nox mortis aderit, baiula malorum, quæ meis demerui peccatis: fac, vt Angelus aliquis bonus, tunc in agone decertanti, pius consolator adsistat, cùm derelictus à sensibus, in illa hora tremenda, mortua lingua se nequibit mouere ad inuocandum te, neque oculi mei lucem capere poterunt, auresque nulli voci patescent, tum missus nuntius à te, guttam saluifici sudoris tui, mihi moribundo instillet, desperationis foueam remoueat, calicem pœnarum inferni auferat, & genimine cœlestis scaturiginis, inebriatum roboret ad vitam æternam, per mortem transitoriam, capessendam, sanguine

tuo

tuo mediante, cui & tunc, & nunc grates summas rependo.

CAPVT X.

Somnus Apostolorum præ tristitia, & ad vigilandum CHRISTI *admonitio.*

PAtientissime IESV. Mirabilia tua facta, & sanguineus sudor, antequam prodereris inimicis, non excitârant Discipulos dormientes, necesse fuit, vt tu ipse Domine, qualibet oratione absolutâ, ter eos excitares. Prædixeras illis traditionem ab vno ex discipulis, angorem animi, & in cœna, & post cœnam, sermone tuo longo patefecisti, de morte iam iam imminente tua, præmonuisti, & tamen nihil eorum, eos ad vigilantiam commouit:
Luc. 22. v. 45. sic enim loquitur Euangelista.. *Cùm surrexisset ab oratione, & venisset ad Discipulos suos, inuenit eos dormientes præ tristitia, & ait illis: quid dormitis? surgite, orate, ne intretis in tentationem.* Qualis iste somnus præ tristitia, quæ aliàs somnum excludit? Nam commotio animi impedire solet quietem. O magna benignitas tua, & summa ingratitudo humana: nonne

te mœstum vsque ad mortem publicâsti? nonné proditorem venturum indicâsti? nonné vale vltimum illis dixisti? tamen somnus occupauit membra, & tristitia causa fuit tantæ debilitatis. Compassio tua Christe, declarauit originem soporis, dum eos alloquendo, grauedini corporis, non spiritui adscriberes, dicens: *Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.* Mat. 26 V. 42.
Quæ sententia non solis Apostolis conuenit, rectiùs nobis, & tibi præcipuè anima mea, apud quam & spiritus infirmus, debilisque; quantò magis caro?

Dominus visitando discipulos, ter verbum illud, *Vigilate*, mentibus illorum imprimere voluit, innuendo fortassis, omni tempore necessariam esse vigilantiam, & omni ætate custodiendam, nec adolescentia careat vigilantiâ, nec adulta ætas cesset à vigilantia, nec senectus obliuiscatur vigilantiæ. Nec tantùm dormientibus Discipulis, præcepit vigilantiam Christus, sed & ante vigilantibus: Vigilate ergo, nescitis enim quando Dominus domus veniet, serò, an mediâ nocte, an galli cantu, an mane? ne cùm venerit repentè, inueniat vos dormientes: quod autem vobis dico, omnibus dico: *Vigilate.*

Qua-

Quatuor tempora aſſignat vigilantiæ, ſerò, vt in decrepita ætate, & mundo declinante ad corruptionem, vigilemus. Mediâ nocte, vt inter tot hæreſes, & ſcandala, tentationeſque varias poſiti, vigilemus. In galli cantu, quando omnia ad nutum, & proſpera accidunt, vigilemus. Mane, in florida ætate, in ſummo gradu ſanitatis conſtituti, vigilemus. Nihilque expreſſius addit Dominus, ne fortè ſolis Diſcipulis dictum videretur. *Omnibus dico. Vigilate.* Remedia contra dormitionem, quâ intratur in tentationem, tanquam duo ſcuta aſſumenda edocuit, nimirum vigilantiam, & orationem. Suntque hæc duo ita coniuncta, vt neque oratio ſine vigilantia, neque vigilantia ſine oratione, emphaſim apud cælum habeat: immò non tantùm vigilantia corporis, verùm mentis & intellectûs neceſſariò adhibenda. Inſpice tuam vigilantiam & orationem, anima mea, quia nec vigilas vt decet, nec oras vt debes: nam ſi vigilas, in opere Dei deprimeris, & ſomno pigritiæ opprimi te leuiter ſinis. Si oras, quales tuæ preces, vel vagabundæ, vel labiorum motione tantùm notandæ, vel quod maius & peius, peccatorum cogitationibus

Mar. 13. V. 37.

nibus impeditæ, vt prorſus iuxta Prophetam. *Oratio tua fiat in peccatum.* Quales tuæ vigiliæ! non citiùs declinas ad ſomnum, quàm in ipſa oratione, & vigilantia vnius horæ, in ſeruitio Diuino totius diei tempus imaginaris, & è contra.

Confuſa ergo anima mea, doctrinâ Chriſti, gemens implora gratiam eius, vt tandem tibi ſedulam vigilantiam, & ardentem orationem donet, dicendo: Fac me Domine vigilare, cùm tu vigilas pro nobis: excita me à ſomno deſidiei, ſicut tuos diſcipulos, exprobra vt Simoni: *Sic non potuiſti vnâ horâ vigilare mecum?* & ego vix momento vigilare poſſum ad mandata tua: ſuppleat ergo miſericordia, nec permittas me ſopore illorum grauari, qui nihil inuenerunt in manibus ſuis, auerte à me ſomnum; ne tum dormiam, quando Iudas infernalis veniendo me ex horto corporis mei deſperatione eripere conabitur, immò excita torpentem; & exemplo tuo ad vigilantiam, & corpus, & ſpiritum diſpone, immiſſo vt in Apoſtolos Spiritu ſancto, quo ſuperueniente, caro infirmitate caruit, & ſpiritus ſuam promptitudinem carni debili communicauit. Promeruerat

tua Passio Christe, aduentum Spiritûs sancti in eos: vnde repentè corda eorum velocia, ad decurrendam viam mandatorum tuorum, extiterunt. Eadem Passionis tuæ efficacia, vtinam & spiritus meus, Spiritu tuo sancto cooperante, & socium corpus, videlilet, alacritate spirituali induat, vigilantemque, ac orantem, assiduè reddat, tandem etiam vterque tuæ mortis pretio, ibi post mortem compareat, vbi perpetua vigilantia, nullo somno interrumpetur, nec oratio laudum tuarum decantatrix, vllâ lassitudine conquiescet.

CAPVT XI.

Vigilantia Iudæ, & strepitu plenus ingressus eius in hortum.

PAtientissime IESV. Tua admonitio non fuit tam efficax, vt dormientes discipuli vigilarent, & diabolus, Iudæ mancipio suo illam vigilantiam insufflauit, vt non gustato somno, te
Matt. 13. v. 33. vendere in somnis voluerit. Comparâsti tu Regnum cœlorum fermento, habet & Orcus singulare quoque fermentum: tu tuo fermento, non adeò

Disci-

Discipulos oppleuisti; inimicus animæ effudit totum fermentum in proditorem,& successit ad mentem. Fermentum hoc fuerat vigilantia, est enim via quædam ad cælum,est & ad infernum: acrius ergo fuerat diabolicum fermentum, viâ enim latâ celeriter descendit Iudas in gehennam: tuo fermento tacti Discipuli, vix tandem post negationem, & dispersionem à te, proprio sanguine effuso, iter cœleste inuenerunt.

Inde canit lugubri tono Ecclesia, recolendo circuitum annuum tuæ Passionis, in persona tua, ad Discipulos: *Vnâ horâ non potuistis vigilare mecum*; qui exhortabamini mori pro me. Vel Iudam non videtis, quomodo non dormit, sed festinat tradere me Iudæis. Incusabimus fortè Iudam, quòd eo tempore non dederit se quieti, (felicissimum enim somnum quilibet appellare potuisset) & voce, & affectu execrabimur illius vigilantiã, & tamen (proh dolor) Iudam imitamur, dum choræis, dissolutionibus, occasionibus peccandi, ita inuigilamus, vt noctes integras sine somno decurramus. Ad orandum autem, si semel, aut bis in anno surgamus dilu- *Mar. 14. v. 37.*

Vigilantia Iudæ & ſomni Diſcipulorũ quid portendebant.

culò, vt laudibus nomini tuo dedicatis aſſiſtamus, quàm oſcitantes, pigri, deſides comparemus? Quis ſcit an non myſterio vigilantis Iudæ, & ſomni Diſcipulorum figurâ, Eccleſiam tuam adumbraueris, Domine? cuius Paſtoribus, ac Rectoribus ſæcularibus, & ſpiritualibus, ſopore negligentiæ oppreſſis, vigilabant ſectarum diuerſarum inuentores, in magnamque ſegetem excreuerunt; non enumerando vigilantiam antiquorum Hæreſiarcharum, ſomnoſque veterum Paſtorum. Ecce recens Lutherana, & Caluiniana peruerſa doctrina, conſpurcauit Eccleſiam, illis qui euellere tempeſtiuè debuerant, ingrata ſemina, vel permittentibus, vel non reſiſtentibus. Et in noſtra Polonia, hæreſes eâdem ſomnolentiâ Catholicorũ, propagatæ (quod dolendum) ſunt. Machiauelli interpretatione inſtar Euangelij allegata, libertate veſanâ id prælegente: Ob bonum pacis. O verè filij tenebrarum prudentiores filijs lucis? vtinam tandem è ſomno excitentur Præpoſiti Eccleſiarum, vt tam vigiles reperirentur ad curam, quàm alacres currunt ad Cathedram. Sed & tu anima mea, vigila, neque in hortum cordis tui permittas

mittas intrare vigilantem Iudam proditorem tuum, ad minimam tentationem non succumbas signo, & somno consensûs, verùm nitaris vigilantiæ repulsu.

Ita Christe, tuis dormitione in horto detentis, furiæ infernalis Dux Iudas, & caterua illa militum, insolentiâ delectorum, irruit in locum tuæ orationis, & strepitu ingenti impleuit aërem, & hortum, ipsis spiritibus maligni clamorem & fremitum, vt cooperatoribus, timor & tremor excusserat Discipulis somnum, & pallantes dispersit. Audiebantur vlulatus varij, strepebant catenæ ferreæ, ligna & fustes concrepabant, omnia funesta arma in te vnum collimabant. Antesignanus Iudas præibat cohorti sanguineæ, teque vnum petebat, vt tandem perfidiæ suæ satisfaceret, & te in manus inimicorum traderet.

Considera, anima, illum strepitum in horto, ad quem & cælum, & terra contremuit. Et humillimè supplica, per illum horrorem, & impetum aduersariorum Saluatoris, ne in vltima hora exitus tui, tuba illa terribilis, dormientem te reperiat, & spiritus tuus recollectione peccatorum admissorum

ſorum conturbatus, in egreſſu tuo ex horto corporis, malorum ſpirituum irruptionem, & timorem expaueſcat. Iam rumina ſæpiùs, & illum ingreſſum Iudæorum in hortum Domini, & tuum egreſſum è ſarcina mortali. Propter te illa irruptio in Chriſtum facta, ne te ille leo, qui rugiens circuit, deuoret. Aſſiduò vigila, recogitando intellectu formidinem futuram in agone, id ſi feceris, concedet tibi Redemptor ſomnum ſpiritualem, vt abſorpta in illo, & Paſſionis eius amaritudine immerſa, obliuiſcaris ſenſualium, & carnalium omnium appetituum, ac ſuauiſſimo compaſſionis liquore, in ſoporem ſuauiſſimum reſoluta, omnem carnis, & mundi delectationem, fæditatemq; reijcias. Roga vultu demiſſo Dominum, vt merito captiuitatis eius, vinculis peccati ſoluta, in libertate perenni, ab illa collocata, in æternum læteris.

CAPVT XII.

CHRISTI Prolocutio, Ego ſum: & Iudæ, Iudæorumque ſupina receſſio.

Pati-

PAtientissime IESV. Certè omnia tua facta in admirationem rapere possunt vniuscuiusque cor, vt & tua dispositio (antequam Iudæi explerent odium) contra te profundè animo immittenda: Primò enim antequam capereris, timebas, tristitiamq; cordis non celabas. Iam vltrò procedis, excipis eos, & alloqueris: ita enim sublimis aquila de te. IESVS *itaque sciens omnia, quæ ventura erant super eum, processit, & dixit eis: Quem quæritis?* Ecce quasi admones, & corripis latrones ad te venientes, & quale facinus committere meditabantur, prauo affectu expedirent, maleuoloque effectu, innuere voluisti, quæritis me Iudæi? Ecce sum: Sed simul sum & Deus & Homo. Vtrumque executus es potestate, etiam inter ipsam resignationem ad humilitatem, & captionem tuam reseruatâ, priùs tamen voluisti, vt dicerent, & ore proprio confiteri possent, quisnam tu fueris? ad responsum illorum, esse te Iesum Nazarenum, quem quærebant, solumque hominem imaginabantur, vnico verbo: *Ego sum*; deiecisti eos in terram, & omnipotentiâ Maiestatis tuæ etiam velatâ, abire retrorsum coëgisti:

Ioan. 18. v. 4.

Vox Christi, Ego sũ omnipotens.

Ioan. 18. v. 5.

gisti: Iterum ergo interrogas illos, an eundem quærerent, quem ex tanta potentia Deum agnoscere potuissent, at in profundis ignorantiæ tenebris occupatis cordibus, frustra erat etiam miraculo resipiscentiam ingerere: nam tua voluntas, quâ te pro nobis obtulisti, obcœcauerat, mediante inferno, mentes Iudæorum, & Coryphæi Iudæ.

Ergo primò, *Ego sum*, ostendisti te Deum verum, & à conspectu tuo, tanquam peccatores indignos vultu tuo repulisti; secundò, *Ego sum*, declarâsti te, & hominem esse, & non tantùm non retrò cadere lictores fecisti, verùm & capi te voluntariè permisisti. Priusquam mortalitas tua texisset Deitatem, quanta energia verbi tui, *Ego sum*, fuerat. Moyses etiam locum pedibus tangere prohibitus, vnde illa
Ioan. 1. vox audita, *Ego sum*, fuerat: Postquam
v. 14. verò Verbum Caro factum est, statim
Ioan. 8. cùm de Abrahamo dixisses: *Antequã*
v. 58. *Abraham fieret, Ego sum*: vix non à lapidibus obrutus, subducere te de templo, cõáctus es, nunc verò dicto eodem verbo, *Ego sum*, horâ & tempore designato, & capi, & crucifigi voluisti, in domo Annæ dicendo, *Ego palàm locu-*

tuus ſum. Ita contemptum hoc tuum verbum, *Ego*, vt alapa ferrea deſpexerit illud. Veniet tempus quo dices: *Ego ſum*: in Iudicio extremo, areſcent homines præ timore, ipſique Angeli & Sancti contremiſcent.

Sed cur iam & Deus, & homo dicendo, *Ego ſum*, tam facilem te ad capiendum præbuiſti, & in iudicio talis Deus & homo licèt eris, tamen, *Ego ſum*, proferendo, difficilem te exhibebis ad ignoſcendum? Non alia cauſa, niſi quòd iam miſericordiam, & amorem, tuâ Paſſione manifeſtâſti, ibi autem iuſtitiam, & timorem mundo patefacies. O quali fonte lachrymarum indigerent oculi, anima mea, dum Deum omnipotentem, infinitis offendis ſceleribus, licèt ſcias omni loco, omni tempore, omni occaſione, illum præſentem adeſſe, tibique in aurem inſuſurrare, *Ego ſum*. Tu verò abijcis te retrorſum ad terrena, & non permanentia, longèque à Deo recedis. Iterum te ſæpiùs interrogat: Quem quæris, miſera anima? Nonne ſcis omnia eſſe vt ſtercora, caduca, in ictu oculi tranſeuntia? Ego ſum, qui ſum, ego te creaui, redemi, & extenſis brachijs expecto te; Veni ad me amica mea, hîc re-

quiesce sub vmbra alarum mearum. Et tu repellis tales inspirationes, anima, & desideria, siliquis vt porcus, vt subulcus in longinqua, & aliena terra, mauis pasci, quàm in domo Patris, & benefactoris tui manere, vbi abundantia panis, & pacis. Ad quodcunque opus tuum, quo te occupari destinas, seruiat tibi pro excitatorio illud verbum Dominicum: *Ego sum:* Etiamsi enim vbique sit Deus, tamen in hac vita leniter præsentiam suam adesse sentiunt homines, adstat quasi dissimulans peccata mortalium, nec agnoscitur, nisi per flagellum immissum, potentia, & præsentia eius. Vti Antiochus qui cùm sensisset manum Altissimi, exclamauit: *Iustum est, subditum esse Deo*, & mortalem non paria Deo sentire: & Herodes, cùm à vermibus viuus consumeretur, fassus est præsentiam Dei adfuisse, at vltricem.

Per dolores Christi, anima mea, demissè ora, dicendo: Redemptor mi, adsistas mihi in agone extremo, paterno affectu, vt merear audire vocem tuam. *Ego sum Pater tuus, & Pater misericors.* Et ego respondeam: Ego Filius tuus, quamuis indignus, & immorigerus fuerim, expecto donec hæredi-

hereditatis tuæ me participem reddas, non meis peccatis debitam, sed tua inexhaustâ charitate, mihi promeritam.

CAPVT XIII.

Osculi signo à Iuda completa traditio Christi, & eius amica responsio.

PAtientissime IESV. Benignitas tua non tantùm eleuauit ad terram allisos Iudæos, sed & ad te capiendum manus soluit, & traditori Iudæ, osculum non declinauit. O quanto horrore iunctis lachrymis, anima Catholica corripi debet, considerando illud abominbaile osculum? Vnde tessera proditionis, osculum, cuius inuentum, vt falsa amicitia osculi specie in venenum transformaretur inimicitiæ? In vltima cæna, vt supra dictum est; sumpto indignè pane, & cibo cœlesti Iudas, post buccellam porrectam à Christo, intrauit in eum Sathanas: iste Magister, inuentorque signi huius pestiferi, iam enim obsessus, & possessus à Dæmone, quid aliud, quàm illius cantilenam canere debuit, pacto se obligando, Iudæis dicens: *Quemcunq; osculatus fuero, ipse est, tenete eum, &* Mar. 26. v. 49.

ducite cautè. Quàm circumſpecta, & artificioſa admonitio, nec immeritò, modus, ac circumſtantia deſcribitur proditionis per os Iudæ, ex inſtinctu Doctoris malitiæ.

Iudæ oſculum, an alapa Chriſto grauior?

Poſſemné te Domine interrogare, quid te magis indignè affecerit, an oſculum Iudæ, an ſubſequens ſcelerata illa alapa in domo Pontificis? Vtrumque in gradu ſupremo execrandum, ignoro tamen, quid leuiùs ex his duobus? in alapa dolor acer, in oſculo ſummus fætor! ibi generalis confuſio, hîc inaudita ingratitudo: ibi adulatio ignominioſa, hîc duplicitas cordis criminoſa: ibi ſanguineus tumor faciei, hîc inſolita conturbatio, & commotio viſcerum: ibi interrogatio fallax, hîc vulpina Magiſtri appellatio: ibi reſponſum Chriſti reprehenſiuum, hîc ad reductionem amicitiæ Verbum affabile. Si viri Sancti multi hoc dono à Deo donati fuêre, vt ex halitu ſolo, peccatores & ingratos ſuperis, agnoſcere potuerint, veluti de S. Policarpo legitur, cùm ei fortuitò obuiam veniſſet Martion Hæreſiarcha, & diceret: Cognoſcis nos? Reſpondit: *Cognoſco primogenitum Diaboli.* Et S. Antonius Abbas, ab Hæreticorum, & Schiſmati-

corum hominum, maximè Arianorum congressu, & colloquio sic abhorrebat, vt ne propè quidem ad eos accedendum diceret, & alijs plurimis Sanctis id euenit, ex odore malo, & ore sordido prodiderunt reprobi à Deo, immunditiem intùs latentem.

Quid putas, anima mea, Christum pertulisse, dum os spurcum leprâ infernali, & tabe proditionis infectum, sacrosanctis labijs, & odorem suauissimum redolentibus, applicare mansuetudine summâ permiserit? Narrat Regius Psaltes de peccatoribus. *Sepulchrum patens est guttur eorum.* Aptissimè conueniebat ori Iudæ: quòd sepulchrum fætoris grauitatem, maledictionemque gehennalem spirabat. Et tamen quàm humana responsio Domini. *Amice, ad quid venisti?* & Iuda, *osculo filium hominis tradis.* Acsi dixisset: Video te, & amicum, & clientem meum, quem enutriui, venisse, & quidem cum osculo, quis aliud, nisi amorem, & beneuolentiam sperâsset? Et tu instrumentum charitatis mutas, in acutum ferrum traditionis? venisti, vt me signo osculi ad supplicia inimicis extraderes: verè *meliora sunt vulnera amantis, quàm oscula blandientis.*

Psal. 5. vers. 11. & Psal. 13. v. 3.

Matth. 26. v. 50

Promeruiné ego hoc, qui cùm fuerim doctor veritatis, & synceritatis, edocui
Matt. 6. v. 37. te, & alios: *Sit sermo vester, est, est, non, non;* neque aliter instruere poteram, cùm sim Filius hominis, & filius Dei, quem tu nosti, tu verò aliter interpretaris meam doctrinam, & instructionem? Rabbi me quidem vocas, osculo verò, velut lanceâ proditionis transuerberas cor.

Non profuit obstinatæ menti vltima correctio, ibat in prauis adinuentionibus suis Iudas. Figurabat mundum, qui amantes sui osculo voluptatum, deliciarum, ac variarum illecebrarum osculatur, vt deserat; blanditur vt occidat; verè impletur in mundo illud: *Pax non Pax*: sæpissimè sub specie amicitiæ, maximæ insidiæ metuendæ. Infinita huius rei exempla, tantùm ex antiquis vnum de Ioab, proponatur:
2. Reg. 20. v. 9. qui cùm Amasam vidisset, dixit: *Salue mi frater*, & tenuit manu dextrâ mentum Amasæ, quasi osculans eum, porrò Amasa non obseruauit gladium, quem habebat Ioab, qui percussit eum in latere, & effudit intestina eius in terram, nec secundùm vulnus apposuit, & mortuus est. Ecce in ipsa amicitia crudelis laniena.

Anima

Anima mea, circumſpicias ſæpiùs cogitatione, qualia ſunt mundi oſcula, quibus tanquam hamo, in ſagenam perditionis attrahat mortales, caueas, ne hac arte decipiaris: potiùs aduolue te ad pedes Saluatoris, rogando per humilitatem, in oſculo proditoris Iudæ admiſſo, vt te non impediant in hoc mundo oſcula vanitatum, quæ tanquam fumus prætereunt, quo minùs ad illud oſculum pacis peruenias æternæ, vti deſiderat Sponſa in Canticis: *Oſculetur me oſculo oris ſui.* Quis niſi tu ſponſus meus, Chriſte. *Cant. 1. v. 1.*

CAPVT XIV.

Auris Malchi à Petro gladio abſciſſio, & Christi redargutio, auriſque reſtitutio.

PAtientiſſime IESV. Ita iam in prædam ceſſiſti inimicis tuis. Fuitné inuentus, qui te defenderet, & pro te decertaret? Non: vnus quidem Petrus, animoſitate exiguâ excitatus, gladio ferijt Malchum, & auriculam eius dextram abſcidit: ſed quid profuit tibi talis ictus! Inualida prorſus fuerat defenſio, quæ etiam tuis diſplicuit oculis. Attamen quare reprehenditur audacia

Cur Petrus à Christo reprehensus, gladio Malchū vulnerans.

dacia Petri, Domine? Fortè Martyrum tuorum, & à te delectorum, viam ostendisti, doctrinamque reliquisti, ne se gladio tuerentur, cùm pro te, & fide tua, Tyrannorum sæuitiam, tormentaque experirentur: tu enim Domine, antequam Passionis tempus à te ab æterno designatum aduenisset, modò te occultabas, modò per medium Iudæorum ibas, modò declinabas aliò, cedendo furiæ eorum: vbi verò hora illa terribilis comparuit, vltrò exijsti, & te in manus Iudæorum, volens dedidisti, nec vllam defensionem admisisti.

Stabant duodecim legiones Angelorum armatæ, ad tuendum te, vt ipsemet Petro declarâsti: Discipuli quoq; parati erant, vt pro te decertarent; nonné numerus illorum potuisset conterere omnes cohortes Iudæorum? Tu Domine, id fieri non permisisti, potiùs Angelorum zelum imperio cohibuisti, & immotos eos videre te captiuum mandâsti; Discipulorum verò corda à timore occupari permisisti, vt magis de fuga, quàm de auxilio tibi ferendo, cogitarent. Exemplum tuum secuti Martyres, & in antris, & in desertis locis delitescebant, ac sese occultabant, priusquam voluntas tua eis

con-

constaret, illâ patefactâ cœlitùs, & milites, & Legiones integræ sub iugum Martyrij missæ, impauido corde conseruabant, absque resistentia, patientiam. Instruebas ergo eos, ne & ante tempus Martyrio se obijcerent, vti Petrus fecerat, qui volendo tibi commori, ter te negauerat, & tempore martyrij assignato, liberè se tortoribus præsentarent.

Illa nihilominùs tua sententia timore digna: *Omnes qui acceperint gladium, gladio peribunt* Homicidia, & contentiones ad sanguinem redarguebas: quæ si alibi, certè hîc in Polonia celeberrima, maximè inter conuiuia, & quæ non gladio, sed marsupio puniuntur: Quare ergo Petrus, qui gladio percussit, non gladio perijt? quia te defendendo eum eduxit, non tamen immunis à violenta morte, potiùs socius tuæ Passionis. Sicut enim tu Domine, in cruce mortem ferendam elegisti, ita eandem tuo defensori, licèt inuerso capite, designâsti. *Matt. 26 v. 52.*

Quærere etiam aliquis posset, quæ causa, quòd & dexteram auriculam absciderit Malchi Petrus, & tu eam sanaueris applicando? Primum à te Christe, fundamentum in sede Petri consti- *Cur Christus dextram auriculam Malcho restituit.*

constitutũ fuit, multos Malchos pseudofundamentalistas excrescere prouidisti: qui in plurimorum aures, falsum Euangelium immittere debebant, necesse erat, vt tuum Euangelium auriculam dexteram abscinderet, non quidem gladio materiali, sed explicatione verâ Euangelij, quod est gladius spiritualis, hic abscindit omnes errores, & damnat, vnde confusi abeunt, abibuntque omnes; Malchi, falsi Euangelij disseminatores: tu tamen plurimos sanas, & aurem, dexteram salutis restituis, & nunc, & in fine mundi, vbi erit vnum ouile, & vnus Pastor.

Vellem adhuc doceri, cur Petrum, Christe, redarguisti, qui amore tui, in discrimen vitæ se coniecerat? Mysterium magnum, fortassis quòd Ecclesiam tuam, non effusione alieni sangninis, sed proprij, crescere voluisti: non ita infernus, ad osculum patet: per tot annos Caluinianam, & Lutheranam sectam, augmentum suorum errorum, gladio & cruore aliornm ædificare, deuastationibus, & deprædationibus crescere, vsurpatione alienorum dominiorum dilatare, & quod magis mirandum, non semel in pinaculis

lis Synagogarum, loco Crucis tuæ ſanctiſſimæ, viſus gladius impoſitus, quo ſigno qualis ſit doctrina omnibus oſtendunt, & quem gladium tu Domine abſque ſanguine, ex tua gratia, à nobis amouiſti: eum ipſi educere venſano affectu conantur.

Anima mea perpendens hæc omnia, procide coram crucifixo, dicendo: Sana Domine, aurem meam, quæ varijs oblectationibus abſciſſa, & ſeparata à te, occupabatur, vanas cantilenas, obſcæna verba, libenter admiſerat, reſtitue illi ſanitatem, vt ſuauitate concentûs mandatorum tuorum, hîc & in futuro ſæculo, delectari poſſit. Angelorum verò Legiones, & auxilium Diſcipulorum tuorum, non detineas in furore tuo, verùm cùm ad capiendum me infernus dilatauerit os ſuum, maximè in vltima hora diſceſsûs mei, defendar protectione vtrorumque, vt poſt mortem præparem aurem ad concinendum hymnum lætitiâ plenum, cum omnibus Sanctis tuis, & per tuam mortem, eripiar à morte æterna.

CAPVT XV.

Fuga Discipulorum, & timor, solo Christo inter Iudæos, & milites relicto.

PAtientissime IESV. Post exiguam resistentiam, & quidem vnius Petri, omnes Discipuli in fugam effusi, & dissipati, nec Maiestatis tuæ reuerentia, nec dilectio, quam tantopere eis commendâsti, assistentiam & societatem Passionis, illis persuadere potuit, timor præualuit: sine gratia Diuina, quã ñpotest in humanis cordibus, prototypon nobis exhibitum: illi enim ijdem Apostoli, qui iam latibula quærebant, postea illuminante eos gratiâ Diuinâ, ac Christo roborante, ingentia tormenta, tanquam Leones imperterriti, pertulerunt. Noluit Dominus, vt aliquis eum iuuaret in illo prælio cum Goliath infernali suscepto, figura erat in Dauid, cùm ille solus, non armatus gladio, & thorace Saulis, processit obuiam hosti improperanti genti Iudeæ, baculo solo assumpto, & quinque limpidissimis lapidibus tantùm deiecit in terram aduersarium, de eiusque spolijs triumphauit: sic planè Christus, ge-

geris humani hostem, non indutus armaturâ cœlesti, relictâque, vt dictum supra est, militiâ Angelorum, accepto baculo Crucis, ac quinque vulnerum apertione, contriuit: ideo de se apud Prophetam ait Dominus: *Torcular calcaui solus.* Neminem adiutorem adhibuit, non cælum, non terram, quæ omnia tunc contra illum conspirauerant, eo itaq; maiori vi aggressus prælium, & solus inuasit Luciferum, & solus de eo triumphum obtinuit. Isa. 63. v. 3.

Quærendum tamen est, vnde tantus pauor Discipulorum, & iactantia compassionis coram Christo, versa in fugam, & negationem? Nihil frustra factum est circa passionem Domini, non enim acceptum illi est, si quis proprijs viribus fidens, defensionem eius, & fidei suscipiat, qui omnia verbo creat, & omnia perdere potest: humanâ erant freti Discipuli audaciâ, quæ respectu Diuinæ nulla, & cùm maximè de victoria polliceri sibi videtur, ruit in confusionem; si enim Discipulis mens illa fuisset, & sic inuicem ratiocinari voluissent. Itané Deum & Dominum nostrum, relinquimus? dixeramus ante: *Ad quem ibimus, verba vitæ æternæ habes?* Iurauimus prius Ioan. 6. v. 68.

ad mor-

ad mortem ipsam non deserturos illum, & iam omnia aliter à nobis geruntur, maluimus fugere, & latebras quærere, quàm tam bono Domino adhærere! Timor, & inconsiderata voluntas abripuit aliò, obliuioneque sepeliuit, & beneficia collata, & amorem reciprocum promissum. Eheu anima mea, reuolue cogitatione, quàm sæpè derelinquis Deum tuum, & fugis ab eo peccando: non consideras dona quæ singulis accipis momentis: non reducis in memoriam pactum tuum in baptismo cum Deo tuo: non bene proponis, & inculcas memoriæ tuæ, quid sequetur perpetrato peccato, non comparas vnum instans vitæ tuæ, cum æternitate sine fine.

Post fugam Discipulorum, solus Christus inter duplices hostes relictus, tanquam Agnus inter feroces bestias, circumdatus sæuitiâ, & crudelitate eorum. Quæ mens angustias pectoris Diuini tum temporis considerare dignè poterit? Creatorem cæli & terræ, & hominum, ab omnibus derelictum, in manus ferocissimorum aduersariorum deuenisse? Quæ societas Agni cum Leone, inferni cum cælo, vitæ cum morte, bonitatis cum malitia? mansue-

mansuetudinis cum ferocia? Ideo Ecclesia in persona Christi, die Parasceues, flebili cantu intonat: *Omnes amici mei dereliquerunt me, & praualuerunt insidiantes mihi, tradiderunt me in manus impiorum, & inter iniquos proiecerunt me, & non pepercerunt animæ meæ, congregati sunt aduersùm me fortes, & sicut gigantes steterunt contra me.* Quis meliùs describere posset malignorum cum Christo tunc coniunctionem? De Domino dictum est: *Exaltauit vt gigas ad currendam viam:* & iam non ipse gigas, verùm inimici gigantes effecti. Amor hoc effecit, vt gigas cœlestis, paruus & inermis appareret, immò vermis, ac opprobrium plebis. Iudæi autem milites magni, ac generosi viderentur. Psal. 18. v. 6.

Tu ergo anima mea, defigendo oculos mentis in Saluatorem, circumdatum à Iudæis & militibus, demissè roges Dominum, dicendo: Conforta me gratiâ Spiritûs Sancti, ne te deseram, neque à te fugiam, quò enim sine te vadam? *Si enim ascendero in cælum, tu illic es, si descendero in infernum, ades:* Tu quidem potes esse sine me, at ego vbi ero solus sine te? Væ soli, cùm enim ceciderit, quis eum eleuabit? Psal. 138. v. 8.

bit? toties cado, & demergor in profundum barathri: si tu me non eleuabis, quis meus adiutor? Coniunge ergo me tibi totaliter, Christe, nexu Passionis tuæ, vt nunquam à te separer, nec hîc per desiderium, nec in cælo per saturitatem.

ACTA CHRISTI tempore Paſſionis.

LIBER SECVNDVS,

CAPVT I.

Iudæorum in Chriſtum irruptio, & mala tractatio.

PAtientiſſime IESV. Ingreſſus es iam tuam Paſſionem, cùm ſolus & traditus, & relictus fuiſti perſequentibus te. Quis exprimere verbis poſſet, quid illo aſſultu in te à Iudæis factum? quis hoc intellectu verſare præſumet, & lachrymarum ſiccitate prædominante, tranſibit oculis non madidis, conſiderationem principij tuæ Paſſionis? Pater tuus dereliquit te, propter tuam ſubmiſſionem, quâ te ſatisfacturum, pro grauiſſimis mundi ſceleribus, deuouiſti: Diſcipuli aufugerunt conſternatione occupati: Angeli non ſuccurrerunt, à ſupremi Numinis poteſtate, & mandato detenti. Præuidiſti tu hæc omnia, Chriſte, & per Prophetam Regium, à te dictum ad Patrem: *Ecce ceperunt animam meam, irrue-* Pſal. 58. v. 4.

 runt

runt in me fortes, neque iniquitas mea, neque peccatum meum, Domine, sine iniquitate cucurri, & direxi.

A quo capta est anima tua, Redemptor, in quam habuisti potestatem ponendi eam, & iterum sumendi eam? duo diuersi lictores, vnus charitas è cælo, alter peccatum è terra; peccatum causa prima, quòd commiseratione deformitatis suæ, detraxit charitatem è cælo, quâ inebriatus gigas, egressus ad currendam viam, inopinatò circumuentus, & in opprobrium inurbanæ multitudini, tanquam maximè reus, datus. Ideo adiecisti Domine? *Neque iniquitas mea, neque peccatum meum.* A peccato origo, sed alieno, iniquitas non propria, sed mutuata, & ab illis accepta, qui cum Dauide verè incusare possunt, seipsos deplorando. *Quoniam iniquitates nostræ supergressæ sunt capita nostra, & sicut onus graue grauatæ sunt super nos.* De Saluatore autem loqui decet: *Hic autem nihil mali fecit.* Quare ergo capitur, & diripitur? *Sine iniquitate cucurri, & direxi:* acsi dixisset Dominus; Charitas sola me prodidit, charitas ista me & dicere, & facere cógit: *Desiderio desideraui hoc Pascha manducare*, & occidi pro pecca-

Amor & peccatum Christum ceperunt.

Psal. 37. v. 5.

Luc. 23. v. 22.

Psal. 58. v. 5.

Luc. 22. v. 15.

catoribus: Charitate præeunte, obuiam processi Iudæ & Iudæis: charitate persuadente, vinci me passus sum, & tam atrociter comprehendi: charitate comitante, supplicia & tormenta grauissima pertuli: charitate sequente, & persequente, & perseuerante, flagellatus fui, coronatus, cruci affixus, & morte tandem obsignaui fortitudinem charitatis: Insignia tot mihi in captura prolata à charitate, in quibus ita mihi complacuit, vt enumerarem illa: *Tanquam ad latronem existis cum gladijs, & fustibus, & lignis, comprehendere me:* Gladij mortem, fustes vapulationem, ligna redolent contusionem. Euadere potuissem, si voluntas mea accessisset: nonné ille ego sum Deus & homo, cùm docerem in Synagogis, cùm instruerem in templo, cùm in montibus concionarer, & tandem non me cepistis? Verba ipsa Christi non aliter sonant. *Quotidie apud vos sedebam, in templo docens, & non me tenuistis.* Mat. 26 Mat. 14. v. 49.

Cur hoc? Non impleuerat tunc finem redemptionis excessiua charitas, iam plenâ mensurâ ebibit in calice ab Angelo porrecto charitatem, statimq; in gladios, & fustes, & ligna ipse se in- Mat. 26. v. 55.

 gerit,

gerit, & malè tractatur, vt dicere posset: *Irruerunt in me fortes.* Quos armauit charitas, quæ fuit adeò fortis, vt omni defensione ipsam fortitudinem exspoliaret. An non fortes, cum quibus & cælum, & terra, & infernus, vires suas & permittendo, & operando, & cooperando coniunxit? An non fortes, qui fortissimum Samsonem blandiente charitate, & abscisis crinibus, demonstrationis potentiæ Diuinæ, tantâ cæcitate, percusserunt, vt oblitus virium suarum, *Velut agnus coram se tondentibus obmutuerit?* An non fortes; qui, secundam personam Deum, vt hominem, inaudito exemplo vitâ priuârunt? subiungit deniq; Christus. *Cucurri, & direxi.* Summâ alacritate inuitante, eâdem charitate cucurrit vsque ad mortem, & mortem crucis, direxitq; Passionem suam ad saluandas, quæ perierant animas.

Isai. 53. V. 7.

Tu anima flendo demissè, dic: Propter me Domine tuam occultâsti fortitudinem, vt imbecillum clypeo tuæ infirmitatis solidares? In exitu meo à corpore, sis mea fortitudo, & si irruent in me fortes, repellas insidiantes mihi hostes, victoremque illuc introducas, quò direxisti saluandos per merita

rita tormentorum tuorum, multos: vtinam & ego annumerer illis, quorum nomina ſcripta in cælis.

CAPVT II.

Nuncius de captiuitate Filij dilectiſſimi, quo dolore à Maria exceptus.

PAtientiſſime IESV. Anxiè ſciens Mater tua à teipſo, de te breui tradendo, expectabat Nuncium, & ſimul ſecundùm ictum gladij à Simeone prædicti, augmentum, & circumſtantia captiuitatis tuæ tempore aggrauabat mærorem, cùm quaſi linceis oculis, charitate oſtendente hæc omnia, quæ tibi dirè à Iudæis euenerant, inſtrueretur, & quia nihil te latebat, nec ipſam latuit; relatio enim fuit vt amoris, ſic & doloris: iam te hactenùs Matrem Chriſti appellabant omnes: nunc titulo tuo addetur, vt incipias nominari, *Doloroſa Mater.* Quâ enim fronte, & quibus oculis, ac quo corde exceperis de captiuitate filij tui tabellarium, auderem quidem interrogare, at vereor, ne ſilentio triſtitiam pòtiùs, quàm verbis exprimas: rogarem magis, ô Domina, vt cordi meo firmiter imprimas.

Ego mihi tamen imaginor, tibi patuisse illo puncto, quo mansuetissimus Filius tuus, circumuentus à conuentu fuit malignantium, duosq; nuncios ad te missos existimo, vnum per palantes discipulos, alterum per reuelationem intrinsecam à Filio: ita enim amor coniunxerat, & maternus, & à Spiritu sancto infusus, corda Filij & Matris, vt communia gloriosa, gaudiosa, dolorosa, viderentur mysteria, nam si minoribus sanctis, sæpissimè tanta fuit gratia cœlitùs data & concessa, vt quod à longè agebatur, ipsorum distantibus oculis vicinum compararet: Quid de Matre, & tali Matre, cogitandum? Fortè in Canticis de hoc infelici horto scriptum legitur: *Veniat dilectus meus in hortum meum, & comedat fructus pomorum suorum.* Maria, quæ tanquam prima causa post Deum Patrem, amore detraxit è cælo te Redemptor, eademque inuitauit ad hunc hortum lugubrem, vt comederes, & concoqueres fructus pomi vetiti amaros, tuos appellâsti, & quia creâsti, & quia tanquam tuos proprio sanguine degustâsti.

Certatur omninò amore relatiuo: *Cant. 5. v. 2.* Filius enim Matrem rogat vt etiam ingrediatur eundem hortum: *Veni in hortum*

hortum meum soror mea Sponsa, messui myrrham meam cum aromatibus meis, comedi fauum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo? Licèt absens corpore, quis dubitare posset Mariam præsentem corde, & affectu fuisse in horto cum dilecto suo, & verè fuit. Videndum iam, quid collegerit ibi, *Meßis myrrhæ*, quid aliud significat, quàm abundantiam atrocitatis, & furiæ Iudæorum contra Christum, Myrrha, verè sanguineus ille in magna copia sudor in terram è Sacrosancto corpore effusus: Myrrha, tristitia summa cùm aceruus dolorum futurorum ante oculos stabat: Myrrha, cùm virulento osculo ingratissimum fætorem Iudas emisisset.

Aromata autem qualia? Inprimis Patris cœlestis voluntas, cui placidè se Christus totum submiserat, charitas odorifera, quâ ardebat, vt quantotiùs pateretur: fructus saluandarum animarum, quos offerre Deo Patri quàm plurimos desiderabat: Comestio faui cum melle quid? nisi commixtio doloris cum amore, quo leniebat omnia in vicinia aduentantia tormenta: Vinum cum lacte quid? Refocillatio quædam sensuum, ad patiendum resolutorum,

fortitudinis cum innocentia coágulatio, diuinitatis cum pura absque macula humanitate coniunctio, ipsius doloris Christi cum Matre communicatio, quæ lac quondam infanti propinauerat, iam vinum amarum ipsa bibere cogitur.

Vndique angustiæ oppresserunt cor Mariæ: sicut enim præsentia Filij, & conuersatio hucusque mirè recreabat animam Matris, eamque mille consolationibus replebat; sic nunc absentia eiusdem, & quidem talis, vt inter manus inimicorum incidisse sciret, à quibus tot verberibus, flagellis, irrisionibus, sputis, alapis, affici debebat, quali dolore affectam putamus! Præsertim, tu anima mea, si eam Matrem tuam agnoscis, vt agnoscere pro infinitis beneficijs debes, reuoluas intellectu, & terræ inhærens, fletuque & faciem, & genas profundens, obtesteris Mariam Matrem Dei, & tuam, per illum acutissimum dolorem, quem ex nuncio captiuitatis filij dilectissimi suscepit, vt quando hora euocationis tuæ, ex hoc horto corporis tui, imminebit, intercessione suâ potenti, è manibus ad rapinam paratis inferni te eripiat, & in illum hortum introducat, vbi nulla

nulla myrrha affectionis seminatur, nec aromata redolentia acerbitatem colliguntur, sed lacte, & melle, & vino suauissimo recreantur in æternum corda electorum.

CAPVT III.

Deductio infamis, & ludibrijs plena processio Christi ad Annam.

PAtientissime IESV. O verè tua infamis apprehensio à Iudæis, & Processio detestanda! Imaginor mihi Regium Prophetam in Spiritu vidisse cruentam hanc irruptionem in te Domine: *Circumdederunt me Vituli multi, tauri pingues obsederunt me, aperuerunt super me os suum, tanquam Leo rapiens & rugiens, circumdederunt me canes multi, consilium malignantium obsedit me.* Quicquid venenatæ malitiæ potuit Lucifer intellectu deprauato in te depromere, totum euomuit: homines enim feris ferociores effecti, omnia membra tua sanctissima ita in lanienam conuerterant, vt prorsùs illa crudelissimè dilaniarent. Non errabit quisquam, qui certò credet te, Redemptor, tum temporis, & terræ illisum

Psal. 21. v. 12.

& tanquam prædonem, & omnibus sceleſtioribus anteſignanum ab illis æſtimatum, & eo modo tractatum, quo nemo nocentiſſimus duriùs tractari potuit, ligatum, cathenis compreſſum, baculis contuſum, facie per vepres, & ſaxa laceratum, totoque corpore afflictum, extractumque è loco captiuitatis tuæ, inſolitâ furiâ iactatum, & per fluuium Cedron, benedicto tuo corpore inſtar pontis ſtrato, cruentis, & madidis, ac ſiccis vulneribus coram Anna Pontifice? ſteterunt, ſimul & eadem vulnera coram Patre cœleſti conſtituta, quæ & charitatem tuam erga nos teſtarentur, & indignationem offenſi Patris à nobis auerterent.

Perſecutores Christi, cur vitulo, tauro, leoni, & canibus comparati. Verùm cur quatuor beſtijs comparauerat Pſalmographus, malam tuam à Iudæis tractationem? Vitulos enim, tauros pingues, leonem, & canes nominauit. Optimè expreſſit anguſtiam tuam, Domine, & ſcelera eorum in te, ſummâ petulantiâ commiſsâ? Per vitulos, fortaſsè inſolentiam depinxit, illuſiones, verba criminoſa, inſultationes, certè fuerant, vt ipſe per Prophe-
Pſal. 34. v. 16. tam dixeris, *Subſanârunt me ſubſanatione, frenduerunt ſuper me dentibus ſuis.* Vituli ſaginati currunt & ſaltant,

tecum

tecum cucurrerunt per ardua, & saltârunt per inuia ac deuia, quo calamitatem augerent tuam. Primus saltus ex horto fuit ad Annam; Secundus ad Caipham, Tertius ad Pilatum, Quartus ad Herodem, Quintus iterum ad Pilatum, Sextus ad locum supplicij, Septimus ad ipsam Crucem. De hoc saltu, & Sponsa de te: *Ecce iste venit saliens in montibus, transiliens colles.* Transilijsti montem Caluariæ, & colles omnes superâsti, nam supra terram ad ipsam Crucem saltus tuus ascendit. Per tauros pingues, ferociam (describit Rex) Iudæorum, & militum. Cinxerunt te, & cornibus maledictionum, & verberum, punxerunt ad intima penetralia penetrantes, pinguedine malignitatis impleti, obruerunt te, & oppresserunt acrimoniâ Passionis, vt de te fateretur alter Propheta. *A planta pedis ad verticem capitis, non erat in eo sanitas.* Per leonem rugientem, & rapientem, terrorem figurauit idem, quando innocentia ipsa, terroribus inferni circumdata est, vocibus similibus, rugitibus leonum, impletus est aër, quo territi noti tui à longè steterunt, dispersique sunt à te, propter ingentes clamores, quos delicatissimæ

Septem Christi ductus.

Cant. 2. v. 8.

Isai. 1. v. 6.

tuæ aures, & cor tuum expertum est abundè: in escam datus es à Deo Patre, vt alio loco Propheta: *Catuli leonum rugientes, vt rapiant, & quærant à Deo escam sibi.* Per canes rabiem expressit Dauid, quæ reuerà fuit in te Iudæorum, multi canes conuenerant: omnium enim nationum capita coniurârunt in perniciem tuam. Rabies canina discerpere cogitat prædam: talis rabies fuit apud Iudæos, cùm clamarent: *Tolle, tolle, crucifige.* Tu tamen Domine, præcipuè de ferocia, & terrore conquereris, & Patrem inuocas in auxilium. *Salua me de ore leonis, & à cornibus vnicornium humilitatem meam.* Humilitas summa Dei, quæ passa est tam ignominiosâ processione se duci in Ierusalem, ad confusionem coram omnibus ibidem existentibus mortalibus.

Psal. 21. v. 22.

Anima obmutesce, & pro indignatione conductionis Christi tam infamis, lachrymarum glacie concresce, humilitatem eius humillimè implorando, vt cùm ex horto corporis ad cœlestem Ierusalem deducèris à quatuor illis bestijs, te immunem, & sine noxa intactam defendat à vitulo, quæ est caro, & eius insolentijs protegat; à tauro pin-

pingui, mundo, & illecebris eius liberet; à leone, dæmone, ferociâ, terroreque eius eripiat; à canibus multis, id est scrupulis, conscientiam tuam rodentibus rabie, tueatur; processioque eius ludibrijs plena, confundat tuos nominatos hostes, vertatque in gloriosam deductionem ad se, qui propriâ ignominiâ, triumphum electis promeruit.

CAPVT IV.

Ad Annam adductio Christi, vbi alapa illi funesta inflicta.

PAtientissime IESV. Tu Iudex mortuorum & viuorum, cùm esses in statione prima ignominiosa, permisisti te coram Anna Pontifice præsentari, qui gaudebat tandem Pharisaico odio imbutus, habuisse te in manibus suis, & in disputationem tecum descendisse, ipsemet & accusator, & ferens decretum, omnes assistentes illi applaudunt, condemnant, & exequi sententiam vrgent. Interrogatio Pontificis circa duo puncta versabatur, de doctrina, & de Discipulis tuis exosis Synagogæ, vt ergo capereris in sermone, qui iam vin-

ctus stabas in corpore, obijcitur tibi vtrumque, & solutio expectatur. Tu Domine ipsa sapientia (nam omnis sapientia à Domino Deo est, & cum illo fuit semper, & est ante æuum) licèt Corpus tuum & membra ligata, intellectus solutus, & perfectus, vt in Deo, admirabili tuo responso confudisti interrogantem. Verùm pro replica, in facie tua delicatissima ferream alapam reportâsti, & prudenti tuo dicto: *Ego*
Ioan. 18. v. 20. *palàm locutus sum mundo*: & ostendisti te & Deum, & Doctorem, non angulos quærentem, non sophisticis quæstiunculis stabilientem doctrinam, non conuenticula priuata celebrantem.

Rectè appellas te hoc verbo, *Ego*: qui eras, es, & eris tanquam Deus in æternum, & bis repetijsti, *Ego*, vt declarares te esse & Deum & hominem: *Palàm*, in omni loco disseminâsti semen tuum, velut optimus Paterfamilias, quod in multam segetem excreuit, testimonio generali approbas tua facta, dicendo: *Interroga eos, qui audierunt,*
Ioan. 18. v. 21. *quid locutus sum ipsis, ecce hi sciunt, quæ dixerim ego.* Fortè ita argumentatus es Domine, ad incredulos Iudæos: Iam perdidi apud vos, vestrâ malitiâ prædominante, fidem, non cre-

ditis

ditis mihi, ſaltem auditui alieno credite, operibus meis fidem date, ore non meo, ſed multorum, innocentia mea innoteſcet vobis. Non profuit illis tam ſuauis allocutio: è ſchola diuerſa Luciferi ſumpſerat Annas argumentum, quo doctrinam, & diſcipulos tuos improbabat, ideò de his interrogabaris, quàm maximè Domine. Ad tam modeſtam, & ſubtilem elocutionem quis non ſperâſſet vel vlteriorem diſputationem, vel abſolutionem? Non ita factum eſt, alapa ferrea reſponſi inſtar ſucceſſit.

Anima mea exclama lugubri voce, cum Propheta: *Obſtupeſcite cæli ſuper hoc, & portæ eius deſolamini vehementer.* Angeli inducite ruborem, & opplemini confuſione, quòd facies illa, in quam vos deſideratis aſſiduè aſpicere, colapho nebulonis vnius inflicto, totâ tumore, & ſanguine conſperſa eſt? Terra quare non contremiſcis, & quæ propter vitulos quondam aureos adoratos, multa millia hiatu abſorbuiſti, nunc videndo ſummum liuorem, & contemptum Creatoris tui, adhuc ſtas immobilis? Cælum, quod ſæpius propter minora flagitia, fulmine terroribuſque igneis ſæuiebas in tam atroci per-

Hie. 2. 12.

percussione faciei Dei tui conquiescis? Benignitas,& charitas velârunt tantum dedecus Christi, ipse tu Domine affabili sermone te vindicâsti, quid dico vindicâsti? imò docuisti scelestum, qui adulatoriâ voce iniuriam Pontifici te intulisse, protestabatur.

O adulationem proscribendam ex omni aula, quæ in Dei ipsius faciem non veretur insurgere, & colapho dehonestare! quàm suauiter verò adulationem reprimebas, Saluator, dilemmate insolubili: *Si malè locutus sum, testimonium perhibe de malo, sin autem benè, quid me cadis?* Difficile argumentum, non poterat in domo Annæ Pontificis explicari. Ideò vlteriùs tua processio progrediebatur: relicta apud Annam confusio, & vindicta alapæ in die iudicij comparenda.

Ioan. 18. v. 23.

Anima mea, considerando, quòd pro te Redemptor tuus, & pro tuis flagitijs, absque verecundia commissis, tam cruentam alapam, in conspectu Pontificis & plurimorum, excepit; tota rubore & horrore confusa, percutiens tuam faciem, conuoluta terræ tremebunda supplica, dicendo: Fac mi Iesu Christe, tuæ Passionis, & suscepti colaphi ferrei, meritis, ac mihi in vltimo halitu

vitæ

vitæ meæ, satellites infernales alapas mortales infligant, potiùs ipsi confusione acceptâ recedant, & tu me in delicijs colloces sempiternis.

CAPVT V.

Christi in domo Caiphæ præsentatio, vbi consilium Iudæorum coactum, & falsi testes.

PAtientissime IESV. Secunda statio confusionis tuæ amaræ plena fuit in domo Caiphæ, qui tanquam Pontifex Anni illius, prophetauit: *Expedit vnum hominem mori pro populo, ne tota gens pereat.* O miserrime Caipha, non plenè prophetâsti? ex parte quidem verùm, cùm expediret vnum hominem mori pro populo, aliàs non tantùm tota gens, sed totus mundus etiam perijsset, verùm non nouisti illum vnum hominem. Vnus fuit talis homo, scilicet, simul & Deus: neque debuit innocens tanquam nocens mori, quem tu falsis inductis testibus, in domo tua Concilio ideò habito, condemnâsti: Benè prophetâsti, modum executionis pessimum inuenisti: Peruersum tuum Concilium, in quo Filium Dei hominem factum, innocentiâ clarum, causidi-

Ioan. 18 v. 14.

sidicis, cum erroneis testimonijs inductis, nullo defensore tradito, iniquâ sententiâ morte dignum iudicâsti.

Ah Christe mi Redemptor, ad te oculos meos, guttis lachrymarum plenos conuerto, & miror vehementer, testimonium contra te prolatum, tàm mancum, incredibile, prorsùs confli-
Mat. 26. ctum. Sic enim accusatio instituta fuit
v. 61. coram Pontifice Caipha à testibus. *Hic dixit, possum destruere templum Dei, & post triduum readificare illud.* Vani accusatores, oportuisset interrogâsse Dominum, de causa huius sermonis, vt ipse verborum suorum esset interpres, cur hoc, & quomodo dixerit? Audiuissetis responsum longè alienum à conceptu vestro; Omninò stulti vos & stupidi, non de materiali machina templi vestri, sed de templo pretiosi Corporis sui intellexerat Dominus; si
Cor. 3. enim S. Paulus: *Omnia corpora hominum templa Dei vocare ausus est*, quid illud Corpus? quod in se Deum habuit, & coniuncta in illo natura humana cum diuina, vnitate inseparabili, verè repræsentauit verum & viuum templum Dei. Propterea nullum responsum dedit Saluator, tacitè reprehendendo insipientiam accusantium, quod

Euangelista expressit, his verbis: *Non erat conueniens testimonium illorum.* *Mar. 14. v. 59.*
Dominus autem fortè cogitabat, condemnatis me inauditum, interpretamini malitiâ vestrâ, verba mea charitatiua, fiat, ego implebo hoc dictum, de templo destruendo, non vestro, sed meo, hoc reædificabo in maiori gloria, cùm resurgam: vestrum autem templum Romani deuastabunt, lapidem super lapidem non relinquentes, nec vnquam restauratio integra succedet.

Cùm ergò tu nihil loquereris, præbens te hostiam viuam in holocaustum, pro delictis mundi, Pontifex interrogat & adiurat, vt dicas: *Si tu es Filius Dei viui,* loquebatur hoc, non vt te talem sciret esse, vel cuperet doceri, tentando dixerat, vnde stabiliorem causam criminandi inueniret. Iam non tacuisti Domine, partim vt te Deum esse, etiam in statu iniquissimi iudicij non celares, partim vt ignorantia crassa Caiphæ, & asseclarum, in tuo tremendo iudicio non suffragaretur eis, de tuo iudicio vero, in iudicio falso, prophetâsti, & monuisti: *Videbitis Filium hominis,* quem iam despicitis, cuius innocentiam prostituitis, cuius correctionem fugitis, cuius verba irridetis, *seden-*

Christus adiuratus in domo Caiphæ cur respondit.

Mat. 14. v. 62.

dentem à dextris virtutis Dei, & venientem in nubibus cæli.

Pontifex, qui ponderare responſum tuum debuerat, abreptus errore Phariſaico, blaſphemiam appellat, ſcindit veſtimenta ſua, reum mortis declarat, ad omne genus iniuriarum exercendum, ad cædendum, & conſpuendum, videlicet exponit. O infelix Caipha, non veſtimenta, ſed cor tuum ſcindere debuiſſes, cùm de iudicio terribili audis Dominum concionantem, verùm expletum eſt dictum Saluatoris: *Qui ex Deo eſt, verba Dei audit:* propterea Caiphas non ex Deo fuit, quia verbum Dei admittere ad aures noluit, potiùs ex inferno origo eius, & ibidem reſidentia perpetua.

Ioan. 8. v. 27.

Lugeas anima, in memoriam reuocando, iniuſtum Concilium contra Saluatorem congregatum, ſed quia ideò ſe ſubiecit illi, vt te eriperet è formidabili iudicio ſceleribus tuis debito, ex infinita ſua miſericordia, demiſiſſimè rogans, dicito: ô Domine mi, per ignominiam, quàm à falſis teſtibus pertuliſti, fac, vt cacodæmones, in ſeparatione mei à corpore, velut falſi teſtes reijciantur, nulloque reſponſo à te in detrimentum mei accepto, ad ſupplicia

plicia subterranea sibi debita inanes reuertantur: Tu verò decreto tuo fauorabili, me ad perpetuum tuum osculum, & hilarem oculum admittas.

CAPVT VI.

Negatio terna Petri, & Iudæ suspensio.

PAtientissime IESV. Accesserunt ad tuos colaphos, & sputa ab ipsa impuritate iniecta faciei tuæ pretiosæ, interna duo sputa, & colaphi à duobus discipulis cordi tuo inflicti, dum vnus te nunquam nosse, aut vidisse ter iurauit, alter delictum venditionis, scelere desperationis cumulauit, benè dixisti per Prophetam: *Sagitta infixa sunt mihi:* quando duos ex alumnis tuis in perditioné ruere vidisti, vni eorum oculi aspectu succurristi, alterum præcipitari crimine desperationis permisisti. Infelix duplex mercator Iudas, Deum pro triginta argenteis vendidit, & pro illis funem præcidentem fauces miseras emit, vel potiùs gratis accepit, redditâ pecuniâ. Præmium tale auaritiæ debitum. Hîc exclamare potes anima mea cum S. Paulo: *O altitudo diuitiarum, sapientiæ & scientiæ Dei,* quà m

Psal. 37. v. 3.

Rom. 11. v. 33.

quàm incomprehensibilia sunt iudicia tua Vterq; peccauit, & vnus repulsus, alter meruit gratiam. Nonné pulchra, & dolorem resonantia apparent
Mat. 27. v. 4. verba Iudæ: *Peccaui, tradens sanguinem iustum*; Peccatorem & traditorem
Cur Iudas suspensus & Petrus conuersus. agnoscit se vltrò, sanguinem Christi fatetur effusum, & tamen furca loco absolutionis illi assignatur. Petrus nihil dixisse legitur post negationem, nec reuocauit se errasse, solo fletu purgauit scelus.

Quid est hoc? Fortè, quia Iudas dederat occasionem & initium Passioni, Petrus verò vnicus inuentus, qui in principio passionis defendit gladio Dominum suum, vel quòd Iudas excæcatus auaritiâ, non meruerit videre oculũ Christi, Petrus timore solo peccans, obtinuit, illum vt respiceret Redem-
Luc. 22, v. 61. ptor, sic enim in Euangelio legitur. *Et conuersus Dominus respexit Petrum.* Mirabilis tuus & efficax aspectus Saluator, ad similitudinem solis; qui radios in humidam terram immittendo, attrahit vapores, & nubem efformando, per imbrem reddit iterum terræ, pinguedine eam replendo: in siccam & aridam verò emissi radij absq; fructu operantur, sponsa in canticis de oculis

diui-

diuinis ait: *Oculi tui columbarum, absque eo quod intrinsecùs latet*: Benignitatem & mansuetudinem columbinam, oculi tui Domine præseferebant semper, sed intrinsecùs latebat vis summa attractiua, nam visu solo & Matthęus à telonio auocatus, relictis opibus, atque habitu contracto diuitiarum, Apostolus & Euangelista creatus, & Petrus visu simili flendo amarè delictum, remissionem est tam enormis peccati consecutus, ipso passionis tempore, peccauerat Petrus, & statim effectus passionis Christi in illo apparuit, radij gratiæ ex sacrosanctis oculis in humidam pusillanimitate plenam terram Petri ferebantur, inde vapores attractati in cor illius recordatione prædictionis Domini de negatione ipsius terna, nubem contritionis densam effecerunt, quæ per pluuiam oculorum effluxit, & fructum pœnitentiæ generauit: Iudæ cor durum, & ariditate inferni siccum, respuit radios cœlestes, & disruptis visceribus, in sempiterna remansit sterilitate. Can. 4. v. 1.

Stupenda res, Petrus qui iam negat nouisse se hominem, antea dixerat: *Tu es Christus Filius Dei viui*, qui iam ter, cum iuramento, detestatur notitiam, Mat. 16. v. 16.

am, ter postea interrogatus à Domino, se habere erga illum amorem, protestatus est: qui anteà velle se commori gloriabatur, iam gallo teste, nec audire de Magistro vult: qui in turba & strepitu in horto captiuitatis, audaciâ accinctus, ferro inimicum ferit, iam coram muliere & seruo, verbis defendere vereretur, eumq; prorsus pernegat. Ora-
Luc. 22. v. 32. tio tua Christe subuenit Petro: *Ego oraui pro te, vt non deficiat fides tua, & tu aliquando conuersus, confirma fratres tuos.* Nobis in exemplum datum, ne desperemus de misericordia Dei, vt Iudas, fletu corrigamus errata, vt Petrus, qui licèt veniâ ab ipso Domino donatus esset, pro vna culpa tamen, toto vitæ tempore non cessauit à lachrymis.

Væ tibi, anima mea, peccatrici maximæ, quæ pro ingentibus sceleribus tuis, vix guttam aliquando emittis, & iterum ad priora peccata redis; contrito corde, accedas ad crucifixum petens: Respice me misericordiæ tuæ oculo, Domine, & liquefacias compunctionis dolore genas meas, quatenus defluant aquæ ex illis, purgantes sordes meas, quibus deletis, post mortem abstergas omnem lachrymam ab oculis meis,

meis, perducasq; ad illas delicias, per Crucem & Passionem tuam, quas nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec cor humanum comprehendit.

CAPVT VII.

Nox illa terribilis Christo in domo Caiphæ, vbi quid factum sit, nec scriptura expressit sacra.

PAtientissime IESV, Quis audebit describere, quæ passus es nocte illâ vel in residuo noctis, antequam illucesceret dies, in carcere Caiphæ? quid egisti, vbi fuisti, quæ conuersatio tua? Saxeum & lapideum meum cor distilla, Domine, & educas, tanquàm è petra aquas salubres pœnitentiæ, quibus defleam te, vel potiùs me, cuius causâ, tanta passus es. Copiosa tua redemptio necessaria erat, nouisti, ante cuius oculos omnia sunt aperta, mortales omnes peccasse, & peccare die noctuq;, ita tu die & nocte eluisti scelera eorum, nocte potissimùm in silentio, in abscondito offenditur tua Maiestas, tu ore tuo Sanctissimo elocutus es. *Omnis qui malè agit, odit lucem, &* Ioan. 3. v. 20.

non venit ad lucem, vt non arguantur opera eius.

Lux, est quasi inspector operum nostrorum, fugimus, dum aliquid non boni exequi intendimus, & noctem eligimus, quâ tecti impunè liceat flagitijs vacare, quod contra tuam ordinationem facimus. *Ordinatione tuâ perseuerat dies:* in quo pie Rex? respondet in altero Psalmo: *Ortus est sol, & homo exibit ad opus suum, & ad operationem, vsq; ad vesperam.* Nox propter quietem data hominibus, vel vt somno recreent artus, vel vt in te Domine habeant requiem, & tecum se occupent exemplo Dauidis: *Mediâ nocte surgebam ad confitendum tibi.* Vera quies, quia in te & tecum: Quibus ergo seruit nox vt malè otientur? Idem Propheta: *Posuisti tenebras, & facta est nox, in ipsa pertransibunt omnes bestiæ syluæ, catuli Leonum rugientes, vt rapiant, & quærant à Deo escam sibi.* Quando ergò homo instar feræ, noctu quærit prædam in plateis, in domibus, in angulis, volutaturq; in cogitationibus, & desiderijs impuris, talis esca, non à Deo, sed à diabolo, qui homines in feras conuertit, qui tempus quietis, in labores bestiarum commutat,

Psa. 103. v. 22.

Psa. 113. v. 62.

Psa. 103. v. 20.

tat, qui noctem vertit in diem, & diem in noctem, vt noctu peccatis polluti, dormiant in seruitute eius, ad meridiem, putant se pacatos in lecto desiderare, & ipsi in faucibus Leonis illius, qui quærit quem deuoret, comprehensi stertunt.

O Redemptor mi, cùm in me ipsum descendo cogitatione solidâ, & agnosco me solum, tot vitijs nocturnis, quorum sine singultu, & gemitu recordari non possum; offendisse te Dominum meum, quid totus mundus ab Adam, ad excidium fabricæ huius, non committet? fortè notauit id Esdras, & annuntiat nobis, dicens: *Altißimus dedit intellectum quinq; viris, & scripserunt, quæ dicebantur excessiones noctis, quas non sciebant.* Tu scis, & sciebas Christe, omnes excessiones nocturnas omnium temporum, non te latuit ira Patris, & ideò vt satisfaceres, & mollires furorem Genitoris æterni, noctem illam in domo Caiphæ, sine vlla quiete, in loco sordido, inter lixas & feces insolentissimorum seruorum, transegisti; verè ad prædam ex permissione Dei Patris, Catuli Leonum exierunt, & te miserè afflixerunt. Quot ibi tormenta concurrerunt, quæ abluendo nocturna

4. Es. c. 1. v. 42.

peccata tolerasti, noctu omnes morbi grauiores, & maior afflictio, & hæc circumstantia aggrauabat tuam pœnam, tenebræ paruâ luce illuminabantur; locus angustus & ingratus odore, requies fugerat, cùm alij alijs succederent, quibus infernus somnum adimebat, hi & vellicationibus & alapis, sputis, turpibus alloquijs, maledictis verbis, omniq; genere petulantiæ, in tè inuehebantur, ac contumelijs varijs, ad ipsum diei diluculum, diuexabant.

Expergiscere anima mea, è lethargo peccatorum, & gratias agens Saluatori tuo, cum lachrymis dic: Sit tibi gloria, Domine, in æternum, quòd nocturna mea, mundiq; totius delicta, Passione pacificaueris, & occultari fecisti à facie commoti irâ Patris tui, ne propter illa, æternâ nocte damnationis puniremur, demississimo vultu, profluentibus guttis rogo, vt merita tua me à tenebris, & nunc scelerum, & post obitum, perpetuis præseruent, atq; ad lucem, quam ipse inhabitas, & quam electis tuis per passionem tuam præparasti, perducas æternam.

CAPVT VIII.

Mane CHRISTVS *coram Præside Pilato sistitur.*

PAtientissime IESV. Ortus est dies, felix quidem generi humano ob pretium incomparabile redemptionis, quod peractum est, tamen cordi amanti lugubris memoria, ob compassionem vulnerum tuorum debitum, intermiscet dolorem. Nocte ergò vigilando consumptâ, an refocillatio secuta quietis die. Planè illud Poëtæ congruit: Nocte pluit totâ redeunt spectacula manè. Pluit sputis, alapis, vellicationibus, nox in te Domine, iam manè spectacula prodeunt. Deo Patri, Angelis, & hominibus, non visum spectaculum, Deum vt hominem condemnari & mori. Ah proh dolor, aceruus amaritudinum accreuit in corpore tuo Saluator mi? Iam enim absoluto nefandissimo consilio Iudæorum, & iniustissimo decreto, in quo innocentia, nocens inuentâ Hypocrisi Pharisaicâ, dum ad eos Pilatus dixisset: *Accipite eum vos, & secundùm legem vestram iudicate*: Clamârunt: *Nobis non licet interficere quenquam.* Ioan. 18. v. 31.

Bene aduertit S. Augustinus astu-
Psal. 63. tiam illorum, in illud Psalmi: *Exacu-*
v. 40. *erunt tanquam gladium linguas suas:*
Non dicant Iudæi, non occidimus Christum: etenim propterea illum dederunt Iudici Pilato, vt quasi à morte eius viderentur immunes, nam respondentes: *nobis non licet occidere quenquam*: iniquitatem facinoris sui in iudicem hominem refundere volebant. Sed nuncquid Deum iudicem fallebant? non certè: sicut & Dauid, cùm Vriam interficere tacitè curâsset, & in bello Ammonitarum ille occubuisset, Nathan Propheta exprobrando exces-
2. Reg. 12 sum illius, sic affatus est: *Vriam Hate-*
v. 9. *um percussisti gladio, & vxorem illius acceptisti in vxorem tibi, & interfecisti eum gladio filiorum Ammon.* Non latuit scientiam Diuinam occulta iussio, vt periret, Vrias multò magis, quando ipse Deus & homo subtilitate Iudæorum condemnabatur; Non acceptata talis excusatio à Deo, quam veretur & Rex
Psa. 240 pœnitens. *Non declines cor meum, in*
v. 4. *verba malitia, ad excusandas excusationes in peccatis cum hominibus operantibus iniquitatem:* Et alia falsitas apparuit in Iudæis teste Euangelio, de il-
Ioan. 18. lis enim dictum; *Et ipsi non introie-*
v. 28. *runt*

runt in Prætorium, vt non contaminarentur, sed vt manducarent Pascha. Minus peccatum veriti, in maximum inciderunt.

O duplici corde fallaces; non audetis intrare prætorium, & ausi fuistis, eo die & iudicare, & innocuum solo inuidiæ liuore stimulati, sententiâ mortis afficere? Ecce statuitis Christum ante faciem Pilati, instatis vt pereat è vita. Pilatus vt prudens Iudex, sciscitatur causam adductionis Domini. *Quam accusationem affertis aduersùm* Ioan. 18.
hominem hunc? Videte, qualis ad in- v. 29.
terrogationem; & quàm indirecta, & præoccupato rabie animo, responsio? *Si non esset hic malefactor, non tibi tra-* Ioan. 18.
didissemus eum. Non sic Iudæi proce- v. 30.
dendum; Enumerate, quæ maleficia, quod delictum ab illo commissum, & postea vrgebitis pœnam. Palàm ostendunt causam fuisse necis Domini, condemnationem antè proprio decreto, extorquent ergò, vt Iudex eorum iudicio subscriberet. O falsitas inaudita! Optimè quidem remittis Pilate ad illos, vos ergo iudicate eum, quia reum inuenistis, non ego, qui nullam in eo inueni causam. Pilate, ô inconstans Iudex, si sciuisses, quis coram tuo tri-

bunali constitutus fuerat, fortè fortiùs pro illo cum Iudæis decertasses: ignorantia & timor Cæsaris, in bono cursu deficere tibi persuasit.

Tu anima mea, scis, quis coram Pilato stabat, & causam non ignoras, Deus ipse fuit, & pro te iudicari se iniquè permisit, proijce te in terram, & plorans, statue tibi ante oculos Creatorem cœli & terræ, ab omnibus destitutum, stare in conspectu Iudicis, vnius hominis, suæq; vilissimæ creaturæ, & dic ad Dominum: Per illam stationem tuam coram Pilato, fac, vt cùm ego post dissolutionem corporis, ante tuum strictissimum iudicium præsentabor, non sicut tu innocens, tanquam nocens morti traditus fueras, sed tuâ Passione mediante, me nocentissimum, innocentiæ decreto absoluas, ne æternæ morti manciper, verùm misericordiâ tuâ inexhaustâ subueniente, brauij sanguine tuo precioso promeriti, participem me clementer efficias.

CAPVT IX.

Pilati insufficiens defensio pro CHRISTO, *Iudæorum acclamatio: Crucifige.*

Pati-

PAtientissime IESV. Tam iniquè instabant Iudæi aduersùm te, vt nec rationem aliquam, saltem ad apparentiam afferrent, quâ te condemnarent, nec vllum defensorem, secundùm iura, concederent. Quid ergò, itané innocentia periclitabitur? Non. Permisit quidem Deus, & voluit, vt iudicium condemnationis sequeretur, at testimonium innocentiæ, Iudicis ipsius voce, & disputatione cum Iudæis, memoriæ omnium descriptum mansit: Subscripsit pro innocentia vxor Pilati, iustum Dominum proclamando. *Nihil tibi, & iusto illi, multa enim passa sum per visum hodie, propter eum?* *Mat. 27. v. 19.* Animaduerterat sathanas, morte Saluatoris se peti, & iugulari, tardè deceptum se agnouit: Ergò qui ante vrserat executionem mortis, per ora Iudæorum, iam per potens instrumentum mulierem, aggreditur expugnare, cor Pilati occupatum instantiâ Iudæorum, illam terrendo visu nocturno. Dominum autem iustum propalando. Non succedet ars tua diabole, oblatus est, quia ipse voluit, velis nolis sacrificium cruentum peragetur, quo vires tuæ frangentur, & potestas collidetur.

Diabolus per vxorem Pilati Christi mortẽ voluit impedire.

Pilatus itaq; prudenter satis à principio

cipio tutatus est causam Christi: Primò interrogat eum: *Tu es Rex Iudaeorum?* Cùm Dominus sapientissimè respondisset: Ego quidem sum Rex, sed non de hoc mundo: nam & mei ministri decertassent, vt non traderer Iudaeis, vides contrarium, omnes mei dilapsi sunt, solus sto ante te, non ambio regnum caducum, qui aliud quidem & perpetuum possideo. Pilatus exit foras aliquoties, protestatur se, nullam causam mortis in eo inuenire, & quod magis, vt furori Iudaeorum satisfacere posset, mitigareq; feruorem crudelitatis, & Barabbam dimittere cogitat, & flagellat, & coronâ spineâ permissâ cruentat, & tum demùm exclamat: *Accipite eum vos, & crucifigite, quia ego nullam in eo inuenio causam.*

[M]at. 27. [v]. 11.

[L]uc. 23. [v]. 22.

Hucusq; iustè, Pilate, defendisti innocentiam Domini, perseuerantiâ opus fuerat, in qua tu defecisti deplorandè: prudentia tua caruit effectu, non mirum; *Sapientia huius saeculi inimica est Deo:* vti enim mundus non est infinitus, neq; opera eius, ita nec prudentia eiusdem: *Initium sapientiae verò timor Domini.* Initium sapientiae mundi, timor inanis, & creaturarum, non Creatoris, Talem timorem Iudaeorum,

orum, & Pilati, Propheta in spiritu longè ante depinxit: *Quoniam ecce Reges terræ congregati sunt, conuenerunt in vnum, ipsi videntes, sic admirati sunt, conturbati sunt, commoti sunt, tremor apprehendit eos.* Iudæi Romanos verebantur, ne tollerent eorum gentem, propter doctrinam Christi, ideò conuenerunt, ideò tremor apprehendit eos. Pilatus, auditâ voce: *Si hunc dimittis, non es amicus Cæsaris.* Timorem iam conceptum auxit, magisq; timuit, licèt innocentiam Christi perspectam haberet, de quo latiùs infra.

Psal. 42. v. 5.

Ioan. 18. v. 12.

Quam tamen rationem protulerant Iudæi, nullam aliam, nisi clamosam, nulloq; nixam fundamento: *Tolle, tolle, crucifige eum*: pro tot beneficijs acceptis à Domino, pro tot ægris sanatis, pro tot laboribus in salutem illorum insumptis, merces, Crux. Deus Pater aliter, pro tot ærumnis & plagis, quas Saluator sustinuit pro nobis, præmium summum attribuit, vt ipse fatetur: *Ego autem constitutus sum Rex ab eo, super Sion montem sanctum eius.* Et cùm pateretur, Pater allocutus est eum: *Postula à me* (& videns sufficientem satisfactionem & dignam postu-

Ibid. v. 15.

Psal. 2. v. 6.

Psal. 2. v. 8. lationem) *Dabo*, inquit, *tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.*

Tu anima prouoluta, cineribus commiscens pluuiam lachrymarum, postula dicens: Supreme Iudex, tu in iudicio tuo ipse sis defensor causæ meæ, melior enim & tutior, perseuerantiorq; erit, quàm Pilati, nullum tu times, potiùs Reges terræ seruiunt tibi, in timore, & infernus coram te contremiscit, da ergò, vt inter hæredes Regni illius sim, quorum possessio tradita est tibi à Patre æterno in æternum.

CAPVT X.

Silentium CHRISTI *coram Pilato.*

PAtientissime IESV. Qui linguas infantium facis esse disertas, & bene omnia faciendo, surdis auditum, & mutis loquelam restituis, quid est, quòd coram Pilato constitutus adeò taceas, vt ipse Præses miretur vehementer? Non est, tantum animi in me, vt te de silentio tam mirabili interrogem, quis enim tuus consiliarius fuit? Reddesné rationem alicui tuæ hactenus taciturnitatis? Inspira ergò cordi meo, vt inuesti-

uestiget rationem tui silentij: Prædixisti Martyribus tuis antea dicens: *Dùm steteritis ante Reges & Præsides, nolite cogitare quomodò, aut quid loquamini, dabitur enim vobis in illa hora, quid loquamini, non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis.* Et tu Domine, cùm & verba habeas (es enim Verbum æternum Patris) & spiritus Patris est in te (vnius essentiæ cùm sit tecum) & tamen taces? *Mar. 1 v. 8.*

Audebo suspicari, te Domine omnia & singula nostra delicta singulari modo expiare voluisse. Nostra enim garrulitas & multitudo loquendi offenderat maiestatem Diuinam, lingua nostra veluti gladius biceps acutus famæ aliorum non parcit, tanquàm in molendino rota assiduè voluitur, vt alijs obloquatur, rodat existimationem, lædat honorem, in ipsum denique auctorem vitæ insurgendo, quid vani, inanes, turpes sermones nostri: quot vicibus dies noctesq; occupant integras; Et nos putamus, tempus perditum, quod ineptis confabulationibus eximitur. Tua lingua benedicta Christe, quâ nemo hominum taliter vnquàm locutus est, verba vitæ disseminans, ne nostræ, æter- *Cur Christus cor. Pilato tacuit.*

ternum Væ clamarent: ideò obmutuit, & catalogum vanitatum linguarum nostrarum, carbone cacodæmonis notatum, deleuit.

Docuisti etiam Domine in causa iustà, silentium, esse maximum apud Deum causidicum. Ita Susanna tacito suspirio defendi meruit à propria innocentia; ita de Sanctis, dùm supplicijs
am. 13. afficerentur, canit Ecclesia: *Caduntur gladijs more bidentium, non murmur resonat, non querimonia, sed corde tacito, mens benè conscia conseruat patientiam.* Si iniusta decreta obruunt iustitiam, silentio appellatio ad supremum subsellium deducatur, expectatur illud tempus, quo promittit se Deus accipere iustitias iudicandi. Ergò vindicta, non alia debet esse Christiana, illa namque reprobatur, quæ mira & horrenda imprecatur, coquens vltionem: Ex tuo, Domine, silentio doctrina sumi potest, vbi nihil proficitur in corrigendo proximo, & in vanum laboratur, sermoq; inutiliter consumitur, ibi silentio potiùs vtendum erit, nec fatigandum, vbi nulla spes, vel fructus laboris sequitur, tàm diu operari circa salutem aliorum oportet, quamdiu speratur solatium conuersionis, si frustra

frustra fieri agnoscitur, soli Deo, silentio & oratione commendanda res, hoc placet superis, neque meritum amittitur, sed ponderatur potiùs in libra cœlesti, magniq; valoris esse reputatur, exemplo Domini, qui post tot conciones, & adhortationes Iudæorum, & antè & nunc Pilati, in passione prolatas, cùm nihili æstimarentur, silentio, Deo Patri in sinum, saluandorum numerum reposuit.

Obseruârat Dominus tempora, quibus distincta opera sua manifestaret vniuerso mundo; non doctrinæ & loquelæ, verùm passionis tempus tum aderat, ideò pauca verba eius & miracula tacitè peracta. Nonné aspectu solo Petro subuenit? Nonné Longinum apertione lateris sanauit? Nonné Centurionem morte solâ conuertit? Nonné latroni licèt defensori honoris sui parcè respondit, vtinam ego refrænem linguam meam multiloquam, & parciùs vtar vetitis sermonibus, per meritum silentij Dei mei.

Tu anima defleas tot sordidas confabulationes tuas, imprimendo timorem amici Dei Iob, qui ad mille interrogata, ne vnum verbum respondere posse creatori fassus est, illum diem re-

uocando in memoriam, quo de omni verbo otioſo ſtricta ratio reddenda erit, demiſſo vultu dicendo ad Crucifixum; Fac tuo ſilentio Redemptor, vt in iudicio meo coram te accuſatores mei obmuteſcant, & ego introducar illuc, vbi abſq; ſilentio inceſſanter clamant electi tui: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabbaoth.

CAPVT XI.

CHRISTVM *interrogando Pilatus, quid ſit veritas? noluit audire, ſed foras exiuit.*

PAtientiſſime IESV. Exulârat veritas è mundo, quia nunquam eam cognouerat, antequam, tu ipſa veritas venires; dicit Dauid: *Veritas de terra orta eſt*; non antequam tu terram, carnem videlicet noſtram aſſumeres ex ea terra, ſancta, incorrupta, eius fons & origo, at non ex ſola terra, cœleſte ſemen commixtum terræ, veritatis, Parens. Primò veritas fuit vſq; ad nubes tantùm, incognita, acceſſu difficilis; Moyſes aſcendebat montem, vt audiret de veritate, & vix poſteriora meruit videre, tonitrua, fulgura, deterrebant à ſchola veritatis, ita vt Iudæi nollent

Pſal. 84. v. 12.

à Deo

à Deo ipso audire veritatem, maluerunt per Moysen interpretationem eius admittere. Raro Doctor veritatis in mundo inuentus, vetus prouerbium: *Veritas odium parit*; ideò iudicio Regis declaratus: *Omnis homo mendax, & mendaces filij hominum*, idem iterum increpat & redarguit. *Filij hominum vsquequò graui corde, vt quid diligitis vanitatem, & quaritis mendacium?* Non tantùm non quærebant veritatem mortales, sed potiùs hostem eius mendacium: quomodo ergò viam sciuissent veritatis, cùm contrarium iter ab eis inuestigaretur, vanitas & mendacium illorum materia, circa quam versabantur filij hominum, veritas abolita ab eis, obducta velo ignorantiæ, quia cum festinatione dies vanitatis & mendacij transacti. Tu Domine venisti in mundum, & tecum veritas, quia tu ipse veritas, nec dissimulas te id esse, cùm ais: *Ego sum via, veritas, & vita*; ipsimet inimici tui ad tentandum te missi, confessi sunt dicentes: *Magister, scimus, quia verax es, & viam Dei in veritate doces*: aberrantes enim à via, ad veritatis veram semitam reduxisti: mendacium, veritatis semine iugulâsti: veritate cognitâ æter-

Rom. 3. v. 4. Psal. 61 v. 10. Psal. 4. v. 2. Ioan. 14. v. 6. Mat. 22. v. 10.

æternâ, vanitatem tranſitoriam è cordibus humanis euaneſcere feciſti.

At omnene genus humanum veritatem tuam ſecutum eſt? Proh dolor! pauci? in ſchola diſcipulorum, vnus vanitatis lucro deceptus, à veritate non tantùm diſceſſit, verùm eandem falſis Phariſæis, ſcribis tradidit ad mortem, Pilatus fugit à veritate, interro-
Ioan. 18. gat Dominum: *Quid eſt veritas?* &
v. 38. exit: Pilate cur non audis definitionem veritatis? Cur reſponſum de veritate à magiſtro veritatis non expectas? cur doceri recuſas de veritate ab ipſa veritate? Ad quid interrogas, ſi celeri curſu à doctrina veritatis te proripis? Be-
Ioan. 8. ne dixiſti antea Domine. *Qui ex Deo*
v. 47. *eſt, verba Dei audit.* Lima eſt veritas, quæ per verbum Dei profertur, illiſq; prodeſt, qui ſunt ex Deo Charactere eius glorioſo prædeſtinationis notati: fortè Pilatus, ſi expectâſſet ex ore veritatis reſponſum, veritatem agnouiſſet, & Diſcipulus eius factus fuiſſet, iam miſer prætermiſſo tempore, quo ſalutem ſuam operari potuiſſet, longè receſſit à veritate, & incidit in viam mendacij, & vanitatis. Licèt enim innocentiam Chriſti publicè propalauerit, tamen ob vanam Cæſaris gratiam, mendacio

dacio condemnationis, præcipitium ſempiternum ſibi, & exilium à veritate accelerauit.

Sed quid ego Pilatum redarguo, cùm me procul à veritate abeſſe non ignorem? quæro vanitatem & mendacium, omnibus diebus vitæ meæ, grauiter Deum offendendo, & tranſitorias voluptates ſectando, expello vanitate veritatem, neq; enim in vno eodemque ſubiecto conuenire poſſunt ſimul.

Anima mea, declinando ad terram, fletu miſcendo preces, dicito ad Redemptorem: Expelle à me Domine vanitatem, occupa cor meum veritate, non eſt enim quo vanitas intret, vbi veritas iam totum occupabit; da vt quid ſit veritas, & interrogem, & reſponſum expectem, inſtruarq; de veritate. Tu es, mi Chriſte, ipſa veritas, qui pro veritate etiam mortem ſubijſti, concede, vt te perfectè agnoſcere poſſim, veritatis doctrinam ingredi, quâ tutus ad vitam æternam perueniam, quam mihi viâ ſanguinis tui pretioſiſſimi mercatus es.

CAPVT

CAPVT XII.

CHRISTI *ad Herodem missio, & ignominiosa cum contemptu eiusdem remissio.*

PAtientissime IESV. Quanta blasphemia à Iudæis commissa, in tui accusatione iniusta, maledicta vox, in Euangelio sic legitur; dùm enim Pilatus nihil se inuenisse causæ fateretur in Luc. 20. v. 5. te, dixerunt Iudæi: *Commouit populum docens per vniuersam Iudæam, incipiens à Galilæa vsq; huc:* Estné ista commotio, Iudæi? tot languentium curatio, tot mortuorum resuscitatio, tot famelicorum saturatio, tot infirmorum sanatio? hoc propterea factum est tuâ permissione, vt maiorem satisfactionem delictorum nostrorum, à Patre impetrare posses, ideò ampliori contemptui occasio data verbis Iudæorum: Audiens enim Pilatus de Galilæa, misit te ad Herodem, vt processio tua crebriori despectu augeretur: stetisti ergò in conspectu adulteri, qui curiositatis persuasione, signa à te fieri videre voluit. Non ad mentem eius tuum silentium, tu verò indignum iudicâsti, coram eo maiestatis tuæ Diuinæ iura

iura ostendere, potentiæq; tuæ insignia explicare, qui fratris sui vxore polluit thalamum: qui Ioannem tuum famulum, & præcursorem, redarguentem scelus, conuiuiali Choreâ capite minuit: qui persecutionem in Apostolos futurâ meditabatur executione. Stultitiam eius, & arrogantiam, & curiositatem silentio confudisti.

Quia verò prudentia mundi reputatur pro amentia in cœlo, & è contra, idcircò ausus est Herodes te spernere, atq; irrisum albâ induere veste; nesciens, trium virtutum perfectionem, albedine tibi adscripsit. Alba vestis, quid aliud, nisi castitatem, innocentiam, aut simplicitatem, puritatemq; cordis designat? Spernitur talis vestis, in mundo, in aulis, in iudicijs, mundus quid magis odit, quàm has tres virtutes? Castitatem irridet, innocentiam, simplicitatem contemnit, puritatem despicit, ex aula exulat castitas, innocentia, simplicitas vili penditur, puritas sibilis & cachinnis excipitur, iudicia castitatem raró defendunt, innocentiam sæpè condemnãt. de puritate si dicitur, vix ad aures admittunt, amittitur causa harum virtutum non semel in iudicijs, & ipsa Christi causa non successit, quæ

Vestis alba Christi, quid denotat.

emine-

eminebat, in his tribus ſupra dictis perfectionibus.

Sed quæro à te imprudens Herodes, cur tu Dominum irriſiſti? quæ cauſa contemptus? vnde origo tanti deſpectus? Dicis, quòd nullo ſigno, vel miraculo, vt tu in ſuperbo corde tuo meditabaris, & ſpe deuorauera s, te recreauerit Dominus? Minimè id merebaris, cùm ſignum Chriſti aduenientis in mundum, & miraculum Orbis, videlicet Angelum in carne (vt ipſum Saluator appellauit) præcurſorem Domini, ſuſtuleris: Et fortè ideò non eſt dignus Dominus reſponſo ſuo te honorare, neque verbo (quod intendebas audire) ſalutare, cùm vocem clamantis Ioannem Baptiſtam decolaueris, & inter fercula conuiualia, crudelem diſcum, in quo caput eius repoſitum fuerat, in beſti[illegible] natalis tui feſto, collocaueris, & fortè ideò ſilentio te Dominus redarguit, cùm verba proficua, damnantia ſcelus tuum (in quo cum vxore fratris tui viui immerſus fueras) præcurſoris Chriſti reieceris, & loco præmij, ſilentium capiti eius impoſueris. Verùm & ſilentium Redemptoris tibi profuit; quod inimicitias inter te & Pilatum compoſuit: Ecce ſilen-

tij

tij qualis fructus? testimonio Euangelistæ: *Et facti sunt amici Herodes, & Pilatus in ipsa die, nam antea inimici erant ad inuicem.* Luc. 23 v. 12.

Per illud silentium Christi, contrito corde exores, anima mea, dicendo: Domine mi, non condemnes, potiùs per meritum tui silentij, inspires mihi paucitatem verborum, da gratiam silentij, vt clauso ore, in abdito conscientiæ meæ, sileant cogitationes mundanæ, & ego occuper tacitè ruminando cœlestia, vt sicut tuum silentium, inter Herodem & Pilatum, pacem operatum est; ita inter Deum Patrem (cuius inimicus hactenus fui, sceleribus meis continuis iracundiam promerendo) & me vilissimam creaturam, concordiam stabilem constituas, vt & hîc motuum, & affectionum mearum consonam, in Dei Patris mandatis voluntatem geram, & in cœlo, vbi vera pax est, concordem cum omnibus Sanctis, inhabitem perpetuò mansionem.

CAPVT XIII.

Præpositus à Iudæis Barabbas præ CHRISTO.

PAtientissime IESV. Ex vno contemptu in alium ruis causâ nostri, & qui-

& quidem extremum, honoris videlicet. Quid non fit in mundo, vt honor integer seruetur? Mors ipsa eligitur pro honoris læsione, saluo honore, omnia salua. Et tu fabricator cœli, Dominus dominantium, Rex Regum, innocentia ipsa, honor summus, creator omnium, postponeris Barabbæ sceleratissimo mortalium, homicidæ seditioso. Aduoco in testimonium ipsum cœlum, & Angelos, quibus contumelia maxima illata, quorum Dominus, (cuius aspectu satiari nunquam possunt) tantam iniuriam passus, vt ipso perfido Barabbâ nocentior, publicâ voce proclamaretur: *Non hunc* (dimitte
Luc. 23. v. 18. & Ioan. 18. v. 40. nobis Pilate) *sed Barabbam*: clamabant Iudæi.

Verùm cùm nihil frustra in tua passione Christe factum fuerit, quis scit, an non ob duo peccata communia mundi, in honore periclitatus es? superbiam scilicet, & nimium zelum impertinentemq; tuendi honoris. Lucifer antesignanus superbiæ, multos suæ sectæ habet alumnos, superbi nolunt alijs esse æquales, tantò magis minùs æstimari, hæret illis obiectum Diabolicæ Philosophiæ in mente: *Similis ero Altissimo.* Ascendere nituntur

semper superiùs, magisq; eleuari cum Psalmista: *Superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper.* Pharisæus orans in templo dupliciter superbiâ impegit, de se nimiùm præsumendo, & alium temerè contemnendo: *Non sum sicut cæteri*, origo altior in oculis proprijs, præ cæteris sibi visus est, nec comparationem vllo modo ferre potuit.

Tu Domine medicinam è cœlo attulisti nempè humilitatem, eamq; docuisti, in postpositione tui Barabbæ, ille fur sceleratus, publicè tibi anteponitur,& tu pateris hoc, silentioq; concedis: imò permittis, vt re ipsa, te audiente tibi præferatur? Quæ comparatio Creatoris ad creaturam, summæ bonitatis ad insignem malitiam, sanctitatis ad peruersam vitam? Et tamen scelus triumphat, & innocentia rea agnoscitur. Honor delicata res in mundo, etiam mansuetissimos lacessitus commouet: non verbis, non verberibus, vix sanguine satisfit honori offenso, vnde tot duella, tot cædes, tot vindictæ sequuntur,non dimittit aliquando lesionem honor suam, etiam in tormentis, etiam in ipsa morte: Si illi violato apponatur cogitatione infernus,

& pœnæ illæ infinitæ, nihil prodest; tanquàm cœcus omnia contemnit.

Ecce Saluator remediū tanquam verus medicus, proponit cuilibet animæ inflammatæ vindictâ honoris, dicens & inspirans cordi: Eheu misera anima, quid vanos honores læsos, tàm acriter propugnas? Nonnè ego Deus, qui dixi: *Honorem meum nemini dabo*, & mihi honorem à creaturis deferri reseruaui, nihilominùs contemnor, non potuit mihi maior læsio inferri vnquàm, nec à magis vili persona, & ego do manus non repugno, & loco vindictæ, sanguinem meum, pro contemptoribus & conculcantibus honorem meum offero: loco duelli, inermis cum armato inferno concurro; & prostituentes honorem meum è potestate eius, & imperio eripio: loco cædis, meam vitam in mortem trado, vt derogantes honori meo saluem, & vitam æternam tribuam.

Erubesce anima mea, erubesce Christum, qui Barabbæ impio subesse, & minor quàm ille in reputatione hominum censeri voluit: *Erat autem Barabbas latro.* Ergò plùs quàm latro Dominus? ille enim dimissus, hic retentus, & loco illius condemnatus; ille

Ioan. 18. v. 40.

ille peccauit, hic pœnam exoluit: vt tamen scelera eius, passionis medio mererentur veniam, temporalis hæc impetrata est, non æterna. Tu anima confusa hac prodigalitate honoris, tui Domini, dic: Da mihi, vt & honorem meum, & vitam meam pro te contemnam, & per Passionem tuam merear honorari illo honore, quo tu promittis coram Patre tuo cœlesti honore afficere honorantes te.

CAPVT XIV.

Inaudita flagellatio CHRISTI.

PAtientissime IESV. Post dimissionem Barabbæ, vt furori Iudæorum mederetur, ferocemq; vindictam emolliret, cùm verba nulla ad dimittendum profuissent, frustraq; se laborasse cerneret Pilatus, ad verbera ventũ, vt tandem visu cruentarum plagarum cicuraret cor Iudæorum, crudelitatis Leoninæ siti æstuans. O factum execrandum? contumelijs, & percussionibus faciei, & laterum fatigatus Domine, nondum auaram rabiem Iudæorum sedasti, necesse fuit, vt totum corpus flagris cæderetur. Imperat præses te flagellari, deponuntur vestes, corpus tuum Sanctissimum nudum, coram omni

populo exponitur, columna adest at humilis, ad quam manibus ligatis, toto corpore ictibus excipiendis te resolueras, stas ergo cum Dauide dicens:
Psal. 37. 18. *Quoniam ego in flagella paratus sum:* Parasti animam cum resignatione patiendi pro delicijs nostris.

O Columna, nescio an te venerari, an vituperio afficere debeam? Hæsito intellectu, si enim considero Deum meum proprijs manibus te tangere, quid felicius? si te instrumentum aduerto, per quod pars maxima Passionis Christi in salutem animarum nostrarum absoluta fuit, quid gloriosius? Si sanguinem pretiosum, quo aspersa es, intueor; quid sanctius? E contra, si pro latronibus, & executione iusta posita cùm sis, eodem scelere innocentiam inuoluis, quid funestius? si Creatorem tuum ludibrio denudationis exponendo firmiter tenes, quid detestabilius? si inauditâ crudelitate sæuiendo in Dominum, obtemperas carnificum voluntati, quid execrabilius?

Columna facta S. Luciæ meliùs inseruit contra violatorem castitatis, stetit enim illa instar columnæ immobilis defendendo proprium virgineum pudorem,

dorem, tu lacerans membra niueæ castitatis Saluatoris, adhuc vlteriori castigationi exponis, immota, fixaque: Vt tu ipsa fixa, ita & barbaries Iudæorum. Auditumné, vel oculi aliquando legere potuerunt (vt ipse Dominus cuidam Sanctæ apparens, testimonium perhibuit) vltra sex millia plagarum inflicta, aliquo tempore fuisse corpori humano, & tamen morti illud non succubuisse? Tam ergò atrocem flagellationem sustinuit Dominus, & cùm speciosus præ filijs hominum fuisset, delicataque membra è Virginis puro sanguine sumpsisset, eò grauiores ictus, magisque sentientes, & penetrantes in corpusculo suo suauissimo, excepit. *Plaga vltra 6 millia Christo inflicta.*

Describit Regius Propheta flagellationem Domini, in persona ipsius conquerentis: *Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores, prolongauerunt iniquitatem suam.* Quid habet fabrica cum iniquitate? Imò maximè hîc conuenit. Fabrica à fundamentis exurgit, & verticem attingit, non cessatur à structura nisi perficiatur, tunsionibus malleorum expoliuntur lapides, planè idem hîc secutum: scrutati sunt manibus carnificinis, ad medullas ossium, & iuncturarum. *A planta pedis ad verticem* *Iob 2, v. 7.*

ticem capitis non erat sanitas in eo, omnia membra liuore, sanguine, tumore plena, concurrerunt ad inferenda vulnera, & virgæ ferreæ,& scorpiones, & catenæ, & cuncta dolorem inferentia instrumenta. Prolongauerunt verè iniquitatem incessanter absque requie, acerbitatibus alijs, ac alijs nouis superuenientibus vsque ad mortem.

Promisisti Domine destruere templum te posse, id est, Corpus tuum, perfecta destructio fuit dilaniatio, & perforatio membrorum: infatigatus percipiebas plagas, fatigando ipsos percussores: At ego duplicem patientiam tuam vehementer admiror: vnam, quòd sustinueris tam fortiter millenas percussiones; secundam, quòd tacitè hæc omnia toleraueris, nulla allata à te excusatio, nulla vox defensionis, nulla petitio remissionis, duplex enim meritum ad nos promanauit inde, remissio culpæ, & condonatio pœnæ: pro hac, à pœna æterna liberati sumus, pro illa, à culpa absoluti, Patri æterno reconciliati mansimus.

Anima, siccisné oculis, imaginationeque flagellatum Dominum intueberis? ne flagellareris sempiterno cruciatu, tam dira pro te Deus sufferre dignatus

gnatus eſt, denudatus eſt, vt tua peccata, turpes aſpectus, denudationes, oculorum laſciuias curaret. Cadens in terram, deprecare Dominum, vt potiùs te flagellis in hac vita corripiat, quatenùs euadas perſecutiones ſpirituum malignorum. Si enim Chriſtum oportuit pati, & ita intrare in gloriam ſuam, quid tibi non faciendum abiectiſſimæ, & peccatrici creaturæ? Nunc ergò compatiaris Saluatori, vt te introducat eò, vbi non erit ampliùs vllus dolor.

CAPVT XV.

Coronatio CHRISTI *ſpineâ Coronâ.*

PAtientiſſime IESV. Debuit acquieuiſſe tyrannicum cor Iudæorum, dum diſcerptum corpus ſacrum tuum, vulneribus ad oſſa ipſa pertingentibus, intueretur, ſed quia in inferno nulla vnquam miſericordia comparuit, ideò non iuſſu Pilati, velut flagellatio, at inſolentiâ militum, ex Phariſæorum vel mandato, vel vt magis illis complacerent milites, coronatio ſpinea, Lucifero ipſo miniſtro, & auctore peracta, quæ deſcribitur ab Euangeliſta his verbis; *Tunc milites præſidis ſuſcipientes* Mat. 27. v. 27.

entes Iesum in Pratorium, congregauerunt ad eum vniuersam cohortem. Et exuentes eum, chlamidem coccineam circumdederunt ei, & plectentes Coronam de spinis, posuerunt supra caput eius, & arundinem in dextera eius, & genu flexo ante eum, illudebant ei dicentes: AVE REX IVDÆORVM, *& expuentes in eum, acceperunt arundinem, & percutiebant caput eius.*

Descriptio inuentionis Diabolicæ. Quis vnquam legit, audiuit, cogitauit, de tali & tam infami coronatione? Omnia alia tormenta Saluatoris, licèt in summo crudelitatis gradu; tamen in alijs etiam Sanctis, & sceleratis, in minori quantitate, & qualitate adhibita; Coronatio spinea sola, in solo Christo, & primò, & vltimò exhibita. Quis comprehenderet discursu, cur talis cæremonia acerbitatis plena perageretur? Deuota anima, intellectum acue, & deplorando statum tui Redemptoris, ploratu insolentiam, & illusionem militum detestare.

Primò ergò tantum scelus non publicè, verecundiâ solâ prohibente, & inimicorum insolentiam, intrò in Prætorio patratum, cohors assumpta tota, vt maiori ludibrio Tragædia decurreret.

ret. Deinde veste exuunt Dominum, quæ vulneribus antea illatis ita còaluerat, vt cum dolore summo à corpore auelli debuerit: postea chlamys coccinea, vel vt alij scribunt, Purpureâ superindutâ, tum corona ex spinis facta acutissimis, in capite posita, arundo in manu, loco sceptri data, & tanquam Regi adoratio adornata, & sputis facies eius venerabilis conspersa: vtque magis caput torqueretur, arundine percutiebantur spinæ, vt cerebrum ipsum acerbissimis puncturis attingerent.

Corona spinea 72 vulnera Christi capiti inflixit.

Quidam ex reuelatione notârunt, septuaginta duo vulnera capiti fuisse inflicta, & quia nulla pars corporis vacua à plagis manere debuerat, ne & caput liberum à pœna esset, nouo exemplo corona imposita; quam nouitatem tàm accuratè duo Euangelistæ descripserunt, vt ferè vix longioribus verbis, reliqua puncta Passionis descripserint. Quot dolores simul in coronatione apparuerunt? caput cruentum totum, corpus integrum, detractione vestis ad carnem sanguine agglutinatæ, plagis renouatum, crebra percussio arundine, maiore dolore cerebrum affecit, arundo in manu contemptu plena, flexio genibus irrisoria, facies sputis fœ-

data, intolerabilis acclamatio falſi Regij tituli auribus oneroſa, vno verbo, ſuccus, & quinta eſſentia malitiæ.

Verùm tu Domine, tam funeſtâ tuâ coronatione, coronam nobis, quæ vel benè meritis, vel Imperatoribus antiquitùs dari ſolita erat, promeruiſti. Dabatur corona ob ciues ſeruatos, & tu Domine tot electos, & totum mundum ſaluâſti, ipſo teſte Caiphâ, cùm tuâ morte tota gens ad cælum deſignata, non perijt. Dabatur muralis, & tu murum Ieruſalem in natura humana primus conſcendiſti. Tuo exemplo id futurum Dauid prophetauit. *In Deo meo tranſgrediar murum.* Tranſgreſſus eſt, quando è limbo animam eius ad cœlum deduxiſti. Dabatur laurea. Tu in victricem, coronam ſpineam commutâſti virenti tuâ Paſſione. Tu ipſe & in Sanctis tuis vincendo infernum, triumphâſti. Imperatores triplici coronâ honorabantur, qui mos adhuc perſeuerat. Ferrea, nonné plùs quàm ferrea tua Chriſte corona, vel potiùs ſacroſanctum Caput tuum, quod tanquam durum ferrum, non ceſſit ſpinis, miraculoſèq; vitâ ſuperſtite ſuſtinuit, ſuperauitque? Argenteâ honorabantur. Et caput tuum ſpinis tanquam igne argen-

argentum, examinatum, probatum, & purgatum à nostris peccatis, puncturis, & acuminibus spinarum, victoriæ, & innocentiæ colore album mixto roseo remansit. Honorabantur aureâ: Et caput tuum aureum gloriâ spinis, in natura tua humana toleratis, aureo perpetuæ immortalitatis, & incorruptionis dono, vt omnes electi splendescerent, à Patre impetrauit.

Anima mea, si fieri potest, vltra terram te proijce, & confuso vultu præ dolore Coronæ spineæ Domini, offer teipsam in satisfactionem pro delictis proprijs rogans, vt spinis contritionis cor transfigatur, quatenùs Corona spinea Saluatoris largiatur tibi cum S. Paulo, coronam videlicet iustitiæ, quam reddet Iudex iustus ijs, qui diligunt aduentum eius.

CAPVT XVI.

Ostensio Christi à Pilato multitudini, dicendo: Ecce Homo.

PAtientissime IESV. Iam planè, vt verbis Prophetæ vtar, factus es *Vermis & non homo*; ostendisti te po- *Psal. 22.*
pulo cum iniquo tuo assistente, duo *v. 7.*
verba proferente: *Ecce homo.* Non *Ioan. 19.*
 carent *v. 5.*

carent mysterio. Sic enim fortè secum discurrebat Præses: ô Iudæi, obtulistis mihi hunc hominem, qui Deum se esse iactabat, & nunc ita illum castigaui, & tam duriter egi, voluntati vestræ importunè assentiendo, vt nec hominis quidem speciem præseferat, per irrisionem appello, *Ecce homo*, quasi minimè homo. Ad quid dixeras hoc Pilate? vel potiùs, cur Passionem tuam Christe, hâc cæremoniâ illustrâsti? Concedas Domine diuinare datâ veniâ, de facto.

Cur Pilatus Christum ostendens dixit: Ecce Homo.

Aliquot causæ reperientur, vt contemptum tui Domine vlcisci possim compassione. Aut ad sedandos appetitus Iudæorum inordinatos factum, vt aspectu hominis amisso, Christus sisteret pertinaciam intentatæ condemnationis: non secutus effectus, quod enim in meritum cedere cælum decreuerat, in maius crimen barathrum verterat, voces impiæ, commiseratione exclusâ, *crucifige* resonabant: sibiq; misericordiæ indulgentiâ ablatâ, pœnam vlteriorem inuocabant, & clausis visceribus, clementiam Diuinam admittere prohibebant,

Philip. 2. v. 7.

Aut exinanitio tua Christe (vt non tantùm cum S. Paulo: *In similitudinem*

nem hominis factus, & habitu inuentus vt homo; sed iam non homo,) causa. Nam ita charitas humana tibi illudebat, vt non humanè, amore ingrato responderit, & quæ compunctionis dolore & pudore, etiamsi Deum non agnouisset, innocentiam iniuriosè tractari, permittere non debuisset, contrariâ insatiatâ crudelitate, iam non homini, pœnam acerbiorem, & quæ vitam deleret, clamore postulabat. At te ad omnia paratum Domine inuenit, solummodò, vt perditum genus humanum, à perditione æterna præseruares.

Aut videbas hominem aberrasse à fine homini destinato, velut Creator, & in oculis tuis non homo, sed iumentum apparuit, secundùm Dauidem: *Homo cùm in honore esset, non intellexit: comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Quid maius? adhuc diabolis factus est homo similis, propter peccatum. Tu ergo Christe, qui sarcinam peccatorum alienorum portandorum, in humeros tuos susceperas, vt ostenderes fæditatem scelerum, speciosus formâ præ filijs hominum, factus es adeò deformis, vt & pro homine non agnoscereris, & repræsen- Psal. 48 v. 15.

tando illusionem dæmonum, qui peccatoribus pœnitentibus insultant, Idæam irrisionum tuo glorioso vultu à Iudæis exhibitam, penicillo charitatis depinxisti.

Aut imitari tua facta exemplo docuisti, vt homo, seipsum & conscientiam examinando. An sit homo, diligenter inquirat? An digna Christiano homine peragat negotia? an nomen cum operibus conueniat? an in Baptismo abrenunciatione diabolo factâ, re ipsâ promissum expleat? an doleat cùm sui iuramenti formam violat? Conscientia enim vniuscuiusque est Iudex vt Pilatus, qui hominem, vel non hominem esse, sententiâ suâ certò declarabit. Aut cogitandum, quid erit in die Iudicij, quando Christus vt Iudex apparebit, & an me hominem inuenerit, vel potiùs Dei Patris, & sibi cohæredem. Ad hoc enim Dominus venit in mundum, vt mundus & homo saluetur per ipsum. Deus factus homo, vt homo esset quasi Deus, Deus in præsentatione Pilati, in Passione factus non homo, vt homo particeps esset felicitatis Diuinæ.

Quàm pulchrum erit audire vocem Dei in iudicio; *Ecce homo*, qui imitatione

tione mandata veri Dei, & hominis secutus in hac vita, præmio vt homo bonus, coronabitur. Nam si: *Dixit insipiens in corde suo, non est Deus.* Deus sapiens respondebit insipienti in iudicio, in corde suo; *non es homo:* itaque cum Angelis reprobatis æternùm cruciaberis, vti nesciens Deum, & tanquam inimicus in perpetuum Dei. *Psal. 13 v. 1.*

Anima mea seriò multoties occurrat tibi figura Christi: *Ecce homo.* Intuere vultum deformatum, rumina Pilati ludibrium, cogita Iudaicarum insultus linguarum, dicendo ad Redemptorem: *Vt iumentum factus sum, & ego semper tecum.* Sim semper tecum meditatione Passionis tuæ acerbæ, vt virtute eius mediante, præparata gaudia ingredi merear, quæ veris hominibus ad cælum prædestinatis, cruore benedicto promeruisti.

CAPVT XVII.

Timor Pilati ob non perdendam gratiam Cæsaris.

PAtientissime IESV. Hucusq; Præses, non Iudicis, defensoris potiùs munus obibat tuæ innocentiæ, sat fidelis propugnator, iam voce: *Si hunc dimit-* *Ioan. 14. v. 12.*

demittis, non es amicus Cæsaris; adeò territus est, vt cœcitate internâ percussus, innocentiæ condemnandæ iniquum Iudicem se præbuerit. Mirabile, Verba terrebant circa Passionem tuam, & Petrum ancillæ vox, & Pilatum Iudæorum acclamatio: neque tantùm timor secutus est, sed tanta metamorphosis, vt qui ante Iudæis commiserat decisionem causæ, neq; se maculare decreto constituerat, iam cùm audîsset hos sermones Pilatus (vt Euangelista ait) magis timuit, ac non rogatus, adduxit foras Iesum, & sedit pro Tribunali.

Ego potiùs, timorem priorem considero versum in audaciam, constantiam in leuitatem: Primò timebat, ne perderet innocentiam, nunc audet eam condemnare. Primò nullâ causâ inuentâ, noluit Iudicis personam sustinere, nunc assidet Tribunali: *Ecce Rex vester, & Regem vestrum crucifigam.* (Ioan. 19. v. 24.) Primò luctabatur cum Iudæis, de dimissione Domini, nunc tradidit eis illum, vt crucifigeretur. (Ibid. v. 15.) Pilate, vnde tanta mutatio, in momento timor vanus, expulit verum timorem, audacemque reddidit timor seruilis? verè Propheta dixit de talibus timoribus:

Ibi trepidauerunt timore, Vbi non erat timor. Cæsarem timuit, si dimisisset Saluatorem, & ideò tamen proscriptus dicitur, ac odium incurrit eius, cuius gratiam aucupari posse, iniusto decreto sibi imaginabatur: videtur eius sepulchrũ Lugduni Gallorum, signum, quòd in exilio vitam miseram finierit. Psal. 18. v. 6. Psal. 52. v. 6.

O vanæ spes, & timores mundani! Timor Pilati, est doctrina, & Politicorum modernorum instructio, quam sæpissimè imitantur. Heu, quando causa pauperis in iudicio proponitur, quoties timor causidici instat, condemnat iustitiam inopis? Verbum, *non es*, vel, *non eris amicus*, adeò perstringit Iudicum intellectûs, vt qui antea propugnatores veritatis fuerant, vertant subitò folium, & subtilitate euertunt iustitiam. Vtinam hoc non esset, falsòque hæc notarentur? Agitur de fide, & libertate Ecclesiastica, timor obnubilat cor, veremur bella, confusiones, amissiones rerum possessarum, vsurpamusque crebrò illud Euangelij: *Sinite crescere vsq; ad messem.* Timor Matt. 13. talis remissiores in tuendis iuribus Ec- v. 30. clesiasticis, & nunc, & ante facit Catholicos; timor hic exprimitur à te Domine in Euangelio per noctem, &

ei assimilatur, quâ obcœcata mens humana, quasi dormit, somnoque graui oppressa iacet, interim inimicus homo superseminat zyzania, inde tot hæreses, schismata, scandala enata, quæ iam difficulter eradicari possunt, & quod dolendum, multiplicantur ferè quotidiè timore nostro permittente. Timor Pilati regnat in cordibus mortalium, quando citiùs Deum, quàm hominem offendere malunt, ad nutus Dominorum statim mandata Diuina violant, & quod magis, ad ictus oculorum Heri, peccata exequuntur.

Anima mea fuge talem timorem, si optio daretur tibi, quem lædere malles an Deum, an verò hominem, non occupet cor tuum momentaneum odium hominis, nec spes vanæ gloriæ, & præmij consequendi, considera illud dictum: *Spes impij tanquam fumus est, qui à vento diffunditur*, potiùs timore Dei arma te, qui in gehennam mittere potest te sempiternam. Si nunc interrogares Pilatum, quomodo ei placet timor Cæsaris? responderet in cruciatu inferni, detestando timorem citò transactum: de timore autem Diuino, quis dubitabit, quòd vertetur in summam consolationem, & tranquillitatem animi?

Roga

Roga ergo anima mea Crucifixi imagini adstans, vt vero timore suo, cor tuum Saluator repleat, time illum, qui æternitatis bonæ, & malæ clauem tenet: & timore (si amor insufficiens apud te est) inferni, ac tremendæ æternitatis, contemne timores mundanos, & potiùs tantùm proficere coneris, vt tuus timor vertatur in amorem. Non timuit Dominus pœnas pro te misero nocente sustinere, amor expulit timorem, imitare tu quoque Ducem tuum, neque timeas pati compatiendo Christo, & redamando eundem, dic effuso corde: *Confige timore tuo carnes meas, à iudicijs enim* (non sæculi) sed *tuis timui.*

CAPVT XVIII.

Lotio manuum Pilati.

PAtientissime IESV. Cæremoniâ Politicâ mundi, ante condemnationem tuam, vsus est Pilatus, lauit manus coram populo, dicens: *Innocens ego sum à sanguine iusti huius, Vos videritis.* Pilate, duplici corde dicis, neque verba tua concordant facto, si innocens est, quare condemnas? si nocens, quare iustum fateris, & vocas, culpamque in alios transfers, dicens: *Vos videri-* *Matt. 27 v. 24.*

deritis? aquâné tantum delictum abolere, & abluere te putas? contrarium Regi pœnitenti operaris, ipse non se lauat, sed lauari orat: *Laua me Domine ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.* Et tu lauas te, simulque confiteris iniquitatem, inquinarisque magis lotione, cùm persistis in perdendo iusto, & tamen mundum te putas, alios peccato inuoluendo: In hoc benè prophetâsti: *Vos videritis.*

Psal. 50. v. 3.

Vident, & videbunt Iudæi, quanto scelere polluerunt sese, quantâq; maledictione propria capita, & descendentium, inuoluerunt; dolenda sententia eorum, & decretum ab ipsis in seipsos latum: *Sanguis eius super nos, & super filios nostros.* Operuit illos vindicta, & temporalis, & æterna. In spiritu condolet illis Psalmista, & rogat intercedendo, inducens seipsum in persona Iudæorum: *Salua me Deus, quoniam intrauerunt aquæ vsque ad animã meam, &c. Veni in altitudinem maris, & tempestas demersit me.* Aqua sanguinis Christi, vlta est Iudæos per Romanos: In sanguine Domini tanquam in rubro mari, perierunt cum Pharaone; altitudo iudiciorum Diuinorum, demersit illos in profundum

Matt. 27 v. 25.

Psal. 63. v. 2.

infor-

infortunij, tantaque tempestas exorta, vt dissipati, & vagi, ferè vsque ad aduentum Saluatoris in iudicium, eiectique ex habitationibus suis, miserè vitam sustineant. Non reiecisti tamen, Domine, Dauidis petitionem, tandem in fine misereberis eorum, quod idem decantat: *Saluos nos fac Domine Deus noster, & congrega nos de nationibus, vt confiteamur nomini sancto tuo, & gloriemur in laude tua.*

Iudæi propter Dauidis postulationem in fine conuertentur.

Psa. 105. v. 47.

Verùm quale hoc mysterium? Pilatus aquâ lauat manus, & Iudæi de sanguine clamant, vt sit *supra illos, & filios eorum.* Aqua hæc immunda fuit, quæ sanguinem effundendum declarauit tuum, Domine. Intellexerunt Iudæi, & solitâ malitiâ appetebant sanguinem: Pilatus aquâ innocentiam suam probare conabatur: Iudæi etiam, sanguinis profusione tui, Pilato quasi veniam promittebant, in se, & suos assumentes culpam, verè dixerunt: *Super nos*; nam non pro illis (quòad efficaciam) effusus est Sanguis tuus, ô Redemptor, transilijt illos meritum Passionis, & nobis applicatum. Ideò postea à Iudæis, neque Apostoli, neque doctrina illorum acceptata, & hoc est, quod S. Paulus alloquendo eos, dicit: *Quan-*

Quandoquidem vos indignos iudicâstis ſemine Euangelii, *ibimus*, *& conuertemur ad gentes.* Sicque rcceptum à gentibus Euangelium, quod ſimul fructum Paſſionis ijs applicauit, & contulit.

Anima mea, age gratias humillimas Saluatori, quòd non ſis ex numero Iudæorum, quos ſanguis eius condemnabit, lotionem imitare non Pilati, ſed potiùs Dauidis. Aqua illa verſa eſt in ſanguinem, hæc poſterior, vocatur aqua pœnitentiæ, exprimet illa ſanguinem, & dignum eſt, vt ſanguis ſanguine rependatur, ſi non re, ſaltem voto, & mortificatione. Quis ſcit, an non exprimere voluit Pilatus illa lotione, repræſentareque iniuſtorum iudicum exemplar? qui leui aliquo dolore, extrinſeco facto, ſanguinea decreta eluere ſe putant, ſanguineas maculas manuum, ſubtili eleemoſynâ redimere ſibi pollicentur. Falluntur. Pilato non profuit aqua, nec ſanguis Iudæis, niſi in perditionem. Deus auertat à Iudicibus pœnam ſimilem. Tu anima, te ipſam iudica, ne iudiceris à Iudice iuſtiſſimo, & terribili, neque ſimplici aquâ, verùm durâ pœnitentiâ induta, exora, ne fruſtra pro te Sanguis Chriſti effu-

effusus, in die iudicij inueniatur: non sit *supra te, sed per te, & in te*, adminimùm vnam guttulam postules, satis erit pro tua salute, quæ pro toto mundo sufficeret. Roga ergò, vt conducat te illa ad vitam, quæ data est credentibus & quam promeruit morte suâ Deus, & homo simul.

CAPVT XIX.

Condemnatio, & decretum infame Pilati contra Christum.

PAtientissime IESV. Pilatus itaque assecuratione Iudæorum fretus, & se immunem à delicto reputans, decretum tulit contra te infame; vnum tale decretum à condito mundo, cùm homo Deum, peccator puritatem condemnat. A sæculo non auditum, nec audiendum, in iudicio comparuisse hominem Deum, & huic simile, vitam morte punitam. Pilate, si meliùs trutinâsses, & in ferenda sententia deliberasses, fortasse mutâsses sententiam, at orbus factus es, timor impertinens, non audita veritas, aqua sordida, quâ lotus es, perfudit oculos tuos, ne agnosceres Dominum, futurumq; omnium & tui Iudicem: Data quidem fuit tibi

pote-

Ioan. 19. v. 10. potestas, vt ipse fassus es, dicens: *Potestatem habeo crucifigere te, & potestatem habeo dimittere te.* Verùm abusus es eâ tibi desuper concessâ, errâsti miser in electione, quia supremam potestatem iniquè iudicâsti: iudicium tibi assumpsisti, & illud non conscientia, non ius, non æquitas, magis respectus Iudæorum, & gratia Tiberij decretum formabat. Crudele, & terribile iudicium illud, quo innocentia absque causa legitima, solo causidico inuidiâ assistente, decernitur punienda. Tua Domine benignitas, & amor patiendi effecit, vt tanquam latro, & latronum pessimus ad detestandam mortem fueris designatus, cuius decreti, non alia causa, nisi vt nos à decreto æternæ liberares damnationis.

Vellem imaginari quale iudicium fuerit de hoc contra te decreto lato, inferni, terræ, cæli, video vbique & dolorem, & triumphum. Infernus triumphat; cùm inuoluit Pilatum Iudicem, & Iudæos peccato, qui iniquè tulerant sententiam: versus triumphus in dolorem, agnouit enim plenè infernus hoc vno decreto à pœna gehennæ, & formidabili decreto, genus humanum liberatum. Terra triumphat de

iudi-

iudicio contra te prolato, cùm ſublatus fueris, qui Iudæis vera dicere, & redarguere ſcelera illorum liberè aſſueueras. Dolet etiam terra, cùm multi reuerterentur poſt obitum tuum percutientes pectora ſua, & ad compunctionem reuocarentur, & eadem terra tremore præter naturam, amiſſoque ſplendore mærorem teſtabatur. Cælum triumphat quoque, pace factâ, mediante hoc decreto cum terra, eâq; publicatâ ſuperis; Dolor occupauit omnes cœlites, qui tam indignè tractari, & iudicari Creatorem à creatura videntes, commouebantur, teſtatique ſunt, per Solem, & Lunam obductam nigredine, quâ amaritudinem propriam declarabant.

Quid tu facies anima, condolebiſné Domino tuo, an gaudio exultabis, audito hoc decreto? Relinque infernum, neque triumphum, neque lætitiam eorum admitte, imitare potiùs cælum, & terram, vtriuſque factum meditatione tuâ comprehende, compaſſionem excita, gratias læta decantando, ſimulque profundum dolorem, ob tam crudelem, & ignominioſam mortem Saluatoris. Ad hoc enim venit in mundum, vt ſe exinaniret propter te, teque

lucraretur: passus est se condemnari, vt reatuum tuorum veniam apud Patrem impetraret, non appellauit ab iniustissimo decreto, vt tu appellareris Filius Dei, & Cohæres in æternum Christi: statimque triumphi causam inuenies, cùm post tale decretum Saluator de inferno, & mundo, & carne duxit triumphum: & tu eius virtute omnes hos inimicos superare poteris, dicendo: *Omnia possum in eo, qui me confortat.* Phil. 4. v. 14.

Decreto Domini iniusto, decretum illud Paradisi relaxatum fuit, aperti enim sunt cæli, & portæ patefactæ, cuilibet liber ingressus in illud: non sicut ante Passionem Christi, sanctissimi etiam homines, & in innocentia ex hac vita sublati, non statim potuerunt ingredi cælum, expectabant aliquot millia Annorum, liberationem à Messia, vt Abel, Abraham, & reliqui clamabant assiduè: *Rorate cæli desuper.* Isa. 45. v. 8. Nunc apertæ sunt portæ, & multis ad cælum via patet, vti de S. Benedicto, & Francisco legimus, hi absque vllo impedimento euolârunt ad conspectum Dei.

Ergo anima mea alacriter perge, in cursu vitæ tuæ, & supplex ora Redempto-

demptorem, vt suo decreto iusto, iustam sententiã suam pro peccatis condemnantem mitiget, quatenùs in dissolutione corporis, possis expectare iucundum illud: *Venite*, præualenteq; misericordiâ eius, capere possis possessionem hæreditatis æternæ.

CAPVT XX.

Processio Christi ad montem Caluariæ induti priùs veste.

PAtientissime IESV. Decreto perlecto contra te publicè, veste, quâ indutus fueras ad ludibria, & cruciatus, exuunt te apparitores, & abstrahunt à sacrosancto Corpore tuo, & iterùm ignominiosè denudant, restituuntque priorem vestem, quæ sanguini tuo coniungitur, & vulneribus recentibus adhæret! Præcedit Magistratus, & turba, ad talem actum, multa se vndequaque effundit, vt tuæ lamentabili processioni adsint quàm plurimi spectatores: Tibi verò iam ex plagis innumeris, verberibusque millenis, tum ex spinis penetrantibus cerebrum, debilitato, Crucem grauissimam imponunt portandam.

O crudelitas absque vlla nota miseri-

ricordiæ! O duræ ceruicis Iudæi! quod antea pessimè optâstis, vt verum Messiam ad mortem condemnaretis, peiùs adhuc continuatis, neque de leuamine aliquo afferendo cogitatis, sed onere insupportabili venerandos humeros deprimitis. In spiritu Dauid intuitus hanc tuam Christe processionem, exclamat: *Iustitia ante eum ambulabit, & ponet in via gressus suos.* Ecce hoc
Psal. 84. v. 14.
fit; iustitia Patris ante te ambulat, non ex tua culpa, quæ nunquam est, nec fuit, nostra delicta à te suscepta, talem iustitiam meruerunt, (respectu enim personæ tuæ Diuinæ, æterna pœna in tantam, & tam acerbam commutata est) quasi oblitus Pater sui proprij Filij, in corpore benedicto nostros excessus vltus est, & iustitiam ideò præcedere iussit, vt abundè illâ placaretur. Gressus verò tui, quos posuisti in terra fixos, quàm terribiles causant dolores? Non possunt esse horribiliores, quàm quòd tuo sanguine conspersi sint? nescio an felices, an infelices nominem gressus tuos cruore tuo manantes. Felices inde, nam porta Paradisi antea occlusa, rubore tuo visò, quasi erubescens aperta est. Infelices, Iudæos enim tanto sanguine conspecto, plùs quàm adaman-

mantina corda habuisse: respuerunt enim propriam salutem, neque emolliri se passi sunt cruore Agni immaculati.

Ignoro an aliquis locus fuerit vacuus, & immunis à conspersione liquoris tui purpurei, & nihilominùs contemptus, & vilis habitus, ad porcorumque transijt liberationem. Posuisti in via gressus tuos Domine, vt omnes clarè viderent, neque errare possent, sanguine tuo propterea notâsti, & cruce vestigia impressisti, vt duplici viâ ad cælum humanum pertraheres genus. Martyrum vna, quæ imitatione Passionis tuæ, exactè custodit gressus tuos, pro ingentis pretij sanguine, proprium in recompensam (licet in comparatione exiguum, & non adeò mundum) offert, munditiem consequens tuo: Confessorum, & mortificatorum altera via, quæ pondere portandæ crucis conatur assequi præeuntem te Dominum, & vocantem: *Qui vult venire post me, tollat crucem suam.* Præcessit ergò & iustitia cum cruce tua, & vestigia cum sanguine iter monstrant. Vtinam & tu, mea anima, sequi posses vnam ex istis duabus viam, trita est, & à multis per tot millia annorum feliciter confe-

Matt. 1[6.] v. 24.

confecta: ſtude vt ingrediaris illam, perueniaſque ad montem, non ignominioſum, at glorioſum. Artifex enim cœleſtis, crucem contemptibilem mutauit in adorandam, & montem Caluariæ in montem gratiæ. Vel ſi quis interpretaretur illud Regis: *Iuſtitia ante eum ambulabit, & ponet in via greſſus ſuos.* Iuſtitia tua ante te in iudicio, id eſt, ante incredulos, & Iudæos, & reprobos ambulabit, & ſemper, & in æternum: hi miſericordiâ iudicati indigni, quia te iuſtitiam ipſam non agnouerunt, immò, quod peius, iniuſtè interfecerunt: ponet autem greſſus ſuos in electis, videlicet, characterem indelebilem prædeſtinationis ad vitam æternam, quia ipſi te nôrunt, & tu nôſti eos, dicens: *Sicut nouit me viuens Pater, & ego agnoſco Patrem.* Ideò: *Cognoſco oues meas, & cognoſcunt me meæ.* Idem Pſalmographus: *Nouit Dominus viam iuſtorum, & iter impiorum peribit.* Impij aberrârunt à greſſu Domini, & in denſas ſyluas peccatorum, & laqueos inimici, iuſtitiâ præeunte, inciderunt, & perierunt: Iuſti autem ſæpè per contemplationem cruoris Chriſti, & deſiderium compatiendi, tum per afflictionem

Ioan. 10. v. 15.

nem membrorum suorum, vestigijs adhærent tuis, ideò error procul ab eis, notitiaque perfecta gressuum tuorum adest illis.

O anima, anhela assiduè ad Crucifixum, vt verè vestigia eius custodire valeas ad ipsum obitum tuum, rogando, quatenùs processio tua vltima inhæreat gressibus eius, quibus perducaris ad montem salutis.

CAPVT XXI.

Coáctio Simonis Cyrenæi ad portandam Crucem cum Christo.

PAtientissime IESV. Tandem compassio valde sera inuitauit Iudæos, vt videntes te Domine grauatum cruce, inuenirent quendam Cyrenæum venientem de villa, eumque inuitum angariauerunt ad portandum tecum Crucem. Parua pietas, prorsùs minor commiseratio, ex tanto numero, & tam copioso, ne vnus quidem repertus, qui sponte accurreret, associaretur tibi, atque adiuuaret in tam graui onere. Fortè hæc causa, quòd tu primus tanquam Dux cruciferorum, qui post te baiulare nitebantur crucem, e-

xemplo tuo præiuisti, misera conditio humana nostra: fugimus crucem, tanquam rem detestandam, & potiùs Deum relinquimus, ne crucem feramus. Quot ob non portatam crucem temporalem, æterno macerantur supplicio? Quot non lubentes cruci mancipati gemunt, blasphemant, lamentantur? qui si ex necessitate facerent virtutem, & alacres impositam crucem sustinerent, præmio honorarentur infinito, & nunc cum gemitu ad alterum gemitum æternorum cruciatuum deueniunt: Quot imaginantur sibi, & pollicentur, sine baiulatione crucis Christianæ, peruenturos se læto passu ad montem cælestis Ierusalem! falluntur.

Ego omninò puto istum Cyrenæum figurâsse electos, (licet an ipse sit in numero eorum relinquo disputandū.) Electi in hoc mundo viuentes, pergunt ex villa vteri materni, cursu toto vitæ suæ in Ierusalem supernam, & vellent intrare absque cruce, fieri id non potest: obuiam habent Passionem tuam, ibi per inspirationes, & occasiones, aliquando etiam per vim, vt Paulus, Eustachius, & alij multi, compelluntur ad portandam crucem, & tum arma-

armatis illâ, primùm ingressus patet ad Ciuitatem illam, triumphus, & ornatu plenam. Hoc mirum, repertum vnum solum, & eum coáctum, vt tibi Domine socius esset in ferenda cruce. Terret cor animæ vniuscuiusque paucos esse imitatores crucis, propterea pauci electi; ideò suspirandum dilatato corde: vt simus de electis.

Dic anima mea, coge Christe tribulationibus, immitte angustias, ad crucem tuam baiulandam compelle intrare: Durus quidem labor, at præmium æternum. Quanta benignitas Saluatoris, non vult, vt integram crucem feramus: grauis est: nec Deus vt homo, voluit portare solus, ac sine auxilio eam ferre, ideò etiam crux Christi non integra, distributa in minimas particulas. Minima sunt, quæ nos toleramus, respectu dolorum Domini. Tres circumstantiæ in adiutorio crucis tuæ notatæ. Vna, opus esse adiumento alicuius: Alia, cogere oportet, vt feratur commodiùs crux: Tertia, non deposita ea ex humeris, nisi in loco à Deo Patre assignato. Passio Redemptoris est nostra imitatio, Quis posset nostrûm in humero deferre crucem in hoc mundo, nisi illius adiutorio suffultus,

Crux cũ Dei auxilio ferenda.

Ioan. 15. V. 5. qui de seipso loquitur clarè : *Sine me nihil potestis facere.* Non deest auxilio Christus, qui vbique præsens est, nouitque necessitates nostras, ac paratus semper ad nos adiuuandos, sed quomodo potest cogi Deus? Potest omninò, rogari vult & non semel, petere enim ab illo non est importunum esse, verùm obedire mandatis: ipse enim
Matt. 7. V. 7. iussit vt peteremus : *Petite, & accipietis.* Oratione, bonisque alijs operibus cogi desiderat. Quid iam sperandum, nisi perseuerantia? quæ omninò succedet: non enim deponetur crux, nisi loco, & tempore à Deo præfixo, in monte illo gloriæ, vbi nulla crux, hic in mundo ipsa remanet.

Quid dices anima, si ad oculum videbis, nihil te circa se habere, nisi crucem? Caro, nonné crux? quæ te ad malum incitat, & retrahit à bono. Plumbea est, ex gleba terrena efformata, idcircò ad imum tendit, teque secum semper compellit terrena sapere. Mundus, nonné crux? quid blanditijs suis, & promissione longæ vitæ, seducit, pollicendo vanè vana? Diabolus, nonné instrumentum crucis? misericordiam eleuando Dei, & iustitiam è contrario parui æstimando, vt te non

hanc

hanc breuem crucem, sed sempiternam portare suggestionibus suis faciat? Conscientia, nonné crux? quæ te assiduè torquet, & dilaniat, obijciendo varios scrupulos, & peccata in conspectu tuo statuendo, & quandoque ad desperationem inducendo? Honores, voluptates, damna, calamitates, inuidiæ immissæ, nonné cruces?

Procide ergò anima ad pedes Christi crucem baiulantis, & apprehensis illis, cum lachrymis, inclinatoq; vultu, ora, vt quando sarcina corporis tui deponenda erit, sit tibi Dominus in refrigerium, accurrat inuitatus precibus tuis, & bono fine perseuerantiæ tua benè facta coronet, vt in cœlestem Hierusalem ingredi, & montem montium ipsum Deum conspicere in maiestate illius possis.

CAPVT XXII.

Trinus Christi lapsus cum cruce, vt traditio quorundam.

PAtientissime IESV. Admiror tuam debilitatem, cadis sub cruce, quid? nunc ante te procidunt omnes creaturæ, de te canit Ecclesia: *O Radix Iesse, qui stas in signum populorum, super* *Isaiæ 11. v. 10.*

quem continebunt Reges os suum, quem gentes deprecabantur. Video nunc omnia contraria, corruis in derisum Iudæorum, contines ipse os sacrosanctū, non solùm coram Regibus, sed etiam coram Iudice vno Pilato, gentium nulla deprecatio, potiùs totius populi auditur mala imprecatio. Quid causæ ? Cur robur & vires tuas abscondis Domine, quas prædicat in spiritu Dauid : Psá. 117. V. 14. *Fortitudo, & laus mea Dominus, & factus est mihi in salutem.* Anima, recognosce beneficium, considera misericordiam, aduerte intrinsecè sapientiam Dei, infirmus factus est, vt nos firmos redderet, cecidit, vt nos surgeremus, & gloriosè resurgeremus. Debilitas humanæ naturæ assumpta, in terram eum deiecit, vt nos natura diuina eius ad cælum eueheret.

Christus cur ter sub cruce cecidit. Verum cur notatum de terno casu ? stude meditatione, à longè rimari occasionem anima ? vnum Deum, sed trinum in personis, peccatis nostris offendimus. Secunda persona Trinitatis, satisfaciendo in natura humana, trino casu reconciliat nos iræ supremæ cæli Domino offert, vultumque cœlitum impetrat serenum. Triplicia sunt hominū scelera, originalia, veni-

alia,

alia, mortalia, hæc abluere venerat mediator, trino caſu delet præcipitia noſtra, impetrat veniam, cælum aperit. Peccamus nati, peccamus dum viuimus, peccamus dum morimur, ter ergò cadere debere Saluatorem, decreuerat æterna ſapientia.

Tria loca post peccatum aſſignata nobis, vterus cum delicto maternus, mundus ſemper malignus, infernus abſque fundo miſericordiæ: Trinus lapſus Chriſti præſeruauit mortales, qui ad vitam ſunt prædeſtinati, ab hac triplici ruina.

Triplex pœna debebatur nobis, accidentalis, diuturna, æterna, præſeruati ſumus medicinâ trinâ caſus Domini noſtri. Peccamus ferè triplici modo, ſoli, cum alijs, ſecreto, publicoque ſcandalo præbemus exemplum: expiatione trinâ, caſus Chriſti placatus eſt Pater æternus, & facili pœnitentiâ remittuntur ſcelera noſtra.

Habemus tres potentias, quibus læditur diuina Maieſtas: Intellectu, voluntate, memoriâ, diſtinctæ ſunt, & diuerſo modo vindictam à Deo expectant, ideò diſtincti caſus Redemptoris, vt variarum noxarum elueret demerita.

Triplici modo prohibebantur animæ ingredi cælum: per retentionem, vt Elias & Enoch: per limbum, vt Patres: per purgatorium, qui non expletâ pœnitentiâ è mundo excesserunt; nulli olim rectâ viâ ad thronum Dei concessa, Passio, & trinus casus Christi, liberum accessum indulsit ad cælum, nullus iam mortalium cohibetur ab eius ingressu ipso die decessus, si absque peccato moriatur, & satisfactione absolutus compareat: non cum Elia ad retentionem, non cum Patribus ad limbum, non cum aspersis maculâ ad purgatorium: directo tramite, viâ Passionis conscendit Paradisum, possessor eius fit, aperiuntur portæ à Ianitoribus constitutis, agnoscitur dignus intromissione: fit denique ex mortali immortalis.

Videtur quidem nobis exigua res peccatum, at in conspectu diuino pondus habet, & demergit ad centrum centri. Cogitatio nostra obscœna, quid est nisi ventus, & tamen solidam pœnam meretur? ita, vt primus casus necessarius fuerit Christi, vt nostrarum cogitationum subueniret malo: verbum leue apud nos, de eo nihilominùs rationem sumus reddituri in iudi-

cio, pœnam, & hanc mitigauit ſecundus Chriſti lapſus, dum opere implemus deſiderium noxium, ſumma ſubſequitur offenſa Diuina, quam tertio caſu Chriſtus auertit. Difficulter aſcenditur mons cœleſtis: hanc difficultatem amouit Dominus trino caſu.

Anima mea, non ter, ſed ſi poſſes cum S. Iacobo, ter centies cadas ſuper vultum deformem tuum, ſupplicando, vt quandoquidem non ter, verùm infinities Deus erexit te, ne perires, erigat te Paſſione ſuâ, & reſurgere faciat conſtanter à praua, & inueterata tua conſuetudine peccandi, à tot occaſionibus impedientibus ſalutem tuam, & in hora vltima ab inferi caſu, conſtituatque te erectum, & ſtantem, ad laudes Dei, & canentem illud Canticum, quo nunquam ſatiari poſſunt electi.

CAPVT XXIII.

Veronica occurrit Christo, & faciei eius impreſſio.

PAtientiſſime IESV. Ecce multò meliùs Veronica pia mulier tibi compatitur, quàm gens Iudæa, non angariata, non cöacta, feſtina occurrit, & vi-

& visâ tuâ facie, quam antea nouerat, decoram, splendidam, candidam, rubicundam, delicatam, in qua aspicienda visus non potuit satiari Angelorum, multò minùs hominum, iam immutata (quòd & parcè) vt verum fatear, vix agnita, spurca, fæda, sputis deformata, lacerata, conuulsa, despecta. Obstupuit S. fæmina, immisericordiamq; tot hominũ circumstantium detestata, accepto linteo, abstergit benedictum sanguinem, & faciem repletam cruore. Secuta statim merces, vultus Domini tanquam in speculo elaboratus, tanquam excisus, tanquam impressus, remansit, remanet, & remanebit. Sis benedicta mulier, quæ & Christum aliquo modo consolata es, & opem aliquam exterso sanguine attulisti, nobisque vultum eius horribilem aspiciendum reliquisti, vt qui tempore Passionis eius, nec nati fueramus, nunc non tantùm auribus, sed & oculis videndo, dolores eius lachrymis perfundere-mus, (obiecta enim magis mouent sensus) Roma ostendit Veronicæ meritum, simulque incitat ad gratitudinem animam Christianam, & ad patiendum vicissim pro Domino, & ad fidem inuitat.

Anima deuota cur non inuestigas, quare voluerit relinquere Saluator vultum hunc impressum? Deus & natura nihil faciunt frustra, vel, vt quàm gratum esset obsequium Veronicæ declararet, reliquit vestigiũ faciei in linteo, quo oblectaretur deuota fæmina, præmiumq; maius in cælo certò certius speraret.

Cur Christus faciem impressit linteo Veronicæ.

Vel, vt in nobis excitaret desiderium sui, quatenùs occurramus ei in Passione, meditationeque, & assidua cogitatione, insculpamus in cordibus nostris Veronicæ similem imaginem, quod & in S. Clara sepulta in monte Falconis peregrinis ostenditur, quod & mihi aspicere contigit, dum Passionis Christi mysteria, quasi arte exculpta, in eius corde fuisse monstrantur. Et in S. Francisco imitatore crucis Christi, extra, claui in manibus, & pedibus, & apertio lateris in corpore eminebat, interiorem compassionem visibilibus signis prodendo, tum & alij Sancti experti sunt idem, reuoluentes memoriâ efficaci, amaritudinem dolorum Saluatoris.

Vel, vt à Veronica vultus exceptus Domini, terreret inimicos crucis, & opitularetur oppressis ab eis, quod frequen-

quenter videtur Romæ, vbi multi obsessi sacrâ imagine Veronicæ elatâ liberantur.

Vel, vt tam terribili visu faciei Christi, homo consideret iudicium vltimũ. Si enim ille immeritus, tantoperè faciem immutari sibi permisit, qualis vultus erit damnatorum? Et ipsa facies Iudicis, apparebit terribilis, cùm, verbo *ite*, repellet à iucunditate visionis suæ, inferno destinatos. Neq; hoc extra mysterium, quòd non in alia materia, at in linteo depingere voluerit Christus vultum proprium. Qui enim exprimere conatus fuerit in corde suo, & repræsentare sibi crudelem eius Passionem, debet esse mundus, & albus. Munditiem requirit, & albedinem internam à nobis Deus, fugit ab immundis, nec videri se patitur, dicendo:
Matt. 5. v. 8. *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Conformando se Deo in munditie in hoc mundo, & in cælo in albedine casta, quisquis ille erit, videbit, prout in se est, Deum.

Anima mea, occurre cum Veronica Redemptori, atque in secreto conclaui cordis, pleno compassionis affectu, intuere faciem à Veronica exceptam indecoram: Deformis enim factus est, vt te for-

te formosam faceret, immutârat splendorem, vt tu sicut Sol radios emitteres lucentes: exujt se venustate, vt te indueret veste immortalitatis. Verùm hîc priùs munda per confessionem, & contritionem conscientiam tuam, hâc visâ, certò relinquet similitudinem faciei suæ in visceribus tuis, vel potiùs te in se transformabit: vt sicut nunc intueris mente vultum dolorosum, ita in cælo aspicias vultum eiusdem, re ipsâ gloriosum.

CAPVT XXIV.

Expendenda verba prolata à Christo ad filias Hierusalem, Nolite flere super me.

PAtientissime IESV. Felicior fuit Veronica præ filiabus Hierusalem, illa, mercede Sancti vultus tui retentâ, inter luctum lætior abijt. Filiæ Hierusalem lachrymas suas tibi offerunt, & duro responso admonentur: itané pro compassione minæ, Domine mitissime? Aliud iudicium Dei à nostro, nouit ipse corda hominum. Ex muliebri affectu tantùm fletu excitato, non satis fit Saluatori, verus dolor, & compunctio cordis requiritur, vt benigno, quis

Quare Christus filias Hierusalem prohibuit flere.

quis responso à passo Christo recreetur. Ruminanda sunt seriò horribilia verba Domini, & in viscera profundè
Luc. 23. v. 28. immittenda. *Filiæ Hierusalem nolite flere super me, sed super vosipsas flete, & super filios vestros.* Fortè voluisti dicere: Ego fletu vestro non indigeo, & consolationes omnes respuo, spontè me in has submisi pœnas, ac Passio mea breui in gloriam, commodumq; generis humani conuertetur: At vos fletum vestrum in vos ipsas vertite, quæ non recepistis doctrinam meam, respuistis admonitiones, Messiam verum non agnouistis, sicut & filij vestri, quos molliter educâstis, genimina viperarum, qui tam ingrati extiterunt, vt visis signis, miraculis, prophetijs, prodigijs, me loco gratitudinis ad mortem condemnârunt, & quòd crudelius, vt meus sanguis caderet super illos, & filios eorum, publico clamore præoptârunt.

Sequuntur postea vlteriora acerba
Luc. 23. v. 29. verba Redemptoris: *Quoniam ecce venient dies, in quibus dicent, Beatæ steriles, & ventres, qui non genuerunt, & vbera, quæ non lactauerunt.* Hoc ferè voluit intelligi. Iam quidem bonos ducitis dies, optatis vobis prolem, vnde

vnde consolationes vestras quæratis,& genio indulgeatis, verùm ecce prædico, quia veniet dies, dies vltima, & amara, dies iræ, quando æternâ damnatione vos cum filijs vestris coarctati, perpetuo planctu, & vlulatu, stridoreque dentium, infernum replebitis, ac in mutua odia, & execrationes, & rabiem conuertimini, maledicentes diei, quâ nati estis, optantes, vt nunquam fuissetis emissi ex vtero, sterilitatem fœcunditati præferentes.

Procedit vlteriùs Dominus in terribili sententia: *Tunc dicent montibus, cadite super nos, & collibus operite nos.* *Ibidem v. 30.* Innuendo de vultu suo, quem nunc filij vestri, & vos tot ludibrijs, & verberibus affecistis, in iudicio extremo faciei meæ, & Maiestatis splendorem non feretis, & abscondi cum S. Iob velletis, ne aspicere possetis, inclamabitis montes, & colles, vt cadant, & operiant vos, non fiet hoc, iuxta opinionem D. Bernardi, potiùs continget, quod dicit: *In conspectu Iudicis æterni, damnatis apparere erit intolerabile, latere impossibile.* Vel etiam per montes, & colles Dominus vanitatem designat, & superbiam, quâ in vita Iudæi eleuabantur, dolebunt post mortem,

tem, & vellent humiliari, & non videri, nihil verò illis proficiet hæc inuocatio: ibunt in ignem æternum cum suis vanitatibus, & in centro terræ humiliabuntur.

Concludit tandem plenis timore verbis: *Quia si in viridi ligno hoc faciunt, in arido quid fiet?* Id est: Si ego, inquit, qui florui in diuinitate mea ab æterno, & in æternum florebo, & in innocentia mea, etiam homo cùm sim, floreo, tamen tot flagella, propter aliena peccata dorsum meum excepit, & adhuc ferreos clauos sustinebit, & ab ijs in cruce sustentabitur, quid vobiscum fiet? cùm iusto Dei decreto, tanquam arida ligna, quæ citò concipiunt ignem, proijciemini in gehennam, vbi experiemini flammam, nunquam extinguendam? Verè arida ligna, quæ nullum fructum, neque ex virenti Passione mea retulistis, neque ex mandatis meis percepistis, ad nihilum ergò valetis, nisi vt proijciamini in flammeam æternitatem.

Ibidem v. 31.

Tu anima mea, cum Veronica potiùs occurre Christo, & vultum eius exterge linteo doloris, quàm vt simplici fletu ex timore seruili prouenjente, cum filiabus Hierusalem, Dominum

minum proſequaris, virenſque bonis operibus, crucem eius dulciter amplectendo, deprecare humiliter, ne cadant in te tam horrenda verba Saluatoris, ſed vt ſanguis pretioſus eius, pro te etiam effuſus inueniatur.

CAPVT XXV.

Mariæ luctus videntis à longè Filium cruce grauatum.

PAtientiſſime IESV. Extra dubium eſt, Matrem tuam ſecutam eſſe, & comitatam, tuam atrocem crucis baiulationem. Sed quid cauſæ, quòd illam inſalutatam prætereras? Ad Veronicæ occurſum nihil locutus, pignus faciei tamen impreſſum ei reliquiſti: filiabus Hieruſalem pro fletu (vt vel ſic tantùm reſipiſcerent) damnationem prædixiſti: Matri tuæ dilectiſſimæ, nec Aue dixiſti. Et quod magis, nemo Euangeliſtarum, ne quidem mentionem Mariæ præſentiæ, & doloris calamo deſcripſit. Non caſu factum, nec fruſtra: eſt & hoc ad augmentum Paſſionis vtriuſque, & Filij, & Matris. Filius præ mæſtitia, nec verbo, nec aſpectu, languentem animam exacerbare Genitricis ſuæ voluit. Mater vix præ gut-

tis la-

tis lachrymarum intueri ſanguine velatam faciem Filij valuit, reciprocus dolor ita radijs compaſſionis vtrumq; cor affecit, vt vtrique ori ſilentium impoſuerit, ne locutione intrinſecum affectum commotum amborum aliquo modo mitigaret: nec in multiloquium deſcendit Mater, ſciens verba eius, quaſi noua verbera Filio accedere poſſe: & viciſſim aperire nouos & lachrymarum, & ſanguinis fontes.

Intuere interno oculo Matrem, anima, quàm fœcunda fuerit afflictionis eius materia? Videre Cirenæum alienigenam, iuuare baiulando crucem Domini, & ipſam otioſam, ſolo dolore occupatam ſtare? Sed quid? Fortè ipſa maius pondus addidit, iuuando ſpiritu laborem Filij, prompta ad auxilium ferendum, alacris ad latera propria ſupponenda oneri dilecti. Sanguinem exterſiſſet meliùs Veronicâ, aſſueta à puero ſeruire nato, erexiſſet è terra depreſſum cruce, amore materno compulſa: Non permiſſum. Ergò & ſibi, & Filio ſarcina dolorum maior impoſita, non poſſe ferre opem amanti, quanta pœna? Non poſſe iuuari ab amante, non minor afflictio? Chriſtus vtrumque nouit, & Matris deſiderium, &

um, & propriæ voluntatis inclinationem. Clauserat sponte ianuam solatij, volensque proprium, & Matris leuamen amouit, & Euangelistis obliuione silentium indixit.

Quid ad hæc Mater: non ignorabat talem esse voluntatem Filij, viscera tamen materna acerbitate plena gerebat. Resignatio perfectæ obedientiæ erga Deum, tolerabat tot ictus cordis amaros, coniunctio interim sanguinis, & visio effusi in Filio, lachrymarum fluuios vberrimos, subministrabat. Admonitio etiam illa ad filias Hierusalem Saluatoris, penetrauerat animam Mariæ. Si enim conseruabat antea omnia verba Filij, quid iam idem & tunc non fecerat. Cognouerat copiosum sanguinem dilecti effusum, non omnium saluti profuturum, & quæ maior cogitari potuit interna angustia?

O Anima mea, duplica affectum compassionis, & Matris, & Filij, & perpende, quantâ amaritudine repletæ erant benedictæ illæ animæ? quanta pluuia sanguinis & guttarum, ex oculis, & corporibus defluebat? Quot gemitus & singultus numero nascebantur? Hæcciné Mater consolationis, versa in exemplum, & prototypon

mœroris? Ita, anima mea, factum tibi in exemplar, tu oculis internis admirare, & obstupesce tantum dolorem Mariæ: oculis externis iunge fletum fletui, riga genas squalore, memoriâ reuolue innocentissimarum lachrymarum imbrem, quem Virgo & Mater emisit, sequens Filij tam ignominiosam processionem. Baiulantem verò crucem Dominum, demisso vultu, & consperso capite cinere compunctionis, supplex adora, petens, vt potiùs hîc ei iungaris dolore, considerando & ipsius infamem deductionē in montem Caluariæ, & tuæ futuræ processionis modum post obitum, quando exutâ carne, ante Tribunal illud seuerum deduceris, adsistat tibi Mater tunc dolorosa, iam verò gloriosa, pro te suas preces interponendo ad Filium, vt potiùs concedat tibi hîc crucem quamcumq; grauem, immissam à Deo, suauiter tolerare, quàm illam æternam cum reprobatis portare: Roga, vt ille luctus Mariæ, quo Filio viso à longè, debilitata fuerat, te confortet, contra omnes insultus inimicorum inuisibilium, & ad illa, quibus iam fruitur, gaudia, per merita & Filij passionis, & propriæ compassionis, deducere dignetur.

C A-

CAPVT XXVI.

Detractio vestium, sanguine cum carne Christi conglutinatarum.

PAtientissime IESV. Superatâ viâ dolorosâ, & Monte ipso, ad locum funestum, mortique destinatum perueniendo, deposita ex humeris tuis trabea crux, vel potiùs vi detrusa, vnde nulla omninò secuta requies, sed ad maius cum inferno certamen descendisti: ita vt ascendendo montem altiorem, eminentioremque locum, supplicia quoque grauiora, & asperiora te comitarentur. Prorsùs gradatim tua Passio augebat dolores, vt quò vicinior morti esses, eò maiora tormenta sacrosanctum tuum exciperet Corpus. Quid ergò? fortè vestitus affigeris cruci? Non. Adhuc crudelitas Iudæorum exuet te, & spoliabit tegumento. Sciebat insania Pharisaica, post tot vulnera inflicta adhæsisse vestem tuam membris tuis, & crucis pondere magis ossibus coniunctam tunicam intrâsse in plagas, ergò nouus dolor succedit, summo nisu detrahitur vestis, quæ totius corporis alteram induit Veronicam.

O Anima deuota Christo, potesné concipere cogitatione tantum Domini dolorem? Renouata sunt omnia ite- rùm verbera, & cruor concretus, ite- rùm fluere, & rore rubeo, recrude- scente conspergere membra cæpit: me-
Psal. 68. v. 27. ditabatur idem Dauid, dicens: *Quo- niam quem tu percussisti persecuti sunt, & super dolorem vulnerum meorum ad- diderunt.* Voluit quasi exponere in persona Christi: Tu Pater me filium tuum percussisti, nihil enim mihi Iu- dæi facere poterant. Tu ergo permis- sione percussisti in me scelera populi tui, at Iudæi persecuti sunt percussio- nem, & quidem talem, vt adderent do- lorem, supra dolorem, & in flagellati- one, & in coronatione mea spinea, quid aliud, nisi dolore me summo affece- rant? Nunc verò adhuc, magno cona- tu detractâ veste, & separatâ, vi à con- glutinatis membris meis, flagellationis, & omnium vulnerum cicatrices ite- rùm duplicârunt, & antiquis nouos cruciatus addiderunt, & cùm esset tu- nica inconsutilis, per caput depone- batur, ergo spineam coronam deposi- tio mouit, & cum motu ingentes re- nouauit per puncturas dolores. Et in
Psal. 21. v. 19. alio Psalmo: *Ipsi verò considerauerunt,*

& inspexerunt me. Hoc fortè designabatur: Nondum satiata corda tygrina Iudæorum voluerunt, adhuc videre iterum mea vulnera, magisque insultare, & cum vindictæ triumpho considerare, ac inspicere ex mera, & insatiabili malitia, vestimenta autem mea cruenta in terram abiecerunt.

Non aliter Pater cœlestis, vti Iacob visâ tunicâ filij sui Ioseph, agnouit illam, dicens: *Tunica filij mei est, fera pessima comedit eum, bestia deuorauit Ioseph.* Quam feram, & quam bestiam Pater cœlestis appellauit? Inuidia Iudæorum fera pessima, non poterat tolerare veritatem, comedit ergò damnatione crucis: Bestia verò non alia, quàm infernus, qui morte putârat deuorâsse charissimum Ioseph, sed sicut Iosepho nihil nocuit fraus fraterna; ita & Christo; Iudæi enim perierunt à Romanis. Infernus vlulat ad illa verba: *Vbi est mors victoria tua?*

Gen. 37 v. 33.

Quæres anima, quare vestis detracta Christo, & cum dolore, nec ampliùs imposita? quia nudus cruci appendi voluit: Quis scit, an non ideò, vt per vestem, consuetudinem peccandi notaret nostram, difficulter à nobis auellitur, habitus contractus scelerum,

Cur vestis Christo cum dolore detracta, nec amplius imposita.

quo tanquam vestimento operimur, vnde in Psalmo: *Operti sunt sicut diploide confusione suâ.* Caro nostra vanitatibus delectatur, & inuoluit se tanquam in aliquo pallio vel tegumento, difficile est relinquere consuetudinem peccandi. Qui ergò crucem Christi sequi desiderat, oportet vt se exuat hâc tunicâ, cum dolore quidem separatur, at meliùs hîc parùm pati, quàm æternis supplicijs in illa vita torqueri, nudus animus crucem facilè ascendit, non habens vllum impedimentum, quod & D. Gregorius affirmat: *Malignos spiritus nihil in hoc mundo proprij possidere, nudos ergo cum nudis luctari oportet; nam si vestitus quisquam cum nudo luctatur, citiùs ad terram deijcitur, quia habet vnde teneatur. Quid enim sunt terrena omnia, nisi quædam corporis indumenta? Qui ergo contra Diabolum ad certamen properat, vestimenta abijciat, ne succumbat.*

Gregor. hom. 33. in Euan.

Visâ ergo cruentâ veste Saluatoris, Anima, denuda te ab operibus carnalibus, precando Redemptorem, vt te induat nuptiali veste, mediante Passione suâ, ne excludaris à cœna magna inuitatus, cœnâ, inquam, illâ, nec apparatu, nec tempore vnquam cessatura.

CAPVT XXVII.

Denudatio Christi, & pudor coram populo.

PAtientissime IESV, Ita absque veste nudus comparuisti coram omnibus, vel potiùs sanguine tectus, tu dicis apud Regem tuum conquerendo: *Sicut aqua diffusus sum, & dispersa sunt omnia ossa mea.* Quod inferiùs explicatur: *Dinumerauerunt omnia ossa mea.* Non possum iudicium ferre Domine, quid te magis afflixerit, an ingentes illæ pœnæ, an denudatum stare coram inimicis. De te dictum antea: *Qui vestis cælum nubibus:* & nunc tibi vestis deest, hinc ad Patrem tuum illa vox querula: *Propter te sustinui opprobrium, operuit confusio faciem meam.* Et agnouisse hoc Patrem tuum profiteris, dicens *Tu scis improperium meum, & confusionem meam* Quæ maior confusio, Dominum cæli & terræ spoliatum, indumento comparere? A te, velamen virgines, & alij in Martyrij duello acceperant vt de sororibus S Irenæ traditur, cùm Iudex Dulcitius illas denudari mandasset, vestes corporibus eripi nullâ vi

Psal. 21. v. 14.
Psal. 21. v. 19.
Ps. 146. v. 8.
Psal. 68. v. 8.
Psal. 68. v. 20.

potuêre, pugnante pro eis & mordicus retinente togas pudore: Tibi verò Saluator tam facilè & contemptim omnia ablata, vt nudus remaneres? Propriè dixisti; *confusio operuit faciem tuam*, tu enim scis quanto pudore affiebaris, & quanto risui aduersariorum exponebaris? Pater vidit confusionem tuam, & commotus est.

Christus quare ter denudatus.

Anima mea & tu considera, quantùm patiebatur verecundia in Christo: si causam inuestigare volueris, ex te & tuis peccatis origo. Ter Dominus denudatus est, in ipsa primò flagellatione, secundò ante crucis baiulationem, nam coccineâ veste exutus, & propriâ indutus fuit, tertiò ante affixionem in cruce, in qua & nudus obijt. Non frustra hæc omnia, peccatum luxuriæ Dominus denudatione eluere decreuit, quod in triplici differentia accidit, peccatur cogitatione, verbo, opere. Cogitationes nostræ, vanæ, turpes, immundæ flagellârunt Dominum, & quia variæ tentationes, concitant carnem, varijs etiam instrumentis castigabatur sanctissima Caro, numerum enormium cogitationum quis assequeretur? nec facilè poterant numerari plagæ Christo inflictæ, ad multa millia ictuum ex-

um excepiſſe credibile eſt, ſignificando abſque numero inhoneſtas noſtras eſſe Deum offendentes cogitationes: verba noſtra, quàm profana, & ſcandaloſa? complacemus nobis vt obſcœnis locutionibus, & iocis abominandis tempus teramus, Saluator pro verbis exutus totus, & flagellatus.

Togâ illâ irriſoriâ, antequam veſtiretur propriâ, ante baiulationem nudus fuit, ibi cachinni, & ludus ex Domino: ibi ſcurrilia verba inimicorum audita: ſic irriſo, & veſtito crux impoſita, væ noſtris confabulationibus, quibus iterùm denudamus Chriſtum, & crucem grandem ſceleribus noſtris imponimus ferendam?

Tandem ante crucifixionem tertiò, depoſito veſtimento denudatus eſt Saluator, vt conſummationem peccatorum noſtrorum, intelligamus. Quid enim aliud eſt, ad effectum perducere peruerſas cogitationes & verba, quàm Deum, vt hominem cruci affigere? ne moreremur in actu tam nefando, Dominus nudus mortuus eſt, ita opere impletum peccatum, crucifigit ad mortem nudum Redemptorem?

Occurrat tibi, anima, imago non tecti Saluatoris, & recordare, ſi te cogi-

tatio mouet ad illicita, reflecte cor ad eius flagellationem, hæc te moneat, & terreat, sciens Dominum tuum propter te sustinuisse & pudorem, & dolorem: si tibi verba, & sermones inter sodales arrident, recogita Dominum tuum ante vestem reassumptam, & impositionem crucis, totum corpus apertum, & nudum ostendisse, verecundiamque ipsam in ruborem conuertisse: si tu ad consummandum peccatum mortale, inferno instigante traheris, eleua oculos tuos ad denudatum, & mortuum in cruce Deum tuũ, cohibe impetum, siste gradum, claui amoris detinuerunt illum in ligno, & te claui eius doloris absterreant à peccato, vt mors ipsius vita tua sit, pudeat quidem te delictorum tuorum, sed non pudeat denudare in confessione: talis denudatio sola commendatur à cælo. In te ipsa, verecundiâ excitatâ defige vultum in dilectum tuum denudatum, procidens, & adorans, vt merito eius denudationis, pudorem, & nuditatem æternam euadas.

CAPVT XXVIII.

Christi in terra ad Crucem clauis cum dolore affixio. Pa-

PAtientissime IESV. Nudus, & prostratus in terram, cum summa immanitate militum aptabaris ad crucem, & fortè vna manus primò post aliam clauis perforabatur, trahebatur, ingentique percussione vulnerabatur, tum deinde secunda manus succedebat ad pœnas, & extendebatur cum dolore, ac vulneris dilatatione alterius? Pedes idem sustinuerunt, vel vno clauo vterq; vel separatim ad lignum adacti: & si clauus aliquis, aut debilitate fractus, aut torsione ad partem inutilis factus, statim extrahebatur, alterq; loco eius immittebatur, quanta tormenta tibi Domine hæc omnia inflixerant? Euangelistæ tam atrocem pœnam omiserunt, vel relinquentes considerationi mortalium, & deuotæ commiserationi, vel quòd satis fuerit, conquestum fuisse ipsum Dominum Patri, & nos cessasse aperire dolorem. *Foderunt manus meas, & pedes meos, dinumerauerunt omnia ossa mea*, quasi diceret, (supino corpore positus in terra, vt è diametro, obiecto cælo visui, liberiùs alloqueretur Patrem.) Ecce vides mi Pater, quanta ego patior pro humano genere eliberando à carcere peccati, vt tantùm tuæ iustitiæ Diuinæ Psal. 21. v. 19.

ſatis fiat, inaudita in me omnia tormenta Iudaica rabies exonerauit, nec ſatiati adhuc ſunt,eò ad extremum deuentum, vt perforarent clauis, & manus, & pedes meos, & ita quidem extenderunt in latum, & longum corpus meum, vt facilè dinumerare poſſent oſſa mea, ita fortiter ſeparârunt manũ à manu, pedem à pede clauis, vt quælibet oſſium compago, & ex flagellis præteritis, & ex renouata diſtenſione, ad oculum appareret.

Quid ergò inferre voluit Dominus: fortè vindictam optabat à Patre. Profitetur quidem ibidem ſe à Deo exauditum: *Nec auertit faciem ſuam à me, & cùm clamarem ad eum, exaudiuit me.* Et S. Paulus atteſtatur ſimiliter: *Exauditus eſt* (à Patre) *pro ſua reuerentia*: Nam miſericordiâ motus Deus Pater, videns tantum cumulum acerbitatum filij, non abnuebat, vt quod peteret, obtineret, ſed quid rogârit in cruce, audiemus inferiùs, & bonitatem eius mirabimur. Satis erat nunc manifeſtâſſe, & oſtendiſſe Patri clauis diſcerptam carnem ſuam, adeò, vt ad numerationem oſſium feritas carnificum liberè accedere poſſet.

Pſal. 21. v. 26.

Cur Chriſto manus

Tu anima, audi hanc querelam: tibi enim

enim debetur deuotè aure cordis attendere ad tantum Domini cruciatum; voluptates, ad quas manus, & pedes liberè relaxamus, expiabat Saluator, illam Euæ manus extensionem ad pomum, illos nostros impudicos tactus, illa manibus perpetrata homicidia, illas ipsas manus, quibus mortem sibi alij inferunt, illa furta, & ablationes, tum per vim ab egenis extorsiones pecuniarum, & redituum à subditis vsque ad sanguinem, pro his omnibus tam enormibus delictis satisfaciebant sacrosanctæ manus Christi, clauis ferreis in cruce distentæ. Idem de pedibus intelligendum, qui ad libidinem etiam cum moléstia summa exornantur, tantùm vt laus fœminarum sequatur, choreæ, & cursus lasciui, velocitas pedum ad effundendum sanguinem, tarditas autem ad bona opera, quæ quasi clauis acediæ impeditur, ne Deum honore vero gratitudinis afficiat: Hæc ergo erat offensio iustitiæ Diuinæ: idcircò debebant satisfacere pro prauis cursibus nostris, innocentissimi pedes Redemptoris, & consistere in ligno perforati diris clauis. *& pedes perforati.*

Seriò contemplare anima tantam Domini afflictionem in delicatis mem-

bris eius, & in terram te proijciendo, osculare manus, & pedes transfixos, rogando, ne propter grauia peccata manuum, & pedum tuorum, ibi te crutiet iustitia Altissimi, vbi decretum irreuocabile fertur pro talibus offensis. Verùm ex infinita misericordia potiùs hic tibi non parcat, quàm in altera vita. Tu ipsa infigas sponte cordi, &

Ps. 117. corpori tuo dolorem, dicendo: *Castigans castigauit me Dominus, & morti non tradidit me, quia dextera Domini*

Psal. 25. v. 12. *fecit virtutem*, & ob merita eius. *Pes meus stetit in directo, in Ecclesijs benedicam te Domine*, & nunc quidem plorando, & in æternitate felici, tecum gaudendo,

CAPVT XXIX.

Eleuatio crucis secuta, & immissio eius violenta in paratam foueam, vnde renouatio iterùm Christi dolorum.

PAtientissime IESV. Totus confixus clauis eleuatus es cum cruce in aërem, certè non molliter, vbi in animis furiosorum militum, & Iudæorum excubaret compassio, vt te cubantem in lecto

lecto crucis, suauiter attollerent nimis durè tecum actum, semper cadentim vna alteri successit afflictio, ita, vt de acerbitate tibi inferenda mutuò certaret. Primò ergo fouea profunda facta est in terra, propter immissionem crucis: putârunt te Domine peccatorem & infernus, & mundus, & tanquam condemnato in oculis tuis foderunt foueam, hinc illud Regis lamentantis in persona tua: *Foderunt ante faciem meam foueam*, sed miseri: *inciderunt in eam*: verè inciderunt nunquam egressuri è fouea gehennæ, & perpetuæ damnationis: at tu foueâ hâc tuâ liberâsti nos ab illorum casu: Patres SS. eduxisti è fouea limbi: educis alios è fouea purgatorij: in hoc mundo mortales educis è fouea peccati: ideò dictum de te: *Vt mitiges ei* (hoc est peccatori) *à diebus malis donec fodiatur peccatori fouea.* Antecedit casum gratia tua, ibidem: *Beatus homo, quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum*, & in eodem Psalmo: *Nisi, quia Dominus adiuuit me, paulò minùs habitâsset in inferno anima mea.*

Psal. 56. v. 7.

Psal. 93. v. 13.

Psal. 93. v. 12.

Ibidem v. 17.

Auxilium omne ex tua passione: perforati sunt pedes tui, & manus, & latus, & ipsa crux perforauit terram;

vt tot

vt tot foramina, & foueæ à voragine; abysso inferni gressus hominum eriperent, aperto ore infernus in foramen perpetuum omnes trahebat, tuæ cruci præparata fouea, auertit à tali præcipitio genus mortalium, imò cum cruce eleuati sumus omnes, vt tu dixisti:
Ioan. 12. *Et ego cùm exaltatus fuero, omnia ad*
v. 32. *me traham.* Extraxisti è luto fecis & miseriæ, & attraxisti ad paradisum voluptatis, & gratiæ. Sed carò hæc tibi constitit eleuatio Redemptor: quantus enim tuus dolor fuit, cùm maximo impetu machina crucis in foueam præparatam incidisset, credibile est vsurpâsse te illum versum Regis Pro-
Psal. 21. phetæ: *Sicut aqua effusus sum, & di-*
v. 15. *spersa sunt omnia ossa mea.* Non aliter tecum actum Patientissime Domine, sanguis tuus velut aqua ex omnibus membris exilijt, vt fons latissimus, ex dilatatione, & conquassatione membrorum erupit. Non imposuisti silentium Prophetæ, qui non reticet querelam de hac fouea præparata, in persona
Ier. 18. tua: *Numquid redditur pro bono ma-*
v. 20. *lum, quia foderunt foueam animæ meæ?* Certè valde malum redditum est, pro summo bono, & summo bono.

Verùm, quid est Christe, quòd fodi-

atur animæ tuæ fouea? Nonné corpori torquendo potiùs? Non fruſtra dicitur animæ, exprimendo intrinſecos cruciatus animæ tuæ, ob paucitatem ſaluandarum animarum, propter quas in foueam hanc demiſſus es.

Anima mea miſera, vide & conſidera illam violentam impulſionem crucis in paratum foramen, quâ effectum, vt clauorum dilatatione maiorem apertionem, & dolorem in pedibus, & manibus concitaret: fouea illa quatuor foueas, clauorum vſa inſtrumento dilatauit. Quid de capite ſacroſancto dicemus? Omninò ad lignum Crucis valido motu impactum, & ſpinarum aculeos adegit ad acerbiorem puncturam, & vt in cerebrum vlterius ingrederentur, impulit. Epitome, & congregatio Paſſionum inde renouata. Verè reddiderunt tunc Iudæi malum pro bono, & nos idem reddimus, dum nihil tantos toleratos Domini dolores æſtimamus, & peccatis vel iiſdem, vel nouis foueam illam refodimus Redemptori, aut nos potiùs in barathrum ſcelerum ruimus, ad foueam illam mœſtam, & æternam miſeri properantes.

Tibi conſulo anima, immitte te vitæ tuæ

tæ tuæ tempore in foueam contemplationis, ruminando angustias corporis, & animæ Domini, vt in illam cœlestem altitudinem eueharis: cogita frequenter de fouea sepulchri corporis tui, quâ relictâ ad tempus resurrectionis, & coniunctionis carnis tecum, roga, vt te excipiat dextera Saluatoris, atque extrahat ab inferni, & purgatorij pœnis, atque inter eos collocet, quos merito dolorum suorum Patri æterno mercatus est.

CAPVT XXX.

Diuisio vestimentorum Christi.

PAtientissime IESV. Sæuire in sacrosanctum Corpus tuum, non poterant amplius milites, & Iudæi, euasisti manus eorum in patibulum crucis elatus, vbi nihilominus continuebas dolores, ne interim malitia otio vacaret, eandem in vestes derelictas carnificinam exercuerunt, & quidem duplici modo: vnam in quatuor partes diuiserunt, & sibi retinuerunt, super aliam miserunt sortes: Ipsi quidem ob lucrum, & fortè odium id fecerunt; tamen mysterium ignari ostenderant, sicut & in Iacob supplantatore primogeniti Esau factum, figura erat vestimento-

mentorum Christi. Inconsutilis tunica Christi, quid est aliud nisi vnitas Ecclesiæ? Ideò Saluator apparens S. Petro Alexandrino, conquestus de Arrio, qui sibi tunicam dilacerauerat, id est, Ecclesiæ vnitatem sciderat, & nunc quot sunt, qui idem agunt? Nostrum sæculum infelix, quot protulit vestis Christi dilaceratores? istis bellis quid fit aliud, nisi diuiditur Ecclesia, & in qua antea laudes Diuinæ decantabantur, iam noui Pseudoprophetæ mordent, & inuertunt doctrinam veram, & nomen Altissimi blasphematur? sed quia inconsutilis tunica, nunquam potuit discerpi ab operarijs iniquitatis, permanet, & permanebit in grege suo Catholico, contra quem portæ inferi non præualebunt, donec erit vnum ouile, & vnus Pastor. *Inconsutilis tunica Christi vera Ecclesiæ signum.*

Alia autem vestis Domini rectè scinditur, in quatuor partes, & militibus cædit. Quid est vita hominis super terram nisi militia? *Regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud*, & illi, super quos cadit bona sors prædestinationis: Verbum, & Euangelium Christi in quatuor Scriptores diuisum, idem in quatuor mundi plagis dissemina-tum. Europa, Asia, Africa, à multis annis *Matt. 11. v. 12.* *Altera Christi vestis in 4. partes scissa, quid significat.*

annis impletæ sunt doctrinâ Christi. Per quartam etiam Americam dilatatur Religio Domini sancta, & pars eius vestis operit illos gratiâ suâ, prædicationeque Euangelij expellitur iugum diaboli, sub quo hactenùs gemebant.

Denotabat quoque dissectio vestis, vel potiùs præsagiebat certitudinem quatuor locorum, ex quibus Passio Christi coniunxit in cælum diuisos electos, ex hoc mundo, ex limbo, ex paradiso, ex purgatorio. Ex hoc mundo, qui adhuc viuebant, & quos viuere sciebat bonis operibus in Ecclesia militante. Ex limbo Patres, qui multis annis expectabant particulam vestis innocentiæ accipere, adiuuante Passione. Ex Paradiso Enoch & Elias, qui præstolantur aduentum Antichristi, vt sanguine, in fine mundi defensâ veritate Euangelij effuso, veste immortalitatis ornati recipiantur in gremium Sanctorum. Ex purgatorio, vt renouatione quotidie memoriæ Passionis, per tremendum sacrificium liberarentur, quàm plurimæ à pœnis animæ.

In sortibus super Christi veste missis, quæ mysteria.

Mirabilis ludus fit ex vestimentis Christi, sortes mittuntur de tam pretioso thesauro, neque tamen illæ ipsæ sortes carent mysterio. Est ibi vnitas nume-

numeri, & in cælo vnus est Deus, duplex numerus, duplicem naturæ coniunctionem in Christo significat: Ternus, Trinitatis figuram designat. Quartus numerus, nouissima totidem indicat: Quinarius, vulnera in cruce quinque Christi exprimit: Sextus, recogitationem sex dierum creationis in memoriam introducit, si sortes duplicentur, & ibi inuenies anima meditatione solatium: Duplex numerus, nouum & vetus testamentum esse proponit: Duplicatus quatuor angulos crucis Christi fuisse demonstrat: Bis ter repetendo, sex hydrias ex aqua in vinum conuersas esse primo miraculo colligitur: Quaternus duplicatus, octo beatitudines necessarias ad salutem prædicat: Quinarius item duplicatus, Decem præcepta seruanda ante oculos statuit: bis sex numerando, duodecim Apostolos principes fidei nostræ à Domino electos testamur.

Ergo anima, occupa te circa ignominiam vestis cum fructu tuo, *Vt exuens veterem hominem induas nouum secundum Deum*; & cùm sis nuda & inops, cooperias te veste Saluatoris, rogando, vt cùm sors de te in agone mittetur, exclames læta in separatione à corpore, con-

Eph. 4. v. 22.
Ibidem v. 24.

re, conuerte Saluator planctum meum in gaudium mihi, conscindas saccum miserum corporis mei, & circumdes me vestimento gloriæ tuæ.

CAPVT XXXI.

Irrisio Christi à Iudæis, dum in cruce penderet.

PAtientissime IESV. Constitutus in throno redemptionis, per crucem à constitutione mundi designato, iustitiâ paternâ sic iubente & volente, acerbitate dolorum plenus iacebas in lecto salutis, cùm & caput à tergo ligno premeretur, spineam coronam magis magisque cerebro imprimendo. Etsi pœna manuum mederi dolori cupiebat, pedes eo maiori cruciatu pondus sustinendo corporis affligebantur: & è contra, si pedes fatigati dolore, requiescere desiderabant, in manus eleuatas redundabat sensus & Passionis & ponderis. Inter luctum & fluctum alternantium afflictionum, quæ tua vel minima fuerat consolatio Domine? Non possum magis verbis id exprimere meis, meliùs faciam, si tuis per Regem pœnitentem allatis vtar: *In con-*
Psal. 68. v. 21. *spectu meo sunt omnes qui tribulant me,*
impro-

improperium expectauit cor meum, & miseriam, & sustinui qui simul contristaretur, & non fuit, & qui consolaretur, & non inueni: Deest ndæ circumstantiæ & Passionis, & circumstantium feritatis? & alibi per eundem Regem: *Omnes videntes me deriserunt me, locuti sunt labijs, & mouerunt caput, sperauit in Domino, eripiat eum, saluum faciat eum, quoniam vult eum:* Psal. 21. v. 7. & 8.
& iterùm in alio loco: *Deus laudem meam ne tacueris, quia os peccatoru, & os dolosi super me apertum est, locuti sunt aduersùm me linguâ dolosâ, & sermonibus odij circumdederunt me gratis. Pro eo, vt me diligerent, detrahebant mihi, ego autem orabam, & posuerunt aduersùm me mala pro bonis, & odium pro dilectione mea.* Ecce descriptio Patetica odij Iudæorum, quo ardebant contra te Christe. Psa. 108. v. 2.

Aspexisti, & circumtulisti benedictos oculos tuos, an esset, qui in diro supplicio tui misereretur, & leniret compassione mærorem. Cor tuum expectabat solatium, quæsiuisti, & non reperisti consolatorem, ante mortem non est inuentus, cuius viscera commouerentur, videndo innocentiam plùs pati, quàm nocentes. Deriserunt

te, lo-

te, locuti ſunt iniqua, addendo vulneribus plagarum vulnera labiorum, mouerunt capita ſua ſubsãnando, & dicendo, vah. *Qui deſtruis templum Dei:* verùm ipſi potiùs templum Spiritus ſancti deſtruxerunt Sacratiſſimum corpus tuum in cruce dilaniatum extendendo. Deſperare te fortè iubent, cùm ſpem tuam vanam reputant, & Deo ſolo tuam committunt ſalutem. Et hoc verè: quia Pater tuus ſalutem attulit corpori tuo, die tertia à morte incorruptibile, & impaſſibile reſuſcitando.

Mat. 27. v. 40. Matt. 15. v. 29.

Præuidit vlteriùs Dauid laudando, tuam virtutem in Paſſione, neque tu tacere permittis Patrem tuum, multò magis nos redemptos ſanguine tuo, vt exemplo tuo omnes incitentur ad laudes tibi decantandas: tu enim tanquam ſummus Doctor in cathedra Crucis, prædicâſti cumulum virtutum, & ad imitationem inuitâſti, vt os loquentium iniqua obſtruatur: quia in patibulo crucis exiſtenti, os peccatoris, & os doloſi, ſuper te apertum fuit. Quæ verò differentia inter iſta ora, & qui peccatores, & qui doloſi? fortè Dominus, omnes quicunque ad ſuam necem innocentem conſenſerunt, peccatores intel

intellexit; at in duplici genere, alij vt Iudex Pilatus & milites, lictores, executoresque decreti, verè peccatores, tantùm absque dolo putantes aliquo modo iustè à Iudæis accusatum, ideò vt nocentem affligebant, & tormentis macerabant: Alij vt Iudæi, & peccatores, & dolosi, nam & affligebant, & instigabant contra Christum. Nonné dolum ipsorum agnouit S. Augustinus, dum linguâ occidisse eos Saluatorem, insolubili conuicit argumento, gladio enim linguæ percusserunt, clamando: *Crucifige, crucifige.* Matt. 15. v. 13. &
Nonné dolus ad oculum Phariseorum apparuit, cùm dixissent? *Nobis non licet interficere quenquam*, aliud in ore, aliud in corde coquebant? Nonné dolus: *Si Rex Israël est, descendat nunc de cruce, & credimus ei?* Maiora miracula viderunt, & non crediderunt, Luc. 23. v. 21. & Ioan. 19. v. 6. Ioan. 18. v. 31.
neque descensus illos ad fidem perduci fecisset, dolus tantùm fuit, ideò additur: *Circumdederunt me sermonibus odij vndique.* Mat. 27. v. 42.
Circa crucem verba dolosa, & acerba, illusoriaq; euomebant. Debebant diligere Redemptorem pro tantis acceptis beneficijs, & ipsi modo contrario detrahebant, & insultabant. Quid interim tu Domine dixisti: *Ego* Psa. 108. v. 4.

autem orabam. Oratio tua exponetur capite sequenti.

Tu interim anima, expansis manibus ad crucis similitudinem, Redemptorem tuum lachrymis exora, vt suâ cruce à cruciatu æterno te liberet, & irrisiones diabolicas in vita, ac morte superare tibi concedat.

CAPVT XXXII.

Primum verbum Christi, pro persecutoribus in cruce prolatum.

PAtientissime IESV. In tanto contra te Iudæorum fremitu, expectabatur aliquod verbum à te proferendum: multi id ipsum auidè desiderabant. Mater tua inprimis, quæ & corde, & corpore auelli à te non poterat. Stabat miraculosè sustentatâ gratiâ tuâ, & consolationis verbum præstolabatur, sciens te nosse omnia secreta cordis, te esse Patrem consolationis, te esse Deum, qui præuenis benedictionibus, & reples dulcedine viscera afflictorum, si enim omnia expectant à te escam corporalé, vt des illis in tempore opportuno, id ipsum Mater tua exoptabat, vt pane & potu, quod est verbum

bum tuũ reficeres, fame, & siti spirituali deficienté ipsius animam, erigebat aures, attollebat oculos, vt commiserationis affectum in eam inflecteres, & compassionis sociam verbali, vel sociares mærore, vel solareris lenitate.

Dilata à te dulcissima Mater talis gratia, sunt, qui te præcedunt, & extorquent, verbum ex ore crucifixi, si diuinare permitteres, nescio an assequi posses intentum: Si enim conseruâsti hactenùs (Domina) omnia verba filij tui in corde tuo, hoc, quod proferetur, oportet vt in separato conclaui cordis tui diligenter abscondas. Thesaurus est ingens, gemma pretiosa, raritas in terra nunquam visa: Putabant aliqui Dominum nullum miraculum in cruce fecisse, ego cum Bellar: iudico, maxima, & inaudita perpetrâsse, præcipuè in septem illis verbis: Ecce in hoc primo verbo quid mirabilius ostendi potuit, quàm vt eo tempore, eo momento, quo totus in doloribus positus, circum circa sermonibus acutis laceratus, oblitus omnium & matris suæ dilectissimæ, pro persecutoribus orauerit.

Orationis eius, si quis circumstantias accuratè comprehendere vellet,

emphasim considerando, Angelico non humano intellectu assequi vix posset: *Pater dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt.* Deprecatio tua nunquam Patri displicuit, semper accepta fuit, sed multò gratior iam è cruce. Ira enim Patris, quâ propter scelera nostra contra humanum genus efferbuerat, placata est Passione tuâ, tuæ verò Passionis, compendium & finis cruci affixio.

Luc. 23. v. 34.

Videbat Pater iustitiæ suæ satis factum, successit ergo misericordia, & quæ hactenùs aures occluserat, nec in conspectum admiserat vllius hominis vocem, surdis auribus pulsati erant cæli, facti ænei, paradisi accessus post expulsos Parentes nostros gladio arcebatur, clamor Patrum in limbo, licet attollerent voces suas, non penetrabat cælos, siccitas peccatorum dominabatur in mundo, pluuia gratiæ Diuinæ nunquam in terra dimissa. Tandem penetrauit vox dilecti, remouit omnia obstacula, & impedimenta, auditum verbum, quod ad ipsa misericordiæ viscera peruenit Dei, & cælum aperuit, & ideò non Deum vocat, non alio titulo compellat Christus in cruce, sed Patris nomine vtitur, *Pater dimitte.*

Pater-

Paternum ergo reſerat affectum, voluit quondam, modo dicere Dominus: Ego ſum filius ab æterno conſubſtantialis tibi, verùm & nunc ſum filius vt homo, obedientiæ & patientiæ excellens virtute, has è cælo mecum attuli, quæ ignotæ erant hactenùs in terra, itaque exaudi me, & vt Deum, & vt hominem! vt Deus, ſatisfeci tibi paritate ſubſtantiæ, vt homo, patientiæ, & obedientiæ vſq; ad mortẽ merito, decreto me Pilati iniuſtiſſimo ſubmittendo, vt Deus, iuſtitiam implendo, vt homo, miſericordiam aperiendo, vt Deus abolendo peccatum, vt homo, pœnam eius exoluendo.

Hac ergo de cauſa ignoſci poſtulat à Patre, vt ipſe recentes plagas, & vulnera conſiderando filij benigno vultu, paterno, concederet veniam, & ne excuſatio deeſſet, adiungit: *Non enim ſciunt quid faciunt.* Parcas mihi Domine, ſciunt quid faciunt, ſciunt te eſſe innocentem, ſciunt te ex ſcripturis, & teſtimoniis Prophetarum verum Meſſiam eſſe, ſciunt te nulli malum, multis bona feciſſe, & tamen in mortem omnes conſpirârunt, & tu dicis: *Neſciunt quid faciunt* O verè miraculorum ſupremum miraculum! Imperrâſti *Ibidem v. 20.*

Christe quod voluisti, ignorantia à te excusata: alijs, statim à morte, cùm reuerterentur percutientes pectora sua; alijs longiori tempore, alijs in senectute, alijs, & electis omnibus, ad consummationem sæculi subuenisti, vt pœnitentiâ abluti, licet mille sceleribus fuerint polluti, nesciant quid faciant: Obtinuisti enim omnibus indulgentiam.

Et tu anima, imitare Redemptorem, & si quid in te frater tuus peccauerit, statim non differendo, ei dimittas. quemadmodùm Saluator tuus fecit: quatenùs in iudicio extremo tibi vicissim dimittantur offensæ tuæ, & filius alloquatur Patrem. Pater dimitte illi, quia nescit quid fecit.

CAPVT XXXIII.

Secundum verbum Christi ad latronem emissum.

PAtientissime IESV. Succedetné Mater post inimicos, pro quibus Patrem deprecatus es, & veniam impetrâsti, vt eam etiam gementem, & dolentem alloquaris? Ostendit tacens vbera materna, suspiria, & aciem luminum dirigit ad te, sustinens cruciatus inter-

internos? frustratur adhuc spe, & differtur colloquium ob maiorem acerbitatem, ad augmentum meritorum? latronem priùs saluandum suscepisti. Et licet omnes redimere decreueris, tamen ex inscrutabili sapientia id conclusum, vt non pro omnibus (quo ad efficaciam, & applicationem) verùm pro multis, copiosus tuus effunderetur sanguis. Semper Domine consueueras aliquos amare, aliquos reprobare, vt in Esau & Iacob factum, nunc idem contigit. Duos latrones pœnæ, non culpæ (vt innocens) socios habuisti, vnus consecutus gratiam, alter reiectus, & eiectus è numero Candidatorum cœlestium: Quia tamen passim nos mortales opponimus in subsidium facinorum nostrorum (eleuantes Domini misericordiam) exemplum huius latronis, possentné dari causæ, cur vno ferè temporis puncto, fontem gratiæ & gloriæ adeptus hic? Liceat mi Christe, intellectui meo debili aliquot enumerare rationes, ob quas iste ex malo latrone in bonum est transformatus.

Cur latro in cruce veniam consecutus.

Prima, inter tot circumstantes, nemo tuus inuentus causidicus, & defensor, nisi solus latro iste, innocentiam

tiam tuam publicè defendit, dicens: *Hic nihil mali fecit.* Omnes ad plagas, ad vulnera, ad crucem te Domine condemnârunt, latro verò absoluit te, & liberum à culpa, & pœna, publico pronunciauit præconio.

Luc. 23. v. 41.

Secunda, suam culpam, & pœnam debitam, socijque latronis agnouit, falsus enim est, se esse nocentem, & promeritum crucem, illis verbis: *Et nos quidem iustè* (id est, patimur) *nam digna factis recipimus.* Accommodatam suæ Culpæ pœnam non diffitetur, in quo vis contritionis consistit, initium autem pœnitentiæ, notitia est, & confessio peccati.

Ibid.

Tertia, corripit socium, & ad viam reducere nititur salutis. *Neque tu times Deum, qui in eadem damnatione es?* quasi diceret, propter scelera nostra condemnati sumus iustissimè, tu ergo timeas Deum, & noli impropeare nobis cum affixo cruci: resipiscere incipe, excita in te timorem Dei, quem ad latus vel in medio nostri habemus.

Ibid. v. 40.

Quarta, agnouit in cruce nudum moribundum, ab omnibus despectum Deum esse, vidit sub tam conciso corpore & lacero, apertè latere Dei-

Deitatem: O magna fides, & ingens gratia!

Quinta, fiduciam habuit efficacem in te Domine, dicendo: *Memento mei*: hoc innuit. Tu cùm sis Deus, non potes obliuisci & reijcere, qui ad te confugiunt. Ego peccator, & latro non sum dignus aspectu tuo, suscipe me tamen, & noli deesse mihi, in his angustijs mortis memento mei. *Ibid. v. 42.*

Sexta, Regem esse te palàm edixit, proferendo: *Cùm veneris in Regnum tuum*: de Regno quis ei persuaserat? videbat quidem scriptum, in titulo te esse Regem Iudæorum, non hoc terrestre interpretatus est, cœleste potiùs odoratus, firmiter credidit, & te è patibulo transferre debere sedem in cælum, & ipsum secum eò deducere. *Ibid. v. 20.*

Septima, desiderium sequendi te Saluator, latro non celauit, rogauit vt simul tecum iret, & te comitaretur, oblitus dolorum suorum, non aliud in ore, & corde habuit, quàm vt eò citiùs tibi adhæreret, vitam post mortem, regnum post crucem, vitam post affixionem certò sperando, ideò antelatus Matri, meruit iucundam vocem tuam audire: *Amen amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso.* Non simplici- *Luc. 23. v. 42.*

ter, verùm addito iuramento, certitudinem paradisi illi promisisti, desiderium implesti manendi tecum, nec distulisti ipsius sitim tecum conuiuendi: dicens. *Hodie:* id est, breui satiaberis torrente voluptatis post dolores toleratos. Et quia de Regno meo credidisti, fiduciâ non frustraberis, quia *mecum eris in paradiso.* Deum me agnouisti, ego te non decipiam, nam quod promitto, iuramento me obstringo, addendo. *Amen:* id te habiturum, quod desideras: Defendisti me à socio mihi illudenti, & ego tibi præparabo coronam paradisi, quâ caput tuum exornabo: Innocentem me declarâsti, & te nocentem esse prodidisti, & ego ex latrone Sanctum te faciam, remissisque tuis peccatis, mecum in gloriam introducam sempiternam. O felix latro, vnus talis, quia semel Dominus in cruce pependit.

Ergo anima, admirare talem latronem, neque tamen differas ad vltimum vitæ pœnitentiam, rarum hoc, immò vnum exemplum extat, potiùs suppliciter venerare Saluatorem, vt tempestiuè per contritionem placatus, dicat etiam tibi, *mecum eris in Paradiso*, licet non hodie, nec statim, exoluendo & hic

hic, & in purgatorio pœnam iustè infligendam.

CAPVT XXXIV.

Tertium verbum ad Matrem & Ioannem, à Christo pronuntiatum.

PAtientissime IESV. Tandem postquam latronem tuâ Passione lucratus es, Matrem, & Discipulum stantem non dedignatus es alloqui, instruens nos pro carnalibus, cœlestia potiùs curare, salutis propriæ, & alienæ magis rationem habere, quàm propinquorum, bonorũ fortunæ, ipsorumq; Parentum. Nos verò contrarium agimus, toti rebus caducis, & assiduè inuigilamus, ad consequendam vitam perpetuam vix aliquando aspiramus. Sed Domine, qualia tua ad Matrem verba? *Mulier ecce Filius tuus.* Nescio an non maioris afflictionis ignem in corde promouerint, quàm refrigerij vento lenierint commota viscera materna? Nonné Mater hæc tua? Nonné amore cæteris maiore, omnibus alijs dilapsis perseuerat sub cruce? Nonné vberibus maternis, vt antea pascebat te, iam brachijs sustentare, & deter-

Ioan. 19. v. 27.

Cur Christus in cruce pendens, non Matrem, sed mulierẽ vocauit Mariam.

gere ſanguinem cuperet ? Nonné commori tibi vitæ pretio, præferret ? Nonné euolare in aëra vellet, vt cruci tuæ ſimul configeretur ? Et tu non Matrem, ſed mulierem vocas ? Non caret myſterio.

Quando in mundo conuerſabaris, eras ſubditus Matri, & ita eam appellabas: iam ex hoc mundo ad Patrem iturus, & iterùm ſedem tuam diuinam reaſſumpturus, Matrem vocare noluiſti, quam orbam relinquebas, Deum Patrem in primo verbo nominando, ad terrena deſcendere noluiſti, vitamque hanc finiendo, & Matris, & filij nomen, vt ceſſaret, decreuiſti: non ergo addendo mœrorem Matri, tali verbo allocutus es.

At fortè aliquot de cauſis id factum. Prima ſit, vt te Deum verum in cruce declarares, qui aliter ab æterno genitus & ſine matre, & licet crucis atrocitate visâ, oculi carnei vix te hominẽ eſ-
Pſal. 21. ſe iudicarẽt, vt de te Propheta: *Ego au-*
v. 7. *tem vermis ſum & non homo*; tamen in oculis Dei Patris, verè eius te Filium eſſe non celabas, maximèque tempore Paſſionis abſconditus à cognitione mortalium, Deo Patri te Filium manifeſtâſti, vt citiùs obtineres decreti contra nos lati abolitionem. Se-

Secunda, verum dolorem agnoſcebas in Matre, quæ ſe mulierem derelictam plangebat, idem & tu affirmabas, quod eius cor mollire debebat, cùm videret gratam accidere tibi ipſius compaſſionem, quæ dilecto placere omnibus rebus anteponebat.

Tertia, vt eſſet diſtinctio, & interſtitium inter filiationem tuam & Ioannis: ſicut enim per Angelum Gabrielem inſtinctu Spiritûs ſancti, Mater tua renuntiata eſt, & proclamata, ſic tuo ore in cruce Apoſtolus dilectus Matre tuâ cohoneſtatus eſt.

Quarta, vt in eo ipſo Matrem conſolareris, in quo maior eminebat dolor: De amiſſo filio lugebat, & ſe quaſi non eſſe Matrem ſentiebat. Itaque tu Domine appellatione mulieris, loco tui, alterum filium conceſſiſti (& ſi dicere auſim) tuo iuri renuntiâſti. Ad Ioannem conuerſus reciprocè, & in Matrem ſuam, tradidiſti: *Ecce Mater tua.* Pro vno verbo interpretatur Eccleſia, & ad Matrem, & ad Ioannem tua prolocutio, & verè ſic. Caſtitati vnio debebatur, Matrem cum Filio vno verbo coniungi decebat. Certè Ioannes præmium ingens tulit perſeuerantiæ, Quid enim nobilius ei contingere

Ioan. 16 v. 28.

poterat, quàm Dei Matris Filium, ab ipso Deo in suggestu Redemptionis proclamari? quàm fratrem Dei publicari? Ita & anima, sub cruce stare, & de Passione Christi participare, eius meriti est, vt Filij eiusdem Matris vocentur à Domino, & in terris hîc, nam in cœlo filij Dei vocabuntur. In Matre sua Saluator Ecclesiam designabat, in Ioanne nos, in vera Catholica religione existentes, figurabat. Quid ni? In Ioanne nos omnes Matri suæ cômendauit. Recepit itaque eam Discipulus in suā, fouebat, nutriebat, colebat, vt Matrem.

Exemplum sequaris anima, in corde tuo habitet dilecta Maria, vera Mater nostra, semper adhæreat præcordijs tuis, reficias te memoriâ eius, vt recreeris delectabiliter: proficias de virtute in virtutem, vt consoleris vtiliter, in cursu peregrinationis tuæ: assiduè eam inuoca, vt consummes feliciter: Quando cogitas de cruce cum dolore, realiter adstas Matri & Ioanni. Quid iucundiùs, quàm talibus sociari? & quidem, cogitatione nunc, erit quando poteris deduci ad locum habitationis cœlestis, vt & mente te recipias in suã: iam Filium, iam Matrem foueas in corde

corde tuo: tua hæc est terrena residentia: transfereris propterea in perpetuam Dei hæreditatem, vbi mansiones multæ sunt, & pro te ex infinita eius misericordia, non deerit sedes; quod procidens coneris impetrare.

CAPVT XXXV.

Ante quartum verbum Christi tenebræ.

PAtientissime IESV. Non decebat aliter sub tempus mortis tuæ, cùm terra hominem factum, Deum non lugeret, necesse fuit, vt squallida vmbra, cælum, tantum facinus deploraret. Hominem esse te putauit tellus, & illum quidem crassissimo errore, non bonum, quia damnauit, quantæ tenebræ? Sciebat populus Hebræus Messiam venturum, signa, quæ D. Ioanne Baptistâ digito monstrante, erat facturus, non ignorabat, imò euntem clamantem audiebat: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.* Per os Prophetæ, vt è tenebris illis corda eorum emergerent, lectioni propositum: *Illuminare his, qui in tenebris, & in vmbra mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis;* viâ pacis per Ioan. 1. v. 29. Ioan. 1. v. 79.

cis per te Domine calcata, & rubicundo sanguine notata. Alius item ex Prophetis inuitat Hierusalem, vt surgat è
Isai. 60. v. 1. tenebris: *Surge illuminare Hierusalem, quia venit lumen tuum, & gloria Domini super te orta est, quia ecce tenebra operient terram, & caligo populos.* Lumen fuit non aliud, nisi Christus.

Tenebræ hæ, quæ in Passione obscurárunt terram: & tamen nihil profuerunt, omnes similes admonitiones: noluit nominatus populus Hebræus credere, obturante malitiâ aures: noluit peiori ignorantiâ, quia minùs viderunt & intellexerunt, quàm Pagani. S Dionysius in errore Ethnico existens, videns has in monte Domini te-
S. Dion. Areop. nebras, erupit in illam vocem: *Aut Deus natura patitur, aut machina mundi dissoluetur.* Et Iudæi adstantes propè, & intuentes hæc omnia, nihil commoti in tenebris incredulitatis perseuerantes, persuadente inferno, delitescebant.

Quando ergo non dolebat tellus ob mortem Filij Dei, cælum induit lugu-
Sol & luna cur in morte Christi bre pallium: Sol & Luna, contra cursum consuetum, & motum cœlestem, tenebras assumpserunt, vt vel sic eru-
dirent

dirent ignorantem mundum, & quale facinus in Deum commiſerit, docerent. Sol, Deum eſſe qui patitur, agnouit, cùm lucem ab ipſo creatam abſcondit: indignum ratus lucere tum, cùm Creator lucis, & humanitate, & mortalitate obſcurabatur. Luna, mutuatum lumen non recepit à ſole, cùm humanam naturam à Deo aſſumptam in tormentis ſummis pendere vidit, vel potiùs videre noluit. Sol Chriſtum deſignauit, qui hactenùs prædicatione, conuerſione, ſanatione, ad vitam æternã inſtructione prælucebat, nunc elinguis pœnè factus indecenter moriebatur, & ſol operari lumine ſuo deſijt, tenebriſq; ſuis tacentẽ ſequebatur. Luna Matrẽ adſtantem repræſentauit, quæ antea illuſtrata, conuerſatione dilecti filij, plena gratiâ erat, iam quaſi repulſa, & alteri tradita, deſolationis illius miſeriam plangebat, nouiluniumque maternitatis atro lugebat colore. Tu Domine, vt verus ſol & increatus, valedicebas cum anguſtia animi terræ, creatus ſol oblitus proprij luminis, quaſi relinquebat terram. Tu vera Luna, Mater Dei, non conſolationes, ſed acerbitates participando à tuo ſole, defeciſti languida & obſcura, in lu-

tenebras induerunt.

ctu noui doloris mansisti. Qualis tua Christe lucta erat cum morte? cùm ferè tribus horis nihil admittendo solatij, vt plus patereris, noctem è die fieri permisisti: vtque augmentum succederet dolorum, diem in noctem vertisti.

Cur tenebræ tribus horis factæ.

Cur tamen trium horarum spatio lumen subtractum? fortè sæculorum spatia, quæ tenebris infidelitatis totum orbem cooperuerant, designata sunt. In Lege naturæ, vix in arca reperisti aliquot, qui euaserunt diluuij pœnas. Enoch transportatur, Iob ab ipso Deo commendatus, rarum lumen fidei in orbe: In lege Mosaica quàm pauci illuminati? vix ipse Deus inuenit sex millia in tanto mortalium numero, & gloriatus est de tot seruis, *qui non curuauerunt genu ante Baal*; licet Elias non putauerit tam magnum numerum. In deserto non multi credentes: ex Exploratoribus terram sanctam duo tantùm splendentes fide inuenti: ipsemet Moyses defecit in fide, cùm de petra, educere posse aquas Deum hæsitasset. D. Ioannes in Apocal. centum quadraginta millia Iudæorum tantùm, lumine æterno condecorandos præsciuit. In lege gratiæ, maius quidem lumen

3. Reg. 19, 18.

lumen ab initio, sed & tenebræ repertæ, iubebat afferri, & narrabat allatum lumen Simeon cantando: *Lumen ad revelationem gentium:* verùm etiam addiderat: *positum in ruinam & resurrectionem*, illud lumen. Ecce iam, Domine, cum tuo Patre cœlesti calculum inibas, ponendo ante oculos tuos electos, & vicissim tot sectas diuersas, & improbos Catholicos, quibus mors tua in ruinam, & quibus in resurrectionem foret. *Luc. 2. v. 32.*

O anima mea gemens & tristis, in tenebris ex habitu peccatorum contracto sedens, surge & illuminare, quia venit lumen tuum Saluator, & passus est. Roga ergo, vt ante decursum vitæ in tenebris pœnitentiæ, emundando delicta tua, possis in limine alterius vitæ, cœlesti lumine Maiestatis absconditæ Diuinæ, in æternum illuminari.

CAPVT XXXVI.

Quartum verbum à Christo in cruce prolatum.

PAtientissime IESV. In summo gradu patientiam declarâsti, & os loquentium iniqua obstruxisti, cùm diceres: *Deus meus, Deus meus, vt quid dere-* *Marc. 15 v. 34.*

dereliquisti me? verùm vt apes ex herbis odore grato fragrantibus, suauissimum mel colligunt, sic araneæ ex ijsdem venenum conficiunt: non aliter ex tuo sacratissimo verbo factum, inuenti peruersi, qui non erubuerunt blasphemiæ virus euomere, & te in desperationis (quod horret & mens cogitare, & calamus scribere) foueam incidisse. Apage infausta aranea Caluine, mel dulcissimum exprimere tu anima potes, consideratione locutionis Domini: Optimè agnouit D. Paulus, dum suâ sententiâ prædicationem crucifixi fore: *Iudæis scandalum, gentibus stultitiam*, prædixit. Et nostro æuo sectis varijs, nonné scandalum oritur? nonné stultitia? Quidam affirmabant, non Saluatorem passum, sed phantasma, alij vtramque naturam & Diuinam, & humanam Passioni submisenam, similesque nugas subtilitate curiosâ & blasphemâ excogitauerunt.

Tu Anima recto tramite ito, immitte in cor distinctionem, & pondus verbi. Non dixit Dominus: *Pater, vt quid me dereliquisti*, vt in primo verbo, sed Deum, & iterùm Deum bis inclamauit, vt vtramq; naturam exprimeret, & se, & Deum verum, & verum homi-

hominem proprio ore confiteretur, voluit ſignificare, dicens ad Patrem: Tu es Deus meus, qui ab æterno me ſimilem tibi genuiſti, ijſdem proprietatibus, attributis ornâſti, vt in omnibus æqualis tibi ſim, (nam & ante Diſcipulis dixerat: *Ego & Pater vnum ſumus,*) *Ioan. 10. v. 30.* in illa ergò natura Diuina cùm ſim, etiam aſſumptâ humanitate, in Cruce pendendo nihil patior. Impaſſibilitas eſt propria naturæ meæ Diuinæ ab æterno, licèt totus mundus conſpiraret, nihil mihi nocere poteſt: Verùm in natura humana verè patior, verè exoluo debita, verè à te Deus meus, à quò animam & corpus in tempore accepi, fateor me in tormentis à te eſſe derelictum, cùm enim acceſſit reſolutio & tua & mea, vt iuſtitiæ pro omnibus peccatis totius mundi ſatisfacerem, ſciui onus eſſe magnum cum Pſalmiſta repetendo illa verba: *Iniquitates* (non *Pſal. 37. v. 5.* meæ, ſed populi mei) *ſupergreſſæ ſunt caput meum, & ſicut onus graue grauatæ ſunt ſuper me,* totus laceratus plagis, onere ſpineæ Coronæ ſuper caput meum grauatus ſum.

Præſciueram ego me derelictum à te fore Deus: ſi enim conſolationes aliquæ intermixtæ doloribus fuiſſent,

tole-

tolerabilior Crux esset, at plenè expiare decreui delicta hominum: Calicem propinatum mihi, in horto à te ad feces, vsque exhaurire proposui, & quid restabat, nisi vt omni vndequaq; adueniente solatio priuarer. Scelera enim mortalium ita misericordiam tuam læserant, vt irata iustitia æternos cruciatus præuaricantibus præparauerint: ideò ego aduertendo furorem tuum, & sententiam tàm iustam molliendo, commutaui ad tempus in tantos meos dolores, vt me derelictum à te (à quo nunquam separari potui) esse voluerim, & id publico in loco confessione meâ non celauerim. Conuersus verò ad nos, vt Magister docuit, quanta sit grauitas peccati, vt tam dilectus Filius alienis sceleribus coopertus, derelictus fuerit à benignissimo Patre, Deus in humana natura à Deo, consolationis fons, à Patre totius consolationis.

Hic siste gradum mentis anima mea, intuere interno & externo oculo crucifixum, condoleas illi, vel potiùs tibi, cuius causâ in tantas angustias reductum vides pro te Saluatorem; Si ergò, pro tuis sceleribus immittit tibi Deus aliquod flagellum, non molestè

feras,

feras, non incuses cœlum, & Dominum cœli, non te innocentem, & minimè promeritam pœnam iudices: potiùs dic: Iustè hoc patior, & minùs quam merui: iustè à te derelinquor in tribulatione pro meis delictis, cùm Dominus pro meis fuit derelictus, & cùm mihi propono hæc omnia propter meam salutem facta esse, infinitas Maiestati tuæ Diuinæ ago gratias, & peto, ne me in agone derelinquas vltimo, imò sanguine tuo corrobores, & singulari gratiâ adiuues, & sicut Martyribus & Sanctis tuis videbaris aliquando defuisse, alijs in turpibus cogitationibus, à corde discessisse, tamen & auxilium submittendo, & vagas cogitationes repellendo, victoriam obtinere concessisti, mihi quoque Clementissime Domine subuenias, illucq; introducas vbi nunquam à te disiungi possim, verùm visione tuâ æternâ in æternum frui concede.

CAPVT XXXVII.

Quintum verbum à Christo in Cruce prolatum.

PAtientissime IESV. Quis dubitasset in tanta atrocitate pœnarum, vt non

non sitires? Per multas horas fatigatus verberibus, & crucis onere in processione longa, & extensione membrorum in cruce laniatus, & elocutione verborum: præsertim valido clamore præcedens, verbum pronuntiando, lassus, raucedinem guttur tuum delicatissimum contraxit, inde ingens orta sitis. Diuersè ab Euangelistis describitur, in siti tua potûs à Iudæis propinatio.

Ioan. 19. v. 28. S. Ioannes sic: *Postea sciens Iesus, quia iam omnia consummata sunt, vt consummaretur scriptura dicit: Sitio. Vas ergò positum erat aceto plenum. Illi autem spongiam plenam aceto, hyssopo, circumponentes obtulerunt ori eius.* S. verò Lucas: *Illudebant autem ei, & milites, accedentes & acetum offerentes illi:* S. Marcus bis potûs mentionem facit, dicens: *Dabant ei bibere myrrhatum vinum, & non accepit*, & iterùm: *Currens autem vnus & implens spongiam aceto, circumponensq́ue calamo, potum dabat ei.* S. Matthæus etiam duabus vicibus propinatum potum annotat: *Dederunt ei vinum bibere cum felle mixtum*, & cùm gustasset, noluit bibere, & inferiùs: *Continuò currens vnus ex eis, acceptam spongiam impleuit aceto, & imposuit arundini, & dabat ei bibere.*

Luca 23. v. 36.

Mar. 25. v. 23.

Ib. v. 36.

Matt. 27. v. 34.

Matt. 27. v. 48.

Consi-

Considera anima duabus vicibus siue Iudæos, siue milites obtulisse potum Domino ante crucifixionem: vel vino mixtum, vel myrrhatum vinum; crucifixo & declaranti se sitire acetum appositum ori: Quis vnquam tam amaro potu credidisset in tormentis refici Redemptorem? Consuetudo fuit & est, vt ante mortem recreentur, & refocillentur vires condemnatorum, bonum vinum bibendum conceditur, & puto latronibus duobus id factum, solus Dominus & ab hac concessione exclusus, magis potius afflictus: Quis fel & myrrham posset bibere, ideò noluit ipse. Postea affixo cruci, acetum circum positum labijs. Ita displicuit vtraq; potio Christo, vt priùs per Prophetam lamentaretur: *Dederunt in escam meam fel, & in siti mea potauerunt me aceto.* Talisné gratitudo secuta? Dominus saturauerat in deserto septem millia panibus: Dominus eduxerat è petra fontem, vt populus Hebræus sitiens impleretur; Dominus Samaritanæ obtulit aquam, ex qua si biberet, non sitiret in æternum: Dominus clamabat die magno festiuitatis: *Si quis sitit veniat ad me, & bibat*, & cùm Dominus ipse sitit, datur ei fel,

Psal. 68. v. 22.

Ioann. 7. v. 37.

ei fel, datur ei acetum ? O ingratitudo mortalium ! sic fieri debuit, imò vt fieret ita placuit Domino nostro. Ideò S. Ioannes addit : *Vt consummaretur Scriptura. Dixit : Sitio.*

Ioan. 19. v. 28.

Pendens Saluator sciebat de se scriptum, & vt omnia, quæ de ipso à Prophetis erant prædicta, ad effectum deduceret dicendo : *Non veni soluere legem, sed adimplere.* Vrgebatur duplici siti, ideò bis potu tractabatur, vnâ externâ oris, vt dolor linguæ & labiorum restaretur, potuque execrabili, quem & reiecit, maius adderetur tormentum. Internâ alterâ, & hæc maior, quam potiùs exprimere voluit verbo : *Sitio.* Nouerat ex nimia, & inexhausta, & absque fundo charitate, non omnes saluandos fore, licet tantis Passionibus anima eius obrueretur, itaque tali oratione vsus ad Patrem. Propinâsti mihi calicem exhauriendum in horto, feci satis mandato tuo, ebibi totum, cùm videam non omnes Passione lucrandas animas ; adhuc sitio : porrige similem calicem & illum sumam, tantùm electorum augeatur numerus, imitati hanc sitim Christi Sancti. Dauid, quomodo licet vsque ad animam eius intrâssent aquæ, extollit vocem dicens :

Matt. 5. v. 17.

Quem-

Quemadmodum ceruus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus: variè sitiebant Sancti: alij, ad gloriam Dei aspirabant, vt hic *Sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum, quando veniam & apparebo ante faciem Dei.* Alij, vt paterentur sitiebant, vt illi: *Auge patientiam, & auge dolorem.* Alij, vt lucrarentur animas, vt illi: *Cupio anathema esse pro fratribus meis.*

Psal. 41. v. 2. *Psal. 41. v. 3.* *S. Aug.* *Rom. 9. v. 3.*

Tu anima mea sitias hoc, quod Dei misericordia vult, ipsius te resigna voluntati, Saluator sitit tuam salutem, dicens: *Sitio.* Porrigesné illi fel & acetum? Damnares te ipsam, & tamen cum Iudæis id facis, peccata tua mortalia sunt fel, venialia acetum, hæc propinas Domino pro omnibus, quæ retribuit tibi, sitias potiùs verum amorem Christi, ipse te certò reficiet, crede mihi, & hîc cibo cœlesti in Eucharistia, & in altera vita cibo visionis suæ, vt non esurias, neque sitias in æternum.

CAPVT XXXVIII.

Sextum verbum à Christo pronuntiatum in cruce.

PAtientissime IESV. Nunc tandem deuentum ad finem, & complementum tuæ vitæ, vel potiùs nostræ redemptionis, & de te per Prophetas
Ioan. 19. v. 30. prædictionis: ideò *Consummatum est*, Sanctissimis labijs enuntiásti; nam cùm ante vt consummaretur Scriptura dixisti: *Sitio:* ita cùm nihil restaret:
Ib. v. 28. *Consummatum est:* subintulisti Antequam hoc verbum examinabitur, fortè dubietas occurret? Cur si consummatione omnia impleta, adhuc vnum verbum, quod sequetur, restat? Certè ruminando, quid posteriùs Dominus elocutus sit, potest aliqua oriri quæstio: si enim consummata erant omnia, quare intererat, vt Spiritus Patri redderetur post consummationem. Et tamen ratio, & textus Euangelistarum magis inclinat, vt præcedat verbum: *Consummatum est*.

Ratio hæc, quæ facta sunt hactenùs, propter nostram salutem sunt acta, at Deo Patri offerre, & reddere acceptam animam ab obedientissimo Filio dignum erat, vt in articulo egressus animæ à benedicto corpore, peragere-tur extremum obedientiæ. Deinde
Ioan. 19. v. 30. cùm in S. Ioanne legatur, dixit: *Consummatum est, & inclinato capite, tradidit*

didit Spiritum. S. Lucas autem : *Clamans Iesus voce magnâ, ait: Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum: & hæc dicens expirauit.* Potuit ergò inclinando caput adhuc dixisse. Et cùm duo Euangelistæ Primi, voce magnâ clamâsse Dominum ante expirationem docerent. S. Lucas hanc vocem tradit fuisse, commendationem animæ Patri, conuenientiùs itaque: *Consummatum est:* antecessisse vltimo, quod ponetur verbo.

Matt. 17. v. 50. & Luc. 23. v. 39.

Nobis potiùs considerandum superest, quid hoc verbum denotet: *Consummatum:* & quid intellexerit, Christus in cruce? Inter alias causas descensus de cælo Redemptoris fuit, vt adimpleret omnia Prophetarum oracula, quòd tam diligenter executus est, vt ipse dixerit sæpiùs. *Iota vnum, aut vnus apex non præteribit de lege, donec omnia fiant:* id potissimùm in mysterio Incarnationis, & Passionis clarè patet, si attentè conferas & Psalmos, & Prophetarum scripta, ad vnguem Saluator impleuit, vt ergò & in cruce Testamentum condendo idem approbaret, dixit: *Consummatum est:* Totum, quod de illo à Prophetis fuerat præcognitum. Vita Christi exemplo

Matt. 5. v. 18.

nobis fuit, & quasi manu ducebat, quomodo nostram eidem conformare deberemus, ideò non aliquam specialem, communem potiùs elegit, sæpè admo-
Ioan. 13. v. 15. nendo: *Exemplum dedi vobis, vt sicut ego facio, ita & vos faciatis.* Ideò S. Ioannes dixerat ante institutionem SS. Sacramenti in illa cæremonia vltimæ
Ib. v. 1. cœnæ: *Cùm dilexisset suos, in finem dilexit eos:* id est, vsq; ad hoc vltimum verbum in cruce dictum: *Consummatum est*, intelligere voluit Dominus, quæcunque potui facere & pati, omnia ista pro liberando humano genere facta: propterea canitur die Passionis
Isaia 5. v. 4. de Saluatore: *Quid vltra facere debui, & non feci?* Ac si dixisset: ad vltimum halitum insudabam structuræ redemptionis, iam eam absolui: Consummatum est ædificium tam nobile, & tam gratum Deo Patri. Verùm reliquit nobis, vt ante dictum est, exemplum, & quidem duplex, & omnium virtutum semitam, & perseuerantiæ studiũ.

Passio itaque Christi est prototypon singulare, ex quo anima Christiana possit aliquam virtutem sequi, & illam pro scopo itinerarij sui constituere, hinc Sancti præcipuè in vna aliqua virtute excelluerunt, vt S. Franciscus in humi-

humilitate, S. Paulus in doctrina, & alij, Martyres in patientia, Confessores in charitate, Virgines in castitate, hæ virtutes ex vitæ Domini imitatione deductæ. Etenim in excessu, in Saluatore nostro concurrerunt omnium virtutum eminentiæ. Patientia sine exemplo, (non enim naturaliter id perferre vlla poterat creatura, quæ à Domino perpessa legimus) humilitas profundissima, cum qua certare nemini concessum: Mansuetudo inenarrabilis, cui non datur assimilari: silentiũ perfectum, quod caret paritate; Charitas supereminens, quæ è cælo allata, in cælum in summo gradu excellentiæ cum Domino ascendit.

Quare consummatum verè nostræ redemptionis opus, ad summam deuenit perfectionem, non datur vltra. At, ad omnes has virtutes perseuerantia necessaria, hæc omnes coronat, ipsa est laurea perfectionis omniũ, vt ergò doceret nos, & perseuerantiæ donum in cruce impetraret à Patre, Redemptor dixit: *Consummatum est*, rogando Patrem, vt electis ad vltimum halitum perseuerantiæ gratiam impertiretur.

Væ anima tibi, pro cuius salute con-

consequenda, ad consummationem Christus laborauit,& tu in tua propria absente perseuerantia oscitanter procedis? Roga demissè Christum, vt ipse det tibi ad consummationem spiritus vltimi tui, in eius seruitio durare, vt possis dicere liberè in extremo transitu, fidem seruaui, cursum feliciter consummaui.

CAPVT XXXIX.

Vltimum verbum, à Christo in Cruce dictum loco Epilogi.

PAtientissime IESV. Liberalitas tua in vita, & in morte enituit omnibus, omnia enim nihil sibi relinquendo distribuisti, & si posset prodigalitas virtus vocari, (quod absit) in te eminenter appareret, de te tu ipsemet dixisti: *Vulpes foueas, & aues nidos habent, & Filius hominis non habet vbi caput reclinet.* O verè sic? sed nonne in cruce habuisti ligni residuum supra caput, vbi illud deponeres? Fuit quidē lignum, sed quod ampliùs læderet venerabile caput, cùm applicare voluisti ligno, intermediæ spinæ magis pungebant, acriùs intrabant in cerebrum, retundebantque acumine repositum

Matth. 8. v. 20. & Lucæ 9. v. 58.

verti-

verticem, veriùs quòd nec in cruce fuit capiti hoſpitium, niſi ad tormentum, omnia diſtribuiſti dona ſupernaturalia, virtutes tuas, poteſtatem miraculorum diſcipulis reliquiſti, in Paſſione, & morte ſanguinem copioſiſſimè ſparſiſti in terram, in parietes, in columnam, in carcerem, in veſtes, in plateas, in crucem, vt omnibus prodeſſet ad ſalutem. Crucem tuam integram permanere prohibuiſti, immò in minimas particulas diuidere mandâſti, vt multis ſolatio eſſet, & participatio tui, de morte, & diabolo triumphi: Veſtes militibus, quaſi pro ſtipendio, in luſum ceſſiſti: Matrem Ioanni, & viciſſim commendâſti: Paradiſum Latroni aperuiſti: Corpus terræ commiſiſti.

Nihil reſtabat iam niſi Spiritus, & ille cui? Non debebatur ſpiritus reddi, niſi ei à quo eſt acceptus, niſi ei cum quo eſt Spiritus, niſi ei cum quo in æternum erat manſurus. Patri ideò dixiſti: *Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum:* Non vocas Deum, *Domine*, ſed Patrem appellas, parando enim reditum in cælum, depoſitâ ſarcinâ mortalitatis in ſepulchro, reuertebaris quaſi ad primogenituram tituli Filij, quem habebas, antequam *Lucæ 23. v. 57.*

 mun-

mundus esset, dixisti hoc verbum, vt obedientiam præstitam tanquam Filius Patri, vsque ad vltimum exitum animæ è corpore testareris. Pronunciâsti illud, vt placatam iram paternam hominibus declarares, ita vt omnes filij electi possemus nominari Patris æterni. Tu primogenitus omnium decedens è mundo vocâsti Patrem. Vt autem ad oculum ostenderes, expectâsse spiritum tuum cum voluptate Patrem, vti Filium è longinqua, & periculosa redeuntem peregrinatione, idcircò addis: *In manus tuas.* Si enim filium prodigum illum in Euangelio, licet indignũ, & qui omnia bona à Patre accepta cum meretricibus consumpserat, & dissipauerat inutiliter, tamen receptum à Parente legimus, quid putamus, qualiter Deus Pater Spiritum Saluatoris, omnibus hostibus superatis, tam multis redemptis, morteq; insuper suâ, morte contritâ, salutauerit, exceperit, in amplexusque eius ruerit? Non potest comprehendi hoc intellectu mortali, nihilominùs adumbrare voluit Dominus, & hac de causa adiecit Spiritum se resignâsse in manus Patris.

Manus Dei Patris qua?

Quæ istæ manus; Non aliæ, quàm mise-

misericordia & iustitia, vna tantùm manus Dei hactenùs in mundo apparebat, videlicet iustitia, quæ rigidè terrebat & regebat terram, omnia plena horrore, & desperatione erant. Caim occiso fratre de misericordia desperauit, quinque Ciuitates ignem euitare non potuerant, aqua deleuit creaturam, pro vno peccato multa millia in deserto Iudæorum absorpta à terra. Quando verò Filius Dei, vtramq; manum extendit in cruce, vtraque manus Dei Patris visa in terris. Misericordiæ manus delapsa è cælo, æqualiterque in terram cum iustitia descendit. Prædixerat Dominus de hac manu, promeritam à se mundo, asserendo; interroganti enim Petro, an septies, si peccâsset frater in eum, posset dimittere: *Et septuagesies septies*, id est absque numero, censuit dimittendum, non visa hæc manus ante. Dum ergò Dominus dixisset: *Pater, in manus tuas commendo Spiritum meum:* intelligendum, Deo Patri Filium commendâsse Passionem suam, & per Passionem, obtentam misericordiam, ita Patrem alloquendo. Vides mi Pater, vtramq; manum clauis æqualiter affixam, & lacenatam, tu viceuersa æquali lance, & iu- *Luca 23. v. 46.*

stitiæ, & misericordiæ sinum ostende creaturæ tuæ in mundo viuenti, vt si instigantibus peccatis, iustitia vellet districtiùs punire delicta, misericordia excipiat ictum, & furorem tuum auertat, propterea commendo Spiritum meum diligenter, vt reuocet tibi in memoriam non solùm iustitiam, sed & misericordiam debere hominibus communicare cælum. Vltimorum verborum meorum sis memor Pater, & ideò nihil ampliùs ante emissionem spiritus Dominus est locutus.

Tu anima, deplora scelera tua, vt quando veniet hora illa, quâ spiritus tuus separabitur è corpore, eâdem oratione vti possis, dicens: Domine Iesu Christe, in manus tuas commendo spiritum meum, suscipe illum, & perduc è morte ad vitam æternam, tuo cruore apertam.

CAPVT XL.

Christus inclinato capite emisit Spiritum.

PAtientissime IESV. Dilectus tuus Discipulus & Euangelista, describit hanc tuam vltimam ceremoniam ante
Ioan. 19. v. 30. mortem, his verbis: *Et inclinato capite tra-*

ne tradidit Spiritum. O verè mira circumstantia: & non frustra, vt hoc modo & non alio, Spiritus iam traditus ante Patri, reciperetur ab illo. Digna tamen admiratione res, & possunt depromi causæ aliquæ, meditatione, cur inclinato capite emiserit Dominus Spiritum.

Primò quidem generaliter, & communiter potest dici inclinationem capitis secutam propter debilitatem corporis, adeò vt necesse fuerit caput in corpore reclinare, tanquàm eneruatum, doloribus flexibile factum, & vigore sensus destitutum, verùm altiùs & profundiùs, est considerandum. Docuerat Christus prædicando: *Discite à me, quia mitis sum & humilis corde.* Quod ipsa re totâ vitâ executus est, modestia illius omnibus nota, maximè in Cruce, cùm improperatoribus sibi in faciem, nihil responderet; quod ipsum & per Regem Prophetam testatus est: *Ego autem tanquam surdus non audiebam, & sicut mutus non aperiens os suum, & factus sum sicut homo non audiens.* Verè Domine mutus fuisti, at summè etiam humilis: humiliâsti enim te vsq; ad mortem & mortem Crucis: quid adhuc deerat humilitati:

Quare Christus inclinato capite Spiritum emisit.

Matt. 11. v. 29.

Psal. 37. v. 14.

Non poteras alijs membris affixus in Cruce, corpore toto exercere ampliùs, capite ergò demisso suprema humilitate eam virtutem commendando, morte tua sigillâsti, vel post emissam
Luca 23. v. 46. vocem: *Pater in manus tuas, commendo spiritum meum*; respondit illi Pater, nobis ignoto responso, aut in hunc modum eum alloquendo: veni dilecte mi fili, accipe Coronam, quam promeruisti, inimicos omnes superando, de ipsa morte triumphando, scelera vniuersa humani generis exoluendo, exaudita est tua efficax oratio, fiet, quod pe-
Hebr. 5. v. 7. tis, (illud ipsum & S. Paulus docet, *exauditum esse Dominum pro sua reuerentia*, cùm ad Patrem pro nobis in Cruce supplicâsset) Christus itaque & Patris voluntatem declarando, & suæ cum ipsius conformitatem approbando, & annuendo sacrosanctum caput inclinauit.

Si enim in horto cùm calicem passionis bibere proposuisset, resignauit & subdidit voluntatem propriam paternæ, quantò magis nunc cùm victor rediret ad Patrem. Psalmus ille hoc ipsum exprimit. Dicit enim Pater ad
Psalm. 2. v. 8. Filium: *Postula à me*. Hæc petitio facta potissimùm in Cruce, & tam efficax,

cax, vt statim responsionem à Patre habuerit: *Dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.* Dominus gratias egit demisso vultu, & tradendo Spiritum caput cum reuerentia inclinauit. Vel, quoniàm Christus profitebatur se esse vitam, viam, & veritatem, ipsâ re comprobauit. Veritatem docuit in mundo, vitam se esse demonstrauit resurrectione, cùm vi suâ morte depulsâ ex sepulchro exiuit, in gloriosoq; corpore frequenter apparuit, ac in cœlum videntibus discipulis ascendit: viam verò se esse ostendit in emissione spiritus, caput benedictum inclinando, declarauit, quo iret, corpore scilicèt ad sepulchrum, animâ ad inferos sub terram in limbum ad eliberandos Patres descendit. Si Sanctis congruit illud dictum sapientis: *Visi sunt oculi insipientium mori, illi autem sunt in pace.* Quantò magis Domino Saluatori nostro competit? Iudæi putabant esse mortuum, de obsignatione sepulchri cogitabant, Redemptor verò, tum exordium, & primum passionis fructum exercuit educendo è carcere animas, quæ erant à tot millibus annorum detentæ, verè fuit in pace, quia per illum

Psalm. 2. v. 8.

Sap. 3. v. 2.

facta

facta pax, inter cœlum & terram, inter Creatorem & creaturas, inter iustitiam & misericordiam, quæ se mutuò osculatæ sunt, pacem secum tulit in limbum, bello finito cum Dracone Infernali, cuius possessa abstulit spolia.

Anima mea, gratias age pro te Crucifixo Domino, quòd Doctor humilitatis vltimum actum in exemplum nostrum elicuerit, valedicendo mundo in separatione benedictæ animæ, à sacrosancto corpore, supplex adora & & exora inclinando ad terram caput tuum, vt quando tibi eadem separatio instabit, cum omni debita reuerentia & humilitate tradas, à quo accepisti Spiritum, nec cesses petere, vt sicut è limbo Saluator eduxit animas Patrum, ac ouans secum ad coelum deduxit, ita & te merito crudelissimæ passionis suæ, si te peccata ad Purgatorium iustè condemnabunt, liberet à pœnis, & in gaudia æterna recipiat.

ACTA

ACTA CHRISTI post Passionem.

LIBER TERTIVS.

CAPVT I.

De quinque rebus factis statim post expirationem Christi in Cruce.

PAtientissime IESV. Reliquisti mundum & vitam in Cruce, sed signa horrenda secuta sunt tuum obitum, quæ S. Matthæus Euangelista describit, quinque numero: *Et ecce velum Templi scissum est in duas partes, à summo vsque deorsum. Et terra mota est; Et petræ scissæ sunt: Et monumenta aperta sunt, & multa corpora Sanctorum, qui dormierunt surrexerunt,* horrore impleta sunt omnia? & rectè: nam si homines & præcipuè tui inimici, tunc exultabant te, terrerentur statim illis prodigijs, & illorum crassam ignorantiam redarguerent, gesta inaudita, Consideranda breuiter hæc omnia. *Matt. 27 v. 51.*

Cur velum templi scissum?

Et primò de veli scissione, in veteri testa-

testamento: hactenùs veluti homines erant, in desertoq; dùm essent in nubibus tantùm, Dominum audiebant loquentem, sacrificia in sanguine animalium perficiebantur, apud solos Iudæos vera religio fuit, alijs gentibus velamen erroris, fidem obumbrabat. Qui decedebāt à vita hac, etiamsi purgati per pœnitentiam, non rectâ viâ ferebantur in cœlum, velum erat carcer Limbi, quo inclusi ad Aduentum Messiæ detinebantur: Nunc per mortem Christi, velum hoc meritò disruptum est: iam enim os ad os locutus est in Carne Dominus, & post resurrectionem affatus est discipulos, & alios, & multis Sanctis adest præsens sine timore, potiùs cum summo amore; sacrificium peragitur in Ecclesia vniuersa, non in vitulorum sanguine, verùm Agni Immaculati, memoria passionis renouatur quotidiè in toto terrarum orbe: Non solùm Iudæis, at omnibus gentibus & nationibus patet aditus ad cœlum: Limbus nunc vacat. Purgatorium solùm non detersos per Sacramentum pœnitentiæ, retinet: Tu anima scinde velum, quod est inter te & Deum, hoc non est aliud nisi peccatum: vel potiùs obsecra Deum, vt ipse per Passionem

onem & Crucem scindat velum delictorum tuorum, & te admittat ad visionem beatificam.

Secundum signum, quòd terra mota fuerit, præ timore id factum, cùm Deum in se sepulturæ officio debuerat habere, agnouit magis indignitatem suam, quàm mortales, si enim Iacob Pater, & fratres coram Iosepho se humiliârunt, & cum timore maximo ad eum accesserunt, quid non factura erat terra? (quæ quidem erat Parens respectu carnis assumptæ à Christo,) vidit, & agnouit cum Latrone bono esse Deum, & Creatorem, & Dominum totius mundi & cœli; ideò præ horrore contremuit; Tu anima si es terrena, moue te & contremisce, sciendo Christum esse verum ab æterno Deum. Et in venerabili Sacramento esse præsentem. Quando ergo in te tanquàm in sepulturam suscipis, commoue te ipsam, per lachrymas & pœnitentiam, rogando, vt te ad se trahat: quatenùs in Resurrectionis gloria ipsi socieris. *Quare terra cō mota est?*

Tertium signum. Quod Petræ scissæ sunt, ita fieri debuit, cùm petra suprema non tantùm scissa, sed & dilaniata fuit, nonné Christus petra? nonné Petrus etiam à Christo petra vocatus? *Quocirca petræ scissæ?*

Noua

Noua Ecclesiâ ædificari cæpit per sanguinem Domini, lapis fundamentalis ille, postea Petrus, vtraq; Petra hæc scissa. Christus per mortem, Petrus per abnegationem: meritò itaq; aliæ Petræ scissæ sunt inanimatæ, ob condolentiam criminis Petri, & ob reuerentiam decessus Domini. Verùm ex hoc fundamento tanta firmitas petræ huius postea secuta, & nunc durat & durabit, vt nunquàm ampliùs scindi possit, nec vnquàm portæ inferi præualebunt aduersùs hanc petram, vel, quòd duriora corda fuerant Iudæorum ipsis petris. Mos erat in luctu apud illos, scindere vestimenta, contrarium iusse-
Ioel. 2. v. 12. rat Propheta in Persona Domini: *Conuertimini ad me in toto corde vestro, & ieiunio, & fletu, & planctu, & scindite corda vestra, & non vestimenta vestra.* Ideò quia Annas vestimenta scidit, & non cor, condemnando Dominum, debuerant scissuræ apparere in petris, tanquàm magistris cordium infidelium Iudæorum. Tu anima supplex ora Saluatorem, vt petram, id est cor tuum, frangat ad pœnitentiam, detq; cor molle ad custodienda mandata sua.

Quam ob causam Quartum signum. Quòd monumenta

menta aperta sunt, non mirum; indignum erat occlusa stare monumenta, cùm Rex Regum in nouo monumento poni debuit. Monumenta non aperta, sordes & malum odorem retinent, ex apertis exhalat pestiferus vapor: Mors tua Christe, vt ante quatriduanum fætentemq; suscitauit Lazarum, ita iam sæpissimè excitat multos, aperit sepulchra delictorum, ac per pœnitentiam dissipatur malus odor scelerum. *monumẽtum apertum.*

Anima id enitaris, & si peccatum tanquàm in sepulchro cordis residet, per confessionem aperias, succedet suauis odor indulgentiæ à Deo.

Quintum signum, quòd surrexerint corpora multa quæ dormierant, antecedebant Christum resurgentem, tanquàm famuli Herum, prædicârunt Maiestatem & potentiam breui resurrecturi. Dicam ad te Anima, surge, quæ dormis, ac ita resurge à delicto, vt resurgas cum Redemptore triumphans. *Corpora multa ad quid surrexerunt.*

CAPVT II.

Apertio à Longino lateris Christi.

PAtientissime IESV. Non satis fuit furori Iudaico, vsq; ad agonem insul-

sultare, & dileuare tum verbis, tum plagis sacratissima membra tua: nisi etiam post mortem, nunquam lecto casu, sæuiret in venerabile corpus tuum; Ita enim Euangelista reliquit nobis:

Ioan. 19. v. 32.

Venerunt ergo milites, & primi quidem fregerunt crura, & alterius, qui crucifixus est cum eo: ad Iesum autem cùm venissent, & viderent eum iam mortuum, non fregerunt eius crura, sed vnus militum lanceâ latus eius aperuit, & continuò exiuit sanguis & aqua.

Cur Latronibus crura fracta, & Christo latus perforatum.

Non permisit Deus, vt sibi crura frangerentur, nam Ecclesia eius infracta debuit permanere ad consummationē sæculi, latrones duo, omnes sectas repræsentârunt, idcircò fracti sunt, & opiniones erroneæ frangentur, doctrina autem Christi non collidetur; Fundationis Ecclesiæ similitudo, fortè sumpta est à formatione Euæ in Paradyso, ibi dormiente Adamo. Exemit Deus costam, ex qua producta est illa. Hic quiescente Christo in cruce, vt de se in

Psalm. 3. v. 6.

Psalmo loquitur: *Ego dormiui, & soporatus sum*, apertum est latus, ex qua apertione prodijt Ecclesia, simulq; sacrificium, vel potiùs norma sacrificij, cùm iam per totum mundum in vino loco sangninis, & in aqua conficiatur, verùm

verùm Corpus & Sanguis Christi, & hoc, quod iussit in vltima cæna, vt in memoriam celebraretur, aperto latere modus consecrationis, & oblationis pretiosi Corporis, & Sanguinis omnibus declaratus.

Ausim te Domine interrogare, vnde post mortem adhuc Sanguinis residuũ, vnde & aqua? A morte tua plurima miracula simul concurrerunt, verissimè reseruâsti in nuptijs, cum sponsa tua Ecclesia bonum vinum ad vltimũ, simul & aquam, vtrumque ad sacrificium necessarium: illud ad tractandos hospites, vinum scilicet in quo non est luxuria, hæc ad delenda per pœnitentiam peccata. Longinus audax miles, expertus statim virtutem, sanatus est interno, & externo oculo, postquàm aperuerat latus tuum: propterea addit S. Ioannes: *Et qui vidit, testimonium perhibuit, & verum est testimonium eius.* Quale illud antea dixerat: *Verè hic homo, Filius Dei erat.*

Vinum, & aqua ex latere Christi ad quid profluxit.

Ioan. 19. v. 35.

Marc. 15. v. 39.

Restat adhuc considerandum, quòd Dominus noster non fuerit solùm via, veritas, & vita, iam factus est etiam meta. Curritur tanquam ad brauium, pectus eius lanceâ aperitur, veluti ad annulum, instituitur cursus, Aptissimus

est ter-

est terminus omnium nostrûm Saluator, ad quem actiones nostras dirigere debemus, latus eius est terminus, ad quem collimare nobis est necessarium, inde tot Sancti viri optârunt, vt in latere Redemptoris cubiculum requiei extruere sibi possent: immò & intrârunt, vnus ex illis: Longinus aperuit mihi latus Christi lanceâ, & ego intraui,& ibi requiesco securus: Alter portam appellat auream portam lateris: Primum quidem ad ignominiam ab insano milite reseratam, at ad gloriam postea Christo resurgente conseruatam, & simul nostram, dum cum Apostolo in ipso gloriamur. O porta semper aperta? Et à Longino licet non bonâ intentione, non malè reclusa, successit enim cùm visum vnius oculi miraculosè receperit: nam traditione habemus, sanguinis guttulam terigisse oculum eius, ac cœcitatem depulisse.

Guttula sanguinis Christi Longino oculos aperuit, dum latus eius lanceâ aperiret.

Tu anima, duos debes habere oculos, fidem bonam, & opera bona, si cœcutis in operibus, appropinqua lateri Domini, meditatione compassionis aperi, certò certiùs gutta aliqua è pretioso sanguine, aperiet tibi oculum internum, ad bona opera exercenda. Si enim non cogitanti Longino, tanta colla-

collata gratia, vt & oculo sanatus, & lumine interno repletus, optimo fine, & martyrio vitam concluserit, quid non sperare tu poteris, si te immerges contemplatione in latus Domini pro te aperti: nam tuus Iesus (vt cum S. Bernard. loquar.) Post cætera beneficia pietatis, etiam dextrum sibi propter te passus est latus perfodi, quòd videlicet non nisi de dextera tibi propinare vellet, non nisi dexterâ locum parare refugij, vtinam merearis esse columba, quæ in foramine petræ habites, & in foramine lateris dextri, noluit Dominus excipere vulnus, nisi soporatus, vt te anima moneret, in huius lateris vigilare custodia, quàm diu viuis. Nam ea anima mortua est, quæ perniciosa insensibilitate dissimulat in dextera sibi vulnus infligi. Quod à te auertat clemens Saluator, qui ideò aperuit latus, vt tibi aperiret viam, angusta illa erat in cruce, sed dilatata est, & trita, per quam patet omnibus accessus ad illam latam, cœlestem, quæ semel ingressos nunquam emittit.

CAPVT III.

Petitio Ioseph ad Pilatum, pro deponendo corpore Christi de cruce.

PAtientissime IESV. Omnibus reuersis è tam tristi spectaculo ad Ciuitatem, alijs de morte tua triumphantibus, alijs pectora percutientibus, soli amici relicti circumstantes, implorando diuinam opem, vt saltem corpori tuo sacro exangui auxiliari possent, præcipuè Mater tua dilectissima libenter expectabat, vt cùm viuo frui non valeret, in mortuum, maternum effunderet imbrem lachrymarum. Suscitauit itaque Deus Pater Spiritum Ioseph, hic misertus salutis auctorem pendere desolatum, licet fuerit occultus eius discipulus propter metum Iu-
Marc. 15. v. 43. dæorum, vt S. Marcus ponit: *Audacter introiuit ad Pilatum, & petijt corpus Iesu.* Vnde tanta audacia Iosepho? Antea latebras quærebat, nunc palàm fatetur se esse Discipulum, corpus deponere de cruce Domini, & Magistri sui nititur; opus Dei mirabile? Examinandum est, vnde ista audacia Iosepho, quâ fretus rogauit Pilatum pro recu-

recuperando corpore? Deinde quid causæ, cur tam facilè Pilatus concesserit? Tandem quid est, quòd non nisi superioris permissione, ablatum corpus.

Audacia Ioseph potest quidem referri ad hoc, quòd cùm diues fuerit, si Pilatus pretium proposuisset, libenter exoluisset, magis tamen id amor erga Magistrum effecit: cuius causâ passio, quæ antea timidum, nunc audacem, & liberalem Iosephum reddidit. Vnde oblatâ occasione celare ampliùs non valuit animus, affectum erga Dominum: puto etiam resolutum fuisse ad mortem, si Pilatus denegâsset. Hinc animæ tuæ doctrina, omnia audenda pro Christo, etiam impossibilia: impossibile enim est, vt Deus non secundet exitum, si pro eius honore & gloria etiam grauissimum suscipiatur onus, Deus hic vtrumque fecit, vt & Ioseph peteret audacter, & Pilatus statim concederet. Quæ concessio facilis duabus ex causis facta: tum propter Parasceue Iudæorum, ne insepultum iaceret, tum quia desuper datum fuit Pilato, vt qui Christum condemnârat, eius sepulturæ, non difficilè assentiretur. O Pilate miserrime mortalium, nesci-

Quid Iosephum mouit ad petendum corpus Christi, & Pilatum ad facilè concedendũ.

nesciebas quantum thesaurum tam facilè donâsti? Omninò necessarium fuit, vt sacrosanctum depositum terræ velociter mandaretur, & sepulchro includeretur, ex quo gloriosè vi, & potentiâ suâ, tertia die resurgere decreuerat.

Quare Pilatus mirabatur Christum obiisse.

Occurrit & hæc quæstio. Cur mirabatur Pilatus, quòd iam obiisset Dominus? Vel admirando Domini patientiam, qui est flagris millenis cæsus, & acutis spinis cerebrum pertingentibus, ex quarum singulis doloribus, alij animam exhalâssent, id sano corde pertulit, diuinum quid in eo suspicabatur, & fortasè immortalem cogitabat, videns quoque signa terribilia, vltra hominis simplicis mortem fieri intellexit, ideò mirabatur mortem celeriter secutam: vel alijs distentus curis, hoc tempus, quo acerbissimo dolore, occupatus fuerat Saluator, ita breue illi visum, vt ad celebrioris mortis nuntium incredulum se fateretur.

Corpus Christi cur sine permissione Pilati de cruce non est depositũ.

Quòd autem nec corpus proprium è cruce Christus deponi sine permissione præsidis voluit, ob excessum obedientiæ factum vlterius, quam S. Paulus existimauit, dicens: *Factus obediens vsque ad mortem.* Etiam post mortem,

tem, etiam in corpore tollendo è cruce noluit deesse obedientiam, nonnisi ex concessu superioris Pilati. O ter felicem te Ioseph, qui tantam gemmam ex ligno,in quo salus nostra peracta est, sustulisti: Petitio tua nulli comparanda: Petijt Bersabee, vt regnaret Salomon filius, & adorauit Regem Dauid. Quid est respectu pretiosi Corporis Christi, quod simplici oratione Ioseph obtinuit? Si reliquias Sanctorum summo studio conquirimus, & summo honore veneramur, & benè id facimus, quanto pretio Reliquiarum nobilissimarum margaritam æstimabimus, & fortunam Ioseph admirabimur, cui tam facilè contigit obtinere tantum thesaurum.

Sanctam inuidiam excita in te anima, & quandoquidem tali beneficio indignam, imparemque te iudicas, & quidem meritò: adminimùm cum Ioseph compares sindonem, quo inuoluas Corpus Iesu. Cupit Dominus in corde tuo deponi, eme ergo sudarium, purâ, & immaculatâ cogitatione,lauacro munditiei per veram pœnitentiam, & realem delictorum confessionem. Nec Pilatum, nec vllum alium oportet rogare, vt extradatur tibi corpus

pus Christi, & quidem non mortuum, sed viuum, immò ipse te inuitat. Habes illũ in Altari. Propera ergo ad deponendũ non de cruce, verùm de manu Sacerdotis, & tuo pectori immittendo illi te toto corde coniunge, vt cum illo in beata coniungaris æternitate.

CAPVT IV.

Depositio Christi de cruce, & infra Matris anxia expectatio.

PAtientissime IESV. Quanto cum desiderio Ioseph venit, immò cucurrit ad deponendum te è cruce funestissima, quis id, nisi tum præsens explicare posset? Amor, qui omnia potest, exponet animæ quærenti, si enim audacter petijt, vt Corporis Christi deponendi potestatem Præses ei daret, certè velociter peruenit, partim vt amori, & gratitudini erga sanctum Magistrum debitæ satisfaceret, partim timendo, ne Pilatus mutaret sententiam: accelerandum itaque ratus, instrumenta necessaria conquisiuit, vt dolorosum Corpus è crucis ignominia quàm primùm auferret; Triplicia instrumenta adhibita; Scalæ ad ascendendum

Quæ instrumẽta ad depo-

dum & descendendum de cruce: Linteamina, quibus dissoluta membra tenerentur, ne onere corporis, & præcipuè illius coronæ spineæ indecenter in terram deciderent, & pondere suo è manibus deponentium elaberentur: Mallei, qui è clauibus affixis, pedes & manus liberarent, vt vacui à detentione crucis absoluerentur. O benedicta hæc instrumenta, quæ sanctissimum Corpus tangere meruerunt? Magis felices manus, quibus concessum fuit id versare, & detergere, & sacro Sanguine profundi in seruitio pientissimo.

nendum Christi corpus adhibita.

Finge te anima stare à longè, & intueri illorum officium, sedulamque in deponendo operam. Existimo piè inuidisse Angelos hoc obsequium hominibus. Cùm enim ad ministerium sint deputati, nonne pro summa felicitate reputâssent, si eis inseruire corpori sui Domini licuisset? At fortuna hominũ maior, nam cùm naturam humanam Deus assumpsisset, voluit etiam, vt hominum humeris cæremonia tam funesta, cum amore, & merito coniuncta, absolueretur. Vidisses anima, velut Angelos, homines illos ascendentes, & descendentes, discurrentes vt corpus citiùs à cruce separaretur. Scala illa Iacob,

Gen. 29. v. 12.

Iacob, inferior fuit felicitate his ſcalis: Ibi ſoli Angeli aſcendebant, & deſcendebant, hîc homines Angelis permixti, eoſdem gradus ſursùm, & deorsùm repetebant. Supponebant linteamina membris, è clauis ſolutis malleos ipſos oſculabantur, & interim muſica mœſta reſonabat plena luctu, & rugitu, cùm & præterita ſupplicia Christi ante oculos verſarentur eorum, & in ipſis membris atrocia vulnera conſiderarent propè, & palparent. Mater Maria, quandoquidem ſibi viuum filium Iudæi abſtulerant, & in ligno ſuſpenderant, ad minimum iam ſolatium (ſi tamen non maiorem mæſtitiam appellare quis mallet) expectabat, vt mortuo oſcula doloroſa figere poſſet, & meliùs plagas cordi infigere, ac ſe totam in planctum effundere. Depoſito ergò Domino de cruce, inſtrumenta hæc vbi ſunt? vix claui oſtenduntur.

Tu anima, myſticè & ſpiritualiter interpretare: ſi enim dixit Dominus
Lucæ 10. v. 23. Diſcipulis: *Beati oculi qui vident, quæ vos videtis:* & tamen concludit in alio
Ioan. 20. v. 19. loco: *Quinimò beati qui non viderunt, & crediderunt.* In excelſo beatitudinis gradu fore illos, qui cùm non vidiſſent, contemplationis oculis, ad excitandam

tandam intrinsecam Christi pietatis compassionem ob oculos, quasi rem viuam proponunt,& se præsentes tum fuisse desiderio imaginantur, atque ad spiritualem sensum cogitatione deriuare nituntur. Tu idem quantùm fragilitas permittit, facito anima, instrumenta hæc, quibus deponere cuperes corpus Domini,compara: habeto scalas, per quas alto contemplationis ascendas amore, & descendas timore,admirando vulnera, quæ pro te in corpore à Saluatore sunt suscepta: Linteamina,quibus sustentes membra, & detergas sanguinem, sunt opera fructum afferentia, & inopes subleuantia: vt labore, & sudore parta, atque à Deo donata, cum egenis diuidas, eorumque paupertatem subleues: Malleus non desit, qui extrahat clauos è pedibus, & manibus Christi, hic est dura pœnitentia, & castigatio corporis, verè durus malleus, at Deo gratus, qui non tam è corpore illius, quàm tuo, anima extrahit clauos, quibus à diabolo eras affixa: Tales mallei sunt cruci adhærentes mali latronis, euelle, & libera te à seruitute, & detentione tam atroci, vel potiùs ora Saluatorem, vt sicut ille depositus fuit de cruce, cum sum-

mo planctu inseruientium, ita cùm tua depositio, aut separatio à corpore superueniet è diametro, fiat cum iubilo tibi Angelorum assistentium, dæmonum verò fuga, & confusione. Nam
Ioan. 17. v. 20. dixerat Dominus ad Apostolos: *Tristitia vestra vertetur in gaudium:* vnde & depositio Christi conuersa est in gloriam, ita non aliter, si tu anima depositionem Christi mærore sæpiùs ante oculos propones, efficiet hoc morte suâ & passione Redemptor, vt corpus tuū separatum à te, requiescat in manibus Saluatoris: quod Sanguis eius effusus tibi impetrare à Patre cœlesti dignetur.

CAPVT V.

Consideratio doloris Mariæ tenentis Christum brachijs ante sepulturam.

PAtientissime IESV. Si quanto dolore in sanctissimas manus suas Mater tua dulcissima corpus excepit, posset anima mea cogitatione attingere, singulare donum ei concederetur, verùm impossibile est id assequi. Cùm enim amorem sequatur dolor, & ei se accommodet, mensuraque sit doloris amor,

amor, illoque maiori, vel minori augeatur, aut diminuatur, verissimum, quoniam Mater tua Maria incomparabili amore te prosecuta est, etiam absque comparatione dolorem ex crudeli tua morte passa est. Dei amor omnes alios superare debet in pia, & Christiana anima. Maria gratiâ plena erat, excellebat in amore erga Deum, & hoc non de terra, sed de cælo per Angelum fassum est. Mater quælibet filium vnigenitum, & omnibus virtutibus plenum valde diligit, quomodo non dilexit Maria tantum Filium primogenitum, omnium eximiarum virtutum copiâ adeò plenum, vt ex eius sinu in omnes guttatim homines per riuulos quosdam gratiæ deriuentur, *ex plenitudine enim eius cuncti accepimus*, hæ dilectiones excelluerunt in Maria. Iam dolores è contra consideranti, vt Deũ, & vt filium simul à Discipulo tradi, vinciri, verberari, conuitijs affigi, & omnia in summa patientia pati, quodq; supremum est, videre hæc, & intueri Matrem, ac oculis adesse præsentem, ad qualem excessum dolor eleuatus: post Dominum, illa verba Mater dolorosa vsurpare potuit: *O vos qui transitis per viam, attendite, & videte, si est do-*

Ioan. 2. v. 1.

Thren. 1 v. 12.

est dolor similis, sicut dolor meus. Similem Matrem nunquam vidit terra, nec similem filium: nec similem amorem, nec similem ergò dolorem.

Cui tamen dolori assimilari potest tuus sancta Virgo, & Mater, dolor? Fortè attigit propheta Hieremias dicendo in persona Matris ad filium:

Thren. 2. v. 10. *Vide quoniam tribulor, conturbatus est venter meus, subuersum est cor meum in*

Lucæ 11. v. 27. *memetipsa, quoniam amaritudine plena sum, foris interfecit gladius, & domi mors similis est*; Magna amaritudo? Antea clamabat quædam ex turba: *Beatus venter, qui te portauit*, & nunc conturbatus est præ mærore, quia illum amisit, quem portauit, cor subuersum est ex nimio amore, mutatum in crudelem dolorem, gladius prædictus à Simeone fortassè interfecisset Matrem, nisi singularis gratia conseruasset: propterea dictum fuit: *Pertransibit*, quasi voluisset proferre, pertransibit non semel, dolore cruciabit, angustiâ, & quod peius, non tollet vitam, & ideò addit: *Domi mors similis*, interior videlicet anxietas, morti similis, & eo ipso grauiùs accidit, quòd sine morte vera, vt cum S Bernardo mirari oporteat; *Plùs Mariam compatientem,*

entem, quàm Mariæ filium patientem. Hic corpore mori potuit, illa commori corde non potuit: Idem Propheta in persona Matris, eiusque doloris subinfert: *Cui comparabo te, vel cui assimilabo te filia Hierusalem* (Mater enim Dei sæpiùs eo nomine vocabatur) *cui exæquabo, & comparabo te Virgo Filia Sion,* (& hoc Matri Dei congruum vocabulum) *Magna est velut mare contritio tua, quis meditabitur tibi?* *Thren. 2. v. 13.*

Certè velut mare contritio ex aliquot proprietatibus. Mare est supra terram, tuus Mater dolor, supra naturam terrenam, ideò insupportabilis: Mare nunquam quietum, & cor tuum absque requie in passione Filij ad omnes ictus dilecti: Corpus tuum, & cor vulneratum est, post mortem autem Domini crudelis lancea, quæ ipsius aperuit latus, non attigit eius animam, tuam vtique pertransiuit, nam Filij anima non erat in corpore, verùm tua inde auelli non potuit. Tuam ergo verè pertransiuit vis doloris, vt plùs, quàm Martyrem totus prædicet mundus, in qua nimirùm corporeæ Passionis excesserat compassionis affectus. Mare salsum semper, & tua dulcedo omnis Virgo, tum euanuerat, nec Filius *Proprietates maris dolori Mariæ seruiunt.*

in Passione, nec tu vllâ consolatione impleta fuisti, & quod maius est, ipse filius abstulit à te leuamen solatij, cùm tibi Ioannem pro se, seruum pro Domino, discipulum pro Magistro, Filiũ Zebedæi pro Filio Dei, purum hominem, pro vero Deo traderet. O commutationem acerbam! Mare liquidum, & tua anima liquefacta est, & resoluta est in languorem, & pluuiam luminum, dum teneres mortuum Iesum minum, dum teneres mortuum Iesum considerando vulnera singula, præcipuè quinque illa, commiscebas tuas lachrymas cum eius sanguine. Puto Patrem cœlestem, post illud sacrificium oblatum in cruce, quando sanguis & aqua aperto erupit latere, non aliud carius habuisse, quàm guttas Matris, cum cruore filij copulatas. Mare omnibus ventis expositum, & tu Mater omnibus calamitatibus inuoluta eras: noui enim cruciatus filij, nouo genere Martyrij te affligebant. In mare denique omnia flumina se exonerant, & inde exeunt, & Matris corde doloris fons primus erupit, & in omnes animas Christianas deuolutus est, & iterùm omnes dolores, quicunque ex Passione Domini oriuntur, iterùm ex compassione, & imitatione ad Matris

Dei dolores remeant, propterea fluuiorum aqua est dulcis, maris non item, nam nostræ compassiones habent in se quandam dulcedinem, Mariæ nihil tale dolor admisit.

Anima mea, scias Mariam esse in hac vita Matrem dolentium, in altera Matrem gaudentium: pete ergò humiliter ab illa, vt sicut post tot ærumnas consolatus est Filius Matrem, ita in agone tuo vltimo, consolatores tui præsentes possint tibi adesse, Christus vt Pater, Maria vt Mater consolationis.

CAPVT VI.

Impositio lugubris Corporis Christi in monumentum.

PAtientissime IESV. Imminebat tempus sepulturæ ante diem magnum Sabbathi, omnia erant parata, vt Corpus terræ mandaretur, remorabatur Mariæ consensus, quæ diuelli citiùs à te etiam mortuo lugebat, certabant dolor & amor, qui superior in corde Matris tuæ fuerit, amor non permittebat, tolli è manibus Filium demortuum, dolor nimius persuadebat, vel potiùs cogebat, vt tum vinci amor se pateretur, & sic vis amori facta. Abla-

tum corpus & ſepultum, cæremonia hæc deſcribitur à quatuor Euangeliſtis, fuiſſe hortum, & in horto monumentum nouum ex petra, in quo nondum quiſquam poſitus fuerat; Et vltimò aduolutum eſt ſaxum ad oſtium monumenti. Nihil fruſtra à Deo factum circa Corporis ſepulturam. Non immeritò, in horto & captus, & ſepultus eſt Dominus, vt è captiuitate diabolica, quâ comprehenſus fuerat Parens omnium in horto voluptatis, eum educeret, & iram Patris æterni, ob exceſſum Adami, miſericordiâ & obliuione ſepeliret, ſubitò enim poſt peccatum primorum Parentum amiſerant poſſeſſionem iucundam Paradiſi, acceſſus ab Angelo ampliùs prohibitus fuerat, & furore Diuino quaſi ſepultus locus; Chriſtus ergò ad ſimilitudinem, tegens virtutem Diuinitatis ſuæ, eodem modo quaſi eludens, vel potiùs compenſans, præuaricationem illorũ, horti locum elegit, vt & caperetur, & ſepulchro includeretur. Monumentum nouum verò rectè & propriè appellatum, quia nouus homo in mundo apparuit. Quidni nouus, qui ſimul homo & Deus, nouum itaque debebatur ei ſepulchrum, & ideò noua res ſuc-

Christus quare in horto sepultus.

Monumẽtum eius cur nouũ.

successit, nam ex alijs sepulchris, non tam citò resurgunt corpora, & quod magis Propheta vocat, sepulchra hominum *domus eorum in æternum.*

Deploranda erat miseria mortalium, cùm è mundo ad sepulchrum properantes, sub intolerabili iugo Dæmonis mancipati gemerent, qui velut Princeps mundi huius absolutus, liberè in illo carcere subterraneo detinebat vinctos, & Tyrannide detentionis gloriabatur, morte tanquam instrumento vsus, quo corpora omnium sublata, in cauerna terræ, sub eius custodia asseruarentur. Ecce nouum sepulchrum, ex quo tertiâ die Corpus Christi quod erat mortuum resurrexit, propriumq; & aliena sepulchra, vi aperuit Diuinâ, nec quidquam reclamantibus, & frementibus reprobis Angelis: Nouum omnino sepulchrũ, antiqua enim sepulchra, vel ad limbũ, vt in tenebris manerẽt, vel ad infernũ, vt perpetuò sine morte cremarentur, miserabiles remittebant animas, hoc nouum sepulchrum ad cœlum, & corpus, & animam Christi breui transmisit. Idem fecit sepulchrum Matris Dei, Patrum è limbo animæ Sanctorum, quæ iam requiescunt in gloria, & post consummationem sæculi

culi omnium electorum cum corporibus emittent ad æternam beatitudinem animas: Nouum sepulchrum, tanquam fundamentum, & arbor scientiæ boni & mali, in hoc altero horto plantata, ex cuius radice protensi sunt rami ascendentes vsq; ad cœlum, imò ornantes ipsum cœlum. Et ideò Saluator dixerat: *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet, si autem mortuum fuerit, multum fructum adfert.* Cecidit in terram granum nobilissimum, & sub terram in monumentum multum attulit, & adfert fructum: *Quem dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus.* Ergò radix fæcundissima monumentum Christi. Nouum sepulchrum, cui enim fuit dictum antea: *Et erit sepulchrum eius gloriosum*; verissimè itaque nouum. Additur de petra fuisse, si enim ipse Christus petra, ergò & sepulchrum petra, & Ecclesia supra petram fundata, è terra omnia ædificia fundamenta accipiunt, & quò durius fundamentum, eò fortior structura. E sepulchro initium factum nouæ applicationis meritorum Passionis Christi, cùm enim in eo esset corpus, animæ Patrum è limbo extractæ, diabolus debel-

Ioan. 12. v. 24.

Apoc. 7. v. 9.

Isaiæ 11. v. 10.

bellatus, & alligatus, resurrectio multorum visa, Latro Paradisum ingressus. Sequitur neminem positum in sepulchro hoc antea. Sic decuit, vt solus Deus corpore suo illustraret monumentum. Et gloria eius per totum diuulgaretur orbem.

Quarè saxũ ad ostiũ monumenti appositũ.

Quid autem aduolutio saxi ad monumentum significat? vt videlicet maior potentia ostenderetut Dei, quàm sugillare posset audacia Iudaica. Si tam magnus lapis non esset appositus, putassent fortè facilè aperiri potuisse sepulchrum, vel vt omnia impedimenta, etiam incredibilia remouenda esse doceret Saluator, ad credendam certâ fide resurrectionem.

Anima, inspice internis oculis sepulchrum hoc admirandum, & pulses oratione, vt te è miserabili sepulchro educat Christus, nunc vitiorum, postea pœnarum, & concedat gloriam, quam pręparauit electis, morte & sepultura sua.

CAPVT VII.

Seductor appellatus Christus post mortem.

PAtientissime IESV. Dùm in sepulchro Corpus tuum fuerat ad tempus

pus occultatum, quid iam Iudæi vltra facere poterant, cessâruntné tandem ab iniuria? Non. In corpore exercere vlteriorem carnificinam non-poterant. Ergò honorem post mortem, fædâ blasphemiâ mordent, cùm enim venissent ad Pilatum, dixerunt: *Domine, recordati sumus, quia seductor ille dixit, post tres dies resurgam.* Ecce insipientiam illorum, expendendum est spirituali interpretatione. Cur permiserit cœlum, vt etiam post mortem Saluatori, seductoris nomen imponeretur? Factum secundùm aliquorum sententiam, in consolationem seruorum suorum, qui varijs nominibus, à veritate alienis appellantur. Si quis libros Hæreticorum inspiciat, leget quomodò summum Pontificem, Episcopos, Sacerdotes, Religiosos cognominent. At suaue, & iucundum est comparari hac in parte cum Redemptore, & eodem nomine vocari.

Matt. 27. v. 63.

Christus cur seductor post mortem à Iudæis vocatus.

Vel vt malitia Iudaica ostenderetur, quæ nec obitu, nec sepulturâ Domini extingui poterat. Talis plane vindictæ diabolicæ rabies cùm incipit, nec morte sedari patitur. Vel, vt ostenderet Dominus, famam in hoc mundo etiam posthumam contemnendam, illam æter-

æternam potiùs procurandam. Contrarium hîc in terris agitur. Quid enim non fit, vt honor & memoria post fata celebretur? Colligitur ex illo Psalmo: *Tabernacula eorum à progenie & progenie, vocauerunt nomina sua in terris suis*; verùm sequitur ibidem: *Ne timueris, cùm Diues factus fuerit homo, & cùm multiplicata fuerit gloria domus eius, quoniam cùm interierit, non sumet omnia, neq; descendet cum eo gloria eius.* Psal. 48. v. 12. Psal. 48. v. 17.

Vbi sunt tot Imperatores, & qui orbem debellârunt? Parum in Historijs spargitur, & hoc à quot mortalibus ignoratur? Contra, contemptores mundi extolluntur laudibus. Tota canit Ecclesia de Apostolis: *Ibant Apostoli gaudentes à conspectu Concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati.* Ante oculos Sancti habebant hoc conuitium Saluatoris, quòd *Seductoris* nomine vocaretur, omnibus modis imitari voluerunt, & detractariè appellari, & malè tractari, & morte condemnari; Sicut enim impij gloriantur in rebus pessimis, & cùm malè fecerint exultant; Ita Sancti cùm innocenter, & indignis vocibus appellarentur, resq; asperas, & tormenta pa- Actor. 5. v. 41.

ta paterentur, triumphabant; Quid interiùs Saluator operabatur, cùm seductor à Iudæis putaretur? E limbo eduxerat Patres, qui clamabant: *Aduenisti desiderabilis.* Sathanam in fugam vertit, qui se victum deplorabat.

Vel quod oculi mundani, illos pro pessimis reputant, quos cœlum optimos, calculo absq; errore declarat: quàm enim erroneum iudicium mundi, Dominum ac Deum existimare, fuisse seductorem? Ideò dixerat Saluator? *Iam Princeps huius mundi iudicatus est*; Scilicet pro falso, pro impostore, pro detractore, pro bonorum persecutore: Aliud ergo est Iudicium mundi, aliud cœli, quæ iudicia adeò diuersa sunt, vt album, & nigrum, bonum, & malum, cœlum, & infernus; Christus in mundo existens, innocentissimam vitam, tanquàm ipsa innocentia duxit. Ægros sanauit, mortuos ad vitam reuocauit, tot beneficia contulit, insuper pro mundo mortuus est. Audias anima de illo iudicium mundi, & iudicium Dei. Illius, nunc, *Vorax, potator vini, nunc peccator, nunc in Belzebub eijcit dæmonia*, nunc ad extremum seductor fuisse publicatur: Huius, *Hic est Filius meus dilectus. Ego ho-*

Ioan. 16, v. 10.

die genui te. Sic Deus dilexit mundum, vt Filium suum vnigenitum daret; facilè est discernere veritatem.

Vel ideò seductor vocatus, vt Iudaica obstinatio omnimodè resisteret veritati, Dominus dixerat de se: *Ego sum via, veritas, & vita,* Iudæi responderunt: Non es via, quia nos legem Moysi habemus, hæc est via nostra: Non es vita, quia in cruce mortuus es; Non es veritas, quia seduxisti commouendo populum. Omnia prorsùs falsa. Sed quàm stupida ratio Iudæorum, seductorem ideò appellârunt Dominum, quia dixit: *Post tres dies resurgam.* Anticipant criminatione factum, expectetur tertia dies, & tum si non resurget, audebis Iudæe seductorem nominare, quid enim ad seductionem Resurrectio? Imò, quia cum multi non credidissent Resurrectionem, seduxerunt animas suas. Contrarium ergo existimandum. Propterea non fuit seductor, quia & resurrexit tertia die, & triumphat Christus, de ingratitudine tua gens reprobata.

Ioan. 14. v. 6.

Matt. 27. v. 62.

Anima non cures gloriam mundi, etiamsi tibi, & tuo nomini iniuria fiat, gaude potiùs, si aliquid innocenter in fama læsa pateris, humiliter orando Domi-

Dominum, ne in agone verus seductor infernalis tentationibus suis te seducat, sed ille educat è carcere corporis, qui dum pro seductore haberetur, animas Patrum è limbo in Paradisum transtulit, & paulò post introduxit.

CAPVT VIII.

Ad Sepulchrum Christi, militum adhibita custodia.

PAtientissime IESV. Vltimum quod poterant adhuc tibi Iudæi inferre, pro custodia ad sepulchrum aponenda Pilatum rogant, ita ponit Euange-
Matt. 27. lista: *Iube custodiri sepulchrum, vsq; in*
v. 64. *diem tertium, ne fortè veniant Discipuli eius, & furentur eum, & dicant plebi: Surrexit à mortuis; Et erit nouissimus error peior priore. Ait illis Pilatus: Habetis custodiam, ite custodite sicut scitis: Illi autem abeuntes munierunt sepulchrum, signantes lapidem cum custodibus.* Series proposita rei, paulisper admirandum factum, & circumstantia, maximè verò insania Iudæorum. Viderant signa multa, quæ Saluator viuens fecerat; non ignorabant verba illius haud fuisse vana, sed certa; audierant illum dicentem, se resurrecturum

turum die tertia, quid ergò cùm iam Dominum interfecissent, faciunt: instinctu inferni conspirant, vt Resurrectionem impedirent: timebant enim ne verba Christi effectu comprobarentur: & tamen credebant ex parte. Ergò custodia necessaria fuit, & signatio lapidis; Prætendebant quidem causam, quasi Discipuli eius furarentur, non illa erat: sciebant hos præ timore dissipatos, & dispersos fugisse, de vi fortè verebantur, ne aliqua inferretur: itaq; potentiæ, obstaculum custodiæ ponunt. Verè defecerunt in scrutationibus, & consilijs suis, non est fortitudo contra cœli Dominum. *Quare custodia adhibita ad sepulchrum.*

Aliquot ergò causæ reperiri possunt, cur adhibita sit custodia militum ad sepulchrum Christi. Vel, vt nescientes etiam, assistentiam monumento Christi præberent, & venerationem quandam Maiestatis, custodiâ illâ declararent: Vel, vt ij qui de Passione lætabantur, in Resurrectione Domini confunderentur. Milites tormentis, & plagis Saluatorem affecerant, & Iudæi illorum instrumento cruci affixerant, illorum spolijs vestes Christi cesserunt, & ideò S. Ioannes dicit: *Et milites quidem hæc fecerunt*, oportuit itaque

que resurgendo Dominum illos pauore, & horrore implere. Vel, ob diuulgationem Resurrectionis Christi maiorem per custodes appositos: licet enim datâ pecuniâ Iudæi corrumpere nitebantur milites, quasi ipsis dormientibus corpus fuerit ablatum à Discipulis, cùm nihil sit occultum, quod non reueletur toti mundo, cognita erat potentia Saluatoris, qui suâ vi reserauit sepulchrum, & viuus resurrexit. Vel, vt ostenderetur nullã custodiam huius mundi, habere suam securitatem, nisi cooperante Deo. Hoc notauit Dauid,
Psa.126. v.1. dùm ait: *Nisi Dominus custodierit Ciuitatem, frustra vigilat, qui custodit eam. Vanum est vobis ante lucem surgere.* Certè surrexerunt custodes sepulchri in vanum ante lucem, fugerunt præ horrore, terræ motus, & lux splendida eos terruit, & in fugam vertit. Vel, vt ipsorum Iudæorum dictum approbaret, id est: *Erit nouissimus error peior priore.* Errauerunt, locuti sunt falsa, per falsos testes contra Dominum vltimo errore decepti, nec dimittere è sepulchro corpus reconditum volebant, ipsâ re confusi, Resurrectio enim Christi falsitatem eorum vniuerso aperuit mundo.

Quæ-

Quærendum adhuc, cur lapidem ſignârunt, & munierunt ſepulchrum? Debile ſignum Iudæorum cera, optimè dixerat Rex: *ſicut fluit cera à facie ignis, ſic pereant peccatores à facie Dei.* Ignis cœleſtis hanc ceram liquefecit, & munitionem ſepulchri, tanquàm potens inſtrumentum diſiecit, peccatores verò à facie Dei perierunt, in æternam gehennam detrùſi. Non reueretur cœlum ſigilla terræ deſtruere, at è contrario, terra non audet mouere, quod ſignatum eſt à cœlo, imò ſtupet, & admiratur Stigmata S. Franciſci, & S. Catharinæ Senen. mundus narrat, & credit, & veneratur: Iudæi ſignârunt Domini ſepulchrum, quod tertiâ die euanuit, verùm ipſi non ſunt ſignati à Deo, neque erunt inter illos ſignatos, quos S. Ioannes in Apocal. vidit, illis enim verbis, quibus clamârunt in Paſſione: *Sanguis eius ſuper nos, & ſuper filios noſtros:* deleta fuit ſignatura, & tantùm centum quadraginta millia, ex gente Hebræa tota, ſignati erunt calculo prædeſtinationis.

Cur ſepulchrũ munitũ & ſignatum.

Pſal. 67. v. 3.

Matt. 27. v. 25.

Anima deteſtare Iudæos, & eorum in Chriſtum incredulitatem, & quia de ſepulchro Domini tua meditatio, ſcias corpus tuum eſſe ſepulchrum, in

quo viuendo delitescis, custodia tibi parata à Deo, sigillata & munita, cereo iubeo sanguinis eius, habes custodem Angelum ad latus destinatum, & sicut infernus etiam ad sepulchrum Christi dedit custodes milites, sic ille idem spiritus malos, vt tuam à peccatis impedirent resurrectionem: non timeas: potentior est Deus: Custodit omnia ossa Sanctorum, vnum ex his non conteretur sine permissione Diuina, signauit te Creator, vt Propheta profert?
Psal. 4. v. 7. *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine*, muniuit te Deus teste eodem:
Ps. 124. v. 1. *Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion non commouebitur, montes in circuitu eius, & Dominus in circuitu populi sui.* Quod monumentum stabilius, quàm ipse Deus? Roga ergo anima, vt te Deus custodiat, & muniat, & in ergastulo corporis, & in eductione ex illo.

CAPVT IX.

Reditus domum mæstæ Mariæ, in qua spes firma mansit de resurrectione Filij.

PAtientissime IESV. Cùm omnia circa Passionem tuam expleta essent,

ſent, & ſepulchrum vallatum cuſtodiâ Maria Mater tua, quæ hucuſque anxio corde lugebat te cor ſuum, incepit redire domum cum S. Ioanne, quem in filium (licet cum dolore talis mutatio acciderat) à te vel potiùs loco tui receperat: Quanta mentis Mariæ tunc afflictio! Si enim ante in vita verba dilecti Filij ſui conſeruabat, conferens in corde ſuo, quid iam verbera non conſeruauit? nulla prorsùs conſolatio? Illa ſola (ſi ita nominari poterit) quod in corde eius altera ſepultura corporis Filij fuerat. Primò ergo in abitu è monte Caluariæ, valedixerat cruci Domina noſtra, oculiſque, ac lachrymis conſperſit, partim deplorando tam acerbum inſtrumentũ Paſſionis Filij ſui, partim gratias agendo, quòd iam redemptio per illius ſanguinem conſummata erat, partim futura prouidendo, in quanto honore hæc crux in toto mundo celebrari debebat, quæ encomia tunc dabat cruci? ſicut Eccleſia canit: *Dulce lignum, dulces clauos, dulcia ferens pondera.* Quæ vox illius? poſtea loca conſperſa cruore Domini circumibat.

Et tu anima ſequere ambulantem, & dolentem Matrem. Quid exiſtimas

arida: quando recens, & crudele factum circa Deum & Filium suum, & contemplatione recolebat, & oculis reliquias sanguinis, & loca conspersa eadem lustrabat desolata Mater? Vulnus non sanatum, aut iterùm apertum quanto dolore sentitur? Non sanatum vulnus fuerat in corde Mariæ, à gladio animam transfigente, iterùm aperiebatur acumen illius, dùm in vestigijs passi Filij figit pedes. Verè fasciculum myrrhæ, inter vbera, toto illo tempore portabat omnes dolores nati, in Epitome, ac vnam massam contrahendo. Erat ipsa vera effigies, & prototypon, in quo tanquam in imagine expressa fuit idea viua omnium plagarum Filij. Erat diluuium aquarum, quod non poterat minuere vlla consolatio; Erat ignis, quem non valebat extinguere mare mæroris: ardebat in illa continuus dolor, sicut rubus ardens, & incombustus: nec ipsa mors, licet potens, ardebat extinguere ardorem.

Itaque non discessit Mater è loco supplicij, donec omnia verba Domini in cruce prolata trutinâsset, & suspirijs masticâsset, irrisiones Iudæorum deplorâsset, clauorum tunsiones, & apertiones quinque vulnerum, planctum in me-

in memoriam reuocâsset, terram in quam sanguis tanquam è quinque fontibus scaturiebat & defluebat, millies osculata. In descensu montis sæpiùs vultum in montem, & sepulchrum Filij retorquebat, præ angustia in stuporem, & lamenta resoluta. Viam autem Filij ingressa, quâ è Ciuitate cum cruce ad crucem pergebat, velut altera Veronica, vultum sputis & plagis deformatum, in corde sibi depinxit. Casus in terram præ pondere ligni insculpsit animo: Columnam illam cruore recenti madefactam Domini, quibus oculis inspexit? Scalas, per quas ad Pilatum iudicandus ascendit, quâ fronte ad aspectum suum admisit? vbi Pilatus ostenso Christo, dixerat: *Ecce Homo*; quomodo auribus suis intendebat, intonando sibi quasi iterùm præses protulisset hæc verba, & mærore animi interim deficiebat! Domum Caiphæ præteriens, in qua nox illa funesta transacta, præ lachrymis oculos claudebat: Iudam adhuc pendentem in patibulo aspiciendo, occulta Dei iudicia tacita admirabatur Petri negationem deplorabat, & fletum illius proprio adiuuabat, Annæ palatium visui se porrigens, alapam in illo crudeliter

Ioan. 19. v. 5.

Domino inflictam, afflictæ imponebat memoriæ. Cænaculum occurrens in via, in quo institutio Sacramenti, ac testamenti obsignatio facta, ac vltimum vale Discipulis datum, cor illius liquefaciebat; Tandem intrauit propriam domum Mater, sine esu & potu plangendo, diem consumens, verè exclamabat cum gemitu: *Fuerunt mihi lachrymæ meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, Vbi est Deus tuus,* immò & filius tuus? Verùm ipsa sibi respondit, spe solidâ resurrectionem expectando. Nunc quidem est in sepulchro & latet, die autem tertiâ resurget, & dominabitur vniuersæ terræ. In Maria sola, vt cum S. Bernardo loquamur triduo illo fides Ecclesiæ stabat. In Maria die magno Sabbathi Ecclesiæ spes tanquam in columna ferrea & immobili innitebatur, & ideò hæc dies in gratitudinem illi ab Ecclesia dedicata.

Psal. 41. v. 5.

Tu anima vti meditatione comitata es Matrem Dei, & tuam in via dolorosa, sic roga, vt per eius merita, & Passionem Filij, expectes spe certâ resurrectionem inter electos tuam, cum Maria & Dauide repetens: *Quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me?*

Psal. 4. v. 10.

C A-

CAPVT X.

Mulierum ad Monumentum lamentatio, & ad idem faciendum omnium Animarum inuitatio.

PAtientiſſime IESV. Ad ſepulchrum relictæ Sanctæ mulieres, vtique deuotione,& lachrymis proſecutæ ſunt tuam Paſſionem, etiam concluſo in ſepulchro, volebant fortè fletu emollire lapidem, cupiebantq;,vt ceram liquefacere ſingultu, cogitantes,an illis monumentum aperiri poſſit. Tria ab illis facta, ab Euangeliſta deſcribuntur. Quòd viderint monumentum, & quemadmodùm poſitum fuerat corpus Domini. Deindè reuertentes domum parauerant vnguenta, & aromata, vt vngerent illud. Tandem dùm redirent ad ſepulchrum, dicebant ad inuicem: *Quis reuoluet nobis lapidem ab oſtio monumenti?* Matt. 16, v. 3.

Qualibus oculis intuebantur Sanctæ illæ Matronæ, corpus totum purpuratum, & dilaceratum, & ipſum etiam monumentum, cui congratulabantur, quod tantum theſaurum in ſe

contineret, benedicebant loco, tam sancto, hortum illum, hortum deliciarum vocabant, ac interim spargebant vberrimè lachrymarum flumina, repræsentantes, & colloquentes de Historia acerbissimæ Passionis eius. Si enim duorum ad Emaus peregrinantium, dùm loquerentur, quæ erant facta diebus illis Hierosòlymis, ardens erat cor, quomodo non ardebat mulierum, quæ de doloribus ex amore Christi procedentibus, sermonem conferebant. Ibi licet incredulitas, tamen ardere fecit cor Discipulorum; Hîc maxima fides, (nam spectatores erant Tragediæ,) incendium excitauit amoris, quòd pro salute humana, Deus passus fuerit. Tota dies, & nòx in lamentationibus, & suspirijs vigilabat; alternata amoris, & doloris somnum excutiebat. Notârunt diligenter illæ beatæ mulieres, quomodo venerabile Corpus posuerant depositores, partim vt amori, in impositione sepulchri satisfacerent, partim vt vnguentis, & aromatibus allatis scirent, vbi illud quærerent. Reuertuntur ergò mœstæ in domos suas, at non otiantur; vnguenta emunt, non parcunt sumptui, parant, & aptant magnâ curâ aromata, vt illis

illis quàm odoriferis illinire possent Corpus Domini.

Sed posset vos beatæ Fœminæ aliquis parùm prudentes existimare: vltimò enim de reuoluendo lapide cogitatis? Ad quid vnguenta: si lapis, & quod magis sigillatus, non permittet vobis introitum in Monumentum? Nec custodes tam humani erunt, vt vobis liberum ingressum concedant! Imò summa prudentia, & amor considerandus mulierum amantium ipsum amorem. Amor nihil de his rebus cogitabat, tantùm vt expleant pium desiderium, reliquum Deo commissum. Nam etiamsi euntes ad sepulchrum, tum primùm de reuoluendo lapide simul consultarent, pergebant tamen confidenter, ruminando verba Prophetæ: *In Deo meo transgrediar murum.* Nec fefellit illas spes. Inuenerunt remotum lapidem, verùm non inuento Corpore, vnguenta, quæ pro vngendo parata erant, integrè remanserunt. *Psal. 7. v. 30.*

Et te mea anima, & omnes fideles, inuitant hæ piæ mulieres ad idem faciendum. Certè plorabis, si oculis internis inspicies monumentum, quomodo prō te Deus, & mortuus, & sepultus

pultus est, illudq; Corpus plagis tumidum, ac pro te tantoperè deformatum videbis; Si vnguenta emas, variè vnguentum accipi potest, vel pro Eleemosina, si pauperem vnges, inopiam eius subleuando, vnctio enim est mentis exhilaratio, & exultatio. Pauperis ergò hîc lætitia, sed tua in altera vita cum gaudio remuneratio: vel pro vita exemplari; vngit etenim Christum, qui bonus odor eius est, in omni loco, Aërem replet optimo odore, id est, famâ apud homines, quælibet anima, vitam ducendo immaculatam. Vel pro compassione, vel potiùs castigatione corporis. Nam sicut vnguentum diffusum, odorem maiorem in circumstantes emittit, eorumque sensus recreat, ita mortificatio affectuum, & ipsius corporis, ad cœlum vsq; ascendit, & sanctam illam Ciuitatem lætificat. Ideò vnguenta remanserant integra, ex quibus Mater Dei, & Apostoli, & omnes Sancti depromunt odorem, & ex passione Christi, tanquàm ex nobilissimo vnguento odor myrrhæus, dolor videlicet, & compassio in totum mundum, & cœlum defluit.

Hoc tù assiduè fac Anima, occupa te circa Passionis, & vulnerum Christi memo-

memoriam, ex gemitibus,& lachrymis tuis, odor ſuauiſſimus enaſcetur, nec cogites de lapide, & obſtaculo piorum deſideriorum, iacta cogitatum tuum in Dominum, remouebit ipſe etiam à te ſaxea impedimenta, facietq; ſi nunc flebis, vt cum mulieribus videre poſſis viſionem in agonia conſolatoriam Angelorum,& conſortio illorum in æternum frui.

CAPVT XI.
ET VLTIMVM.
Gratiarum actio pro Paſſione Chriſto Domino.

PAtientiſſime IESV. Quales gratiarum actiones reddet tibi omnis anima pro Paſſione tua? Eſtné poſſibile vt inueniatur creatura,quæ dignè poſſit recolere memoriam acerbiſſimarum plagarum tuarum, tantò minùs indignam exhibere gratitudinem? Si vna gutta pretioſi Sanguinis tui totius mundi maculas facillimè delere potuiſſet, quæ anima etiamſi abſque macula eſſet, tam copioſè effuſi pretium extollere præſumeret? Ergoné tacendum? Non; ſi enim tu Domine lachrymas pœnitentiæ in ſatisfactionem re-

cipis, quomodo laudes, & amorem qualem talem gratitudinis debitæ pro tua passione respues? Sumendum itaq; aliquid ex Dauide, & examinanda verba, quæ tantæ inseruiunt potissimùm materiæ. *Quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini inuocabo. Vota mea Domino reddam coram omni populo eius.*

Psa. 115. v. 3.

In ingressu Passionis tuæ in hortum, statim tibi calix à Deo Patre per Angelum fuit præsentatus, terruit te quidem, & mæstum fecit, & vt homo, petieras Patrem, vt à te transiret, tamen voluntati eius in omnibus parendo, & accepisti, & ebibisti. Hunc itaq; calicem, qui verè fuit salutaris nobis, omnes mortales accipere debent. Et si ad eius similitudinem offertur calix amaritudinis à Redemptore, non tantùm salutandus, non tantùm non reijciendus, sed etiam toto affectu accipiendus, re ipsa, & cum gratiarum actione, dicendo cum S. Iob: *Si bona à Domino suscepimus, mala autem quare non?* accipiendus dico, quoadusque ipse Deus exonerauerit hoc calice, non deponendus ante, potiùs exclamandum: *Hic vre, hic seca, vt in æternum parcas.*

Iob. 2. v. 10.

August.

parcas. Vel, *Bene omnia fecit* Saluator *August.*
noster, qui calicem totum exhausit, & nos quare tantillum non gustabimus? Summa gratiarum actio pro Christi Passione ostenditur. Si quis læto vultu partem calicis Domini ebiberit, & congratulabitur sibi de compassione, ideò additur à Propheta: *Nomen Do-* *Psal.115.*
mini inuocabo. Exultare opportet in *v. 4.*
tribulatione, & prædicare Diuinam bonitatem, & tunc verè calix Domini accipitur.

Non tantùm accipiendus, sed etiam inspiciendus est calix Christi, in quo videbuntur alapæ, sputa, fustes, Columna cum diuersi generis carnificum instrumentis, Corona spinea, claui, crux, lancea, vestes sanguine perfusæ, corpus totum, quasi vno grandi vulnere affectum, præcipuè quinq; plagæ rubro colore eminentes, & statim ratiocinandum est, si Deus noster propter meam salutem, ex infinito amore tanta passus, quid nobis non faciendum, & propter nostram ipsam salutem, & propter illum, qui pro nobis tam atrocem sumpserat calicem? vt verò quinque vulneribus correspondeamus, offeramus corpora nostra, ad manus dextræ vulnus applicando, vt qui nos
crea-

creauit suâ dexterâ, recreet, ac creet in nobis cor mundum: fortunas nostras, ac bona temporalia sinistræ manui tradamus, pro gloria eius distribuere omnia parati, vt in æternum sinistram inferni merito passionis euadamus. Vires corporis dextro pedi subdere libenter velimus, vt in via mandatorum Dei fortiter currentes brauium supernum apprehendere valeamus hæreditatis: Animæ dotes sinistro pedi aduoluamus, vt imminentia mala sempiterna, prudentiâ euitemus, admonitioneque exitij extremi tandem desinamus fugientem insequi, pereuntemque diligere mundum: ipsam denique totam animam nostam in apertum latus Christi immittamus, vt illa defixa tota in passione Domini, ac suauitate deliciarum spiritualium impinguata, repellat à se motus carnales, interimentes vigorem virtutum, delicatissimoque liquore è calice eius stillante recreata, omnes sæculi illecebras, ac voluptates contemnat, sepeliatque.

Ad te me conuerto anima mea, optando, vt calicem Domini in manu teneas, præsertim cùm tibi ille tam liberaliter propinat, at secundùm S. Bernardum: Tres sunt calices Saluatoris, quos

quos tibi proponit, pœnitentiæ, & doloris, qui est plenus mixto, patientiæ, & laboris, quem ipse bibit Iesus; beneuolentiæ, & amoris, qui est inebrians, & præclarus. Primum calicem libenter accipe, & exerce te in illo. Pro secundo gratias age, & admirare in illo. Tertium exopta, & gloriare in illo, repetendo verba Psalmistæ: *Calix meus inebrians, quàm praclarus est.* Quare? *Quia misericordia eius subsequetur me omnibus diebus vita mea.* Quis fructus? *Vt inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum.* Et hoc quando fiet, tunc tu, & omnis anima *Vota reddet Domino coram omni populo eius*, id est, coram cœlo, & terra, tanquàm spectaculum facta, Deo, Angelis, & hominibus. Iam verò in hac vita, cœlo suspiria mitte, Angelis lachrymas offeras, hominibus exemplum compunctionis communices. Finiendo considerationem Passionis Christi, toto corpore terræ allisa, Anima mea, extolle, & infinitas omni momento age gratias, pro incomprehensa charitate Redemptoris, demissè obtestando, nè calix tibi in vltimo agone decertanti propinetur, ex quo bibunt in æternum peccatores terræ, verùm calix salu-

Psal. 22. v. 5.
Ibid. v. 6.
Ibid.
Psal. 115. v. 5.

salutis sempiternæ à Clementissimo Domino offeratur, vt torrente voluptatis possis in omni felici inebriari æternitate, & cum Iubilo decantare :
Dan. 3. v. 57. *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate, & super exaltate eum in sæcula.* Cui honor & gloria ab æterno, & in æternum, Amen.